

મ-દની મુન્નો કે બિતે બુન્યાદી ઈરલામી મા'બૂઆત પર મુશ્તમિલ મુન્ફરિદ કિતાબ

ઇસ્લામ કી (હિસ્સા : 2) બુન્યાદી બાતેં

સાબિકા નામ
મ-દની નિસાબ બરાયે નાઝિરા

કિતાબ પઢને કી દુઆ

દીની કિતાબ યા ઇસ્લામી સબક પઢને સે પહલે જૈલ મેં દી હુઈ દુઆ પઢ લીજિયે **اِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ** જો કુછ પઢેંગે યાદ રહેગા. દુઆ યેહ હૈ :

**اَللّٰهُمَّ افْتَحْ عَلَيْنَا حِكْمَتَكَ وَانْشُرْ
عَلَيْنَا رَحْمَتَكَ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ**

તરજમા : ઐ અલ્લાહ **عَزَّوَجَلَّ** ! હમ પર ઇલ્મો હિકમત કે દરવાઝે ખોલ દે ઓર હમ પર અપની રહમત નાઝિલ ફરમા ! ઐ અ-ઝમત ઓર બુઝુર્ગી વાલે ! (مُسْتَرْفَاج ۱ ص ۴۰ دار الفكر بيروت)

નોટ : અવ્વલ આબિર એક એક બાર દુરુદ શરીફ પઢ લીજિયે.

તાલિબે ગમે
મદીના વ
બકીઅ વ
મગિરત

13 શવ્વાલુલ મુકર્રમ 1428 સિ.હિ.

કિયામત કે રોઝ હસરત

ફરમાને મુસ્તફા **صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم** : સબ સે ઝિયાદા હસરત કિયામત કે દિન ઉસ કો હોગી જિસે દુન્યા મેં ઇલ્મ હાસિલ કરને કા મૌકઅ મિલા મગર ઉસ ને હાસિલ ન કિયા ઓર ઉસ શખ્સ કો હોગી જિસ ને ઇલ્મ હાસિલ કિયા ઓર દૂસરોં ને તો ઉસ સે સુન કર નફ્અ ઉઠાયા લેકિન ઉસ ને ન ઉઠાયા (યા'ની ઇસ પર અમલ ન કિયા).

કિતાબ કે ખરીદાર મુ-તવજ્જેહ હોં

કિતાબ કી તબાઅત મેં નુમાયાં ખરાબી હો યા સફહાત કમ હોં યા બાઈન્ડિંગ મેં આગે પીછે હો ગએ હોં તો મક-ત-બતુલ મદીના સે રુજૂઅ ફરમાઈયે.

મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઇસ્લામી)

ચેહ કિતાબ (ઇસ્લામ કી બુન્યાદી બાર્તે હિસ્સા : 2)

મજલિસે અલ મદીનતુલ ઇલ્મિયા (દા'વતે ઇસ્લામી) ને ઉર્દૂ ઝબાન મેં મુરત્તબ કી હૈ.

મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઇસ્લામી) ને ઇસ કિતાબ કો ગુજરાતી રસ્મુલ ખત મેં તરતીબ દે કર પેશ કિયા હૈ ઓર મક-ત-બતુલ મદીના સે શાએઅ કરવાયા હૈ.

ઇસ કિતાબ કો ગુજરાતી રસ્મુલ ખત મેં તરતીબ દેતે હુએ દર્જે ઝૈલ મુઆ-મલાત કો પેશે નઝર રખને કી કોશિશ કી ગઈ હૈ :

(1) જહાં જહાં તલફ્ફુઝ કે બિગડને કા અન્દેશા થા વહાં તલફ્ફુઝ કી દુરુસ્ત અદાએગી કે લિયે જુમ્લોં મેં ડેશ (-) ઓર સાકિન હર્ફ કે નીચે ખોડા () લગાને કા એહતિમામ કિયા ગયા હૈ.

(2) ઉર્દૂ મેં લફ્ઝ કે બીચ મેં જહાં ' સાકિન આતા હૈ ઉસ કી જગહ ગુજરાતી મેં સિંગલ ઇન્વર્ટેડ કોમા (') ઇસ્તિમાલ કિયા હૈ. મ-સલન دعوت، استمال (દા'વત, ઇસ્તિમાલ) વગૈરા.

ઇસ કિતાબ મેં અગર કિસી જગહ કમી બેશી યા ગ-લતી પાએં તો મજલિસે તરાજિમ કો (બ ઝરીઅએ મક્તૂબ, E-mail યા SMS) મુત્તલઅ ફરમા કર સવાબ કમાઇયે.

હુરફ કી પહચાન

ફ = ف	પ = پ	ભ = ب	બ = ب	અ = ا
સ = ث	ઠ = ث	ટ = ط	થ = ث	ત = ت
હ = ح	છ = ح	ચ = ج	ઝ = ج	જ = ج
ઢ = د	ડ = د	ધ = د	દ = د	ખ = خ
ઝ = ز	ઢ = ز	ડ = ز	ર = ر	ઝ = ز
ઝ = ض	સ = ص	શ = ش	સ = س	ઝ = ژ
ફ = ف	ગ = غ	અ = ع	ઝ = ظ	ત = ط
ધ = گ	ગ = گ	ખ = ک	ક = ک	ક = ق
હ = ه	વ = و	ન = ن	મ = م	લ = ل
ઇ = ی	ઇ = ا	એ = ا	એ = ا	ચ = ی

રાખિતા : મજલિસે તરાજિમ (દા'વતે ઇસ્લામી)

મક-ત-બતુલ મદીના, સિલેક્ટેડ હાઉસ, અલિફ કી મસ્જિદ કે સામને,

ત્રીન દરવાઝા, અહમદઆબાદ-1, ગુજરાત, ઇન્ડિયા

MO. 9374031409 E-mail : translationmaktabhind@dawateislami.net

મ-દની મુન્નોં કે લિયે બુન્યાદી ઈસ્લામી મા'લૂમાત પર મુશ્તમિલ મુન્ફરિદ કિતાબ

(હિસ્સા : 2)

ઇસ્લામ કી બુન્યાદી ખાતે

• • • • સાબિકા નામ • • • •

મ-દની ગિસાબ
ખરાએ નાઝિરા

પેશકશ

મજલિસે મદ્ર-સતુલ મદીના

મજલિસે અલ મદીનતુલ ઈલ્મિયા

(શો'બએ ઈસ્લાહી કુતુબ)

દા'વતે ઈસ્લામી

નાશિર

મક-ત-બતુલ મદીના અહમદઆબાદ.

الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللَّهِ وَعَلَىٰ إِلِكْ وَأَصْحَابِكَ يَا حَبِيبَ اللَّهِ

નામ કિતાબ : ઇસ્લામ કી બુન્યાદી બાતેં (હિસ્સા : 2)

પેશકશ : મજલિસે મદ્ર-સતુલ મદીના, મજલિસે અલ મદીનતુલ ઇલ્મિયા

સિને તબાઅત : શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ 1437 સિ.હિ.

તા'દાદ : 20,000

તસ્દીક નામા

તારીખ : 6 જુમાદિલ આખિર 1433 હિ.

હવાલા નમ્બર : 168

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَعَلَىٰ آلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ

તસ્દીક કી જાતી હૈ કે કિતાબ

“ઇસ્લામ કી બુન્યાદી બાતેં (હિસ્સા : 2)”

(મતબૂઆ : મક-ત-બતુલ મદીના) પર મજલિસે તફતીશે ફુતુબો રસાઇલ કી જાનિબ સે નઝરે સાની કી કોશિશ કી ગઈ હૈ. મજલિસ ને ઈસે મતાલિબ વ મફાહીમ કે એ'તિબાર સે મકદૂર ભર મુલા-હઝા કર લિયા હૈ, અલબત્તા કમ્પોઝિંગ યા કિતાબત કી ગ-લતિયોં કા ઝિમ્મા મજલિસ પર નહીં.

મજલિસે તફતીશે ફુતુબો રસાઇલ

(દા'વતે ઇસ્લામી)

28 - 04 - 2012

E.mail : Ilmia@dawateislami.net

મ-દની ઇત્તિજા : કિસી ઔર કો ચેહ કિતાબ છાપને કી ઇજાઝત નહીં.

ઇસ્લામ કી બુન્યાદી બાર્તે (હિસ્સા : 2)

ઝિમ્ની ફેહરિસ્ત

ઇસ્લામ કી બુન્યાદી બાર્તે (હિસ્સા 2)

તફ્સીલી ફેહરિસ્ત	4	અચ્છે ઓર બુરે કામ	71
અલ મદીનતુલ ઇભ્તિયા (તઆરુફ)	7	મ-દની માહ	91
પહેલે ઇસે પટ લીજિયે	9	દા'વતે ઇસ્લામી	95
હમ્દ શરીફ	10	મન્કબતે અતાર	97
ના'ત શરીફ	13	અવરાદો વઝાઈફ	98
અઝકાર	14	મન્કબતે ગૌસે આ'ઝમ	99
દુઆએ	20	મુનાજાત	101
ઈમાનિયાત વ અકાઈદ	24	સલાતો સલામ	103
ઇબાદાત	45	દુઆ	105
મ-દની ફૂલ	57	મઆખિઝો મરાજેઅ	106
અખ્લાકિયાત	66		

નામ મ-દની મુન્ના વલ્દિયત

મદ્રસા

દ-રજા

પતા

ફોન નમ્બર ઘર મોબાઈલ નમ્બર

ઇસ્લામ કી બુન્યાદી બાતેં (હિસ્સા : 2)

તફ્સીલી ફેહરિસ્ત

ઇસ્લામ કી બુન્યાદી બાતેં (હિસ્સા 2)

મઝમૂન	સફહા	મઝમૂન	સફહા
અલ મદીનતુલ ઇલ્મિયા (તઆરુફ)	7	ચૌથા કલિમા તૌહીદ	18
પહેલે ઇસે પઠ લીજિયે	9	પાંચવાં કલિમા ઇસ્તિઝ્હાર	18
હમ્દ શરીફ		છઠા કલિમા રદ્દે કુફ્ર	19
અમલ કા હો જઝબા અતા યા ઇલાહી	10	દુઆએ	
ના'ત શરીફ		ઇલ્મ મેં ઇઝાફે કી દુઆ	20
સચ્ચી બાત સિખાતે ચેહ હેં	13	દૂધ પીને કી દુઆ	20
અઝકાર		બૈતુલ ખલા મેં જાને સે પહેલે કી દુઆ	20
નમાઝ	14	બૈતુલ ખલા સે બાહર નિકલને કે બા'દ કી દુઆ	20
સૂ-રતુલ ફાતિહા	14	આઈના દેખતે વક્ત કી દુઆ	21
સૂ-રતુલ ઇખલાસ	14	સુરમા લગાતે વક્ત કી દુઆ	21
રુકૂઅ કી તસ્બીહ	15	મુસભાન કો મુસ્કુરાતા દેખ કર પઢને કી દુઆ	21
તસ્મીઅ (રુકૂઅ સે ઉઠતે હુએ)	15	તેલ ઔર ઇઝ્ર લગાતે વક્ત કી દુઆ	21
તહ્મીદ	15	મસ્જિદ મેં દાખિલ હોને કી દુઆ	22
સબ્દે કી તસ્બીહ	15	મસ્જિદ સે નિકલતે વક્ત કી દુઆ	22
તશહહુદ	16	છીંક આને પર પઢને કી દુઆ	22
દુરૂદે ઇબ્રાહીમી	16	છીંક વાલે કા જવાબ દેને કી દુઆ	22
દુઆએ માસૂરા	17	ઘર સે નિકલતે વક્ત કી દુઆ	23
ખુરૂજે બિસુન્દહી	17	ઘર મેં દાખિલ હોતે વક્ત કી દુઆ	23

મઝમૂન	સફહા	મઝમૂન	સફહા
ઈમાનિયાત વ અકાઈદ		અઝાન	48
અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ	24	નમાઝ કી શરાઈત	49
હમારે ખ્યારે નખી صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ	25	નમાઝ કે ફરાઈઝ	50
અરકાને ઇસ્લામ	26	નમાઝ કા તરીકા	52
ફરિશ્તે	28	ના'ત શરીફ	
અમ્બિયાએ કિરામ عَلَيْهِمُ السَّلَام	29	મ-દની મદીને વાલે	56
મો'જિઝાતે અમ્બિયાએ કિરામ عَلَيْهِمُ السَّلَام	30	મ-દની ફૂલ	
આસ્માની કિતાબે	32	હાથ મિલાને કે મ-દની ફૂલ	57
કુરઆને મજીદ	33	નાપુન કાટને કે મ-દની ફૂલ	59
તિલાવતે કુરઆન	34	ઘર મેં આને જાને કે મ-દની ફૂલ	61
સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان	37	જૂતે પહનને કે મ-દની ફૂલ	62
ઔલિયાએ કિરામ رَحْمَهُمُ اللهُ السَّلَام	39	લિખાસ પહનને કે મ-દની ફૂલ	62
કરામાતે સહાબા વ ઔલિયાએ કિરામ	41	સુરમા લગાને કે મ-દની ફૂલ	63
ઘબાદાત		તેલ લગાને કે મ-દની ફૂલ	64
વુઝૂ	45	કંઘા કરને કે મ-દની ફૂલ	64
વુઝૂ કા તરીકા	45	ઘૈતુલ ખલા મેં આને જાને કે મ-દની ફૂલ	65
જન્નત કે આઠોં દરવાઝે ખુલ જાતે હૈં	47	અખ્લાકિયાત	
વુઝૂ કે બા'દ સૂરએ કદ્ર પઢને કે ફઝાઈલ	47	મસ્જિદ કે આદાબ	66
નઝર કભી કમઝોર ન હો	47	મુર્શિદ કે આદાબ	67
ઘોને કી તા'રીફ	47	વાલિદૈન કા અ-દબો એહતિરામ	68

ઇસ્લામ કી બુન્યાદી બાર્તે (હિસ્સા : 2)

મઝમૂન	સફહા	મઝમૂન	સફહા
ઉસ્તાદ કા અ-દબો એહતિરામ	69	મન્કબતે અતાર	
અચ્છે ઓર બુરે કામ		સુન્નત કો ફૈલાયા હૈ અમીરે અહલે સુન્નત ને	97
ઝૂટ કા બયાન	71	અવરાદો વઝાઇફ	
ઝૂટ કી તા'રીફ	71	يَا قَادِرُ	98
ઝૂટ કી સઝા	71	يَا مُخَيِّ، يَا مُمَيِّتُ	98
ઝૂટ કે મઝીદ નુક્સાનાત મુલા-હઝા કીબિયે	75	يَا مَاجِدُ	98
સચ કી બ-ર-કત	81	يَا وَاجِدُ	98
ઝૂટ ઓર ખુદા કી નારાઝી	83	દુરૂદે ર-ઝવિચ્યા શરીફ	98
ઝૂટ નિફાક કી અલામત હૈ	84	મન્કબતે ગૌસે આ'ઝમ	
ગાલી દેને કી સઝા	85	યા ગૌસ ! બુલાઓ મુઝે બગદાદ બુલાઓ	99
ના'ત શરીફ		મુનાજાત	
કિસ્મત મેરી ચમકાઇયે	90	યા રબ્બે મુહમ્મદ મેરી તકદીર જગા દે	101
મ-દની માહ		સલાતો સલામ	
મુબારક ઇસ્લામી મહીને	91	તાજદારે હરમ ઐ શહન્શાહે દી	103
દા'વતે ઇસ્લામી		દુઆ	
બાનિયે દા'વતે ઇસ્લામી અમીરે وَأَمَّا بِرِكَائِلَهُمُ الْعَالِيَةِ	95	દુઆ કે મ-દની ફૂલ	105
		મઆબિઝો મરાજેઅ	106

જન્નત કી બિશારત

હઝરતે સય્યિદુના અબૂ દદા રَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ ફરમાતે હૈં કે મૈં ને અર્ઝ કી : યા રસૂલલ્લાહ صَلَّی اللَّهُ تَعَالَى عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ! મુઝે કોઈ એસા અમલ ઇશ્દિ ફરમાઈયે જો મુઝે જન્નત મેં દાખિલ કર દે ? સરકારે મદીના, કરારે કલ્બો સીના صَلَّی اللَّهُ تَعَالَى عَلَیْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ઇશ્દિ ફરમાયા : ગુસ્સા ન કરો, તો તુમ્હારે લિયે જન્નત હૈ.

(مجمع الزوائد، ج ٨، ص ١٣٢، حدیث ١٢٩٩٠ دار الفکر بیروت)

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ وَالصَّلٰوةُ وَالسَّلَامُ عَلٰى سَيِّدِ الْمُرْسَلِيْنَ
اَمَّا بَعْدُ! فَاَعُوْذُ بِاللّٰهِ مِنَ الشَّيْطٰنِ الرَّجِيْمِ بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ ط

અલ મદીનતુલ ઈલ્મિયા

અઝ : શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત, બાનિયે દા'વતે ઇસ્લામી હઝરત અલ્લામા
મૌલાના અબૂ બિલાલ મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અત્તાર કાદિરી ર-ઝવી ઝિયાઈ دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَةِ

તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક “દા'વતે ઇસ્લામી” નેકી કી દા'વત, એહયાએ સુન્નત ઔર ઇશાઅતે ઇલ્મે શરીઅત કો દુન્યા ભર મેં આમ કરને કા અઝમે મુસમ્મમ રખતી હૈ, ઇન તમામ ઉમૂર કો બ હુસ્નો ખૂબી સર અન્જામ દેને કે લિયે મુ-તઅદદ મજલિસ કા કિયામ અમલ મેં લાયા ગયા હૈ જિન મેં સે એક મજલિસ “અલ મદીનતુલ ઈલ્મિયા” ભી હૈ જો દા'વતે ઇસ્લામી કે ઉ-લમા વ મુફ્તિયાને કિરામ كَرَّمَهُمُ اللّٰهُ تَعَالٰی પર મુશ્તમિલ હૈ, જિસ ને ખાલિસ ઇલ્મી, તહકીકી ઔર ઇશાઅતી કામ કા બીડા ઉઠાયા હૈ. ઇસ કે મુન્દ-ર-જએ ઝૈલ છો'બે હેં :

(1) શો'બએ કુતુબે આ'લા હઝરત	(2) શો'બએ તરાજિમે કુતુબ
(3) શો'બએ દર્સી કુતુબ	(4) શો'બએ ઇસ્લાહી કુતુબ
(5) શો'બએ તફ્તીશે કુતુબ	(6) શો'બએ તખરીજ

“અલ મદીનતુલ ઈલ્મિયા” કી અવ્વલીન તરજીહ સરકારે આ'લા હઝરત ઇમામે અહલે સુન્નત, અઝીમુલ બ-ર-કત, અઝીમુલ મર્તબત, પરવાનએ શમ્એ રિસાલત, મુજદિદે દીનો મિલ્લત, હામિયે સુન્નત, માહિયે બિદ્અત, આલિમે શરીઅત,

પીરે તરીકત, બાઈસે ખૈરો બ-ર-કત, હઝરતે અલ્લામા મૌલાના અલહાજ અલ હાફિઝ અલ કારી શાહ ઇમામ અહમદ રજા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن کی ગિરાં માયહ તસાનીફ કો અસ્સે હાઝિર કે તકાઝો કે મુતાબિક હતલ વસ્અ સહલ ઉસ્લૂબ મેં પેશ કરના હૈ. તમામ ઇસ્લામી ભાઈ ઔર ઇસ્લામી બહનેં ઇસ ઇલ્મી, તહકીકી ઔર ઇશાઅતી મ-દની કામ મેં હર મુઝિન તઆવુન ફરમાએ ઔર મજલિસ કી તરફ સે શાએઅ હોને વાલી કુતુબ કા ખુદ ભી મુતા-લઆ ફરમાએ ઔર દૂસરોં કો ભી ઇસ કી તરગીબ દિલાએ.

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ “હા’વતે ઇસ્લામી” કી તમામ મજલિસ બ શુમૂલ “અલ મદીનતુલ ઇલ્મિયા” કો દિન ગ્યારહવીં ઔર રાત બારહવીં તરકકી અતા ફરમાએ ઔર હમારે હર અ-મલે ખૈર કો ઝેવરે ઇખ્લાસ સે આરાસ્તા ફરમા કર દોનોં જહાં કી ભલાઈ કા સબબ બનાએ. હમેં ઝેરે ગુમ્બદે ખઝરા શહાદત, જન્નતુલ બકીઅ મેં મદફન ઔર જન્નતુલ ફિરદૌસ મેં જગહ નસીબ ફરમાએ.

اٰمِيْنَ بِجَاِزِ النَّبِيِّ الْاَمِيْن صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

તા’રીફ ઔર સઆદત

હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ અબ્દુલ્લાહ બિન ઉમર બૈઝાવી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِي (મુ-તવફફા 685 હિ.) ઇશાદ ફરમાતે હેં : “જો શખ્સ અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઔર ઉસ કે રસૂલ صَلَّى اللهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم કી ફરમાં બરદારી કરતા હૈ દુન્યા મેં ઉસ કી તા’રીફ હોતી હૈં ઔર આખિરત મેં સઆદત મન્દી સે સરફરાઝ હોગા.”

(તફસીર બિયાઘી, પ ૨૨, الاحزاب, تحت الآية: ٤١, ج ٢, ص ૩૮૮)

પહલે ઇસે પઠ લીજિયે

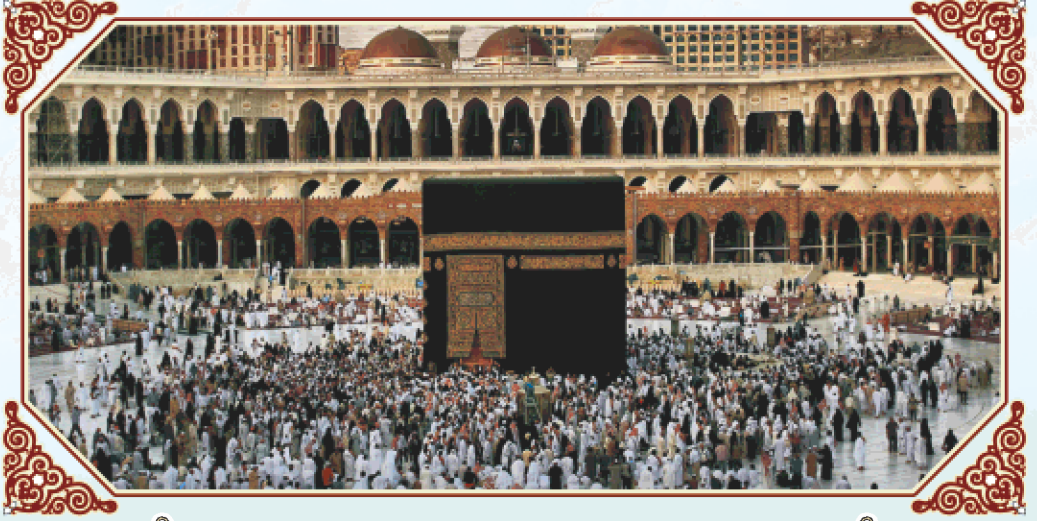
કુરઆને મજીદ અલ્લાહ ﷻ કી આખિરી કિતાબ હૈ, ઇસ કો પઠને ઔર ઇસ પર અમલ કરને વાલા દોનોં જહાં મેં કામ્યાબ વ કામરાન હોતા હૈ. ﷻ તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક દા'વતે ઇસ્લામી કે તહ્ફત અન્દરૂન વ બૈરૂને મુલ્ક હિફ્ઝો નાઝિરા કે લા તા'દાદ મદારિસ બનામ **મદ્ર-સતુલ મદીના** કાઈમ હૈં. સિર્ફ પાકિસ્તાન મેં તા દમે તહરીર કમો બેશ 75 હઝાર મ-દની મુન્ને ઔર મ-દની મુન્નિયોં કો હિફ્ઝો નાઝિરા કી મુફ્ત તા'લીમ દી જા રહી હૈ. ઇન મદારિસ મેં કુરઆને કરીમ કે સાથ સાથ દીની મા'લૂમાત ઔર તરબિયત પર ભી ખુસૂસી તવજ્જોહ દી જાતી હૈ તાકે **મદ્ર-સતુલ મદીના** સે ફારિગ હોને વાલા તાલિબે ઇલ્મ તા'લીમે કુરઆન કે સાથ સાથ દીને ઇસ્લામ કી તા'લીમાત સે ભી રૂ-શનાસ હો ઔર ઉસ મેં ઇલ્મ વ અમલ દોનોં રંગ નઝર આઐ, વોહ હુસ્ને અખ્લાક કા પૈકર હો, અચ્છાઈ ઔર બુરાઈ કી પહચાન રખતા હો, બુરી આદતોં સે પાક ઔર અચ્છે ઔસાફ કા માલિક હો ઔર બડા હો કર મુઆ-શરે કા ઐસા બા કિરદાર મુસલ્માન બને કે ઉમ્ર ભર અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઇસ્લાહ કી કોશિશ મેં મસરૂફ રહે.

શો'બએ નાઝિરા મેં કમ ઉમ્ર મ-દની મુન્ને ઝેરે તા'લીમ હોતે હૈં યુનાન્યે ઇન કી ઝેહની સત્હ કે મુતાબિક ઐસા નિસાબ પેશ કિયા જા રહા હૈ જિસ મેં ઇબ્તિદાઈ દીની મા'લૂમાત તઅવ્વુઝ, તસ્મિયા, સના, મુખ્તસર વ આસાન દુઆઐ, બુન્યાદી અકાઈદ, દીગર ઝરૂરી મસાઈલ, મા'લૂમાતે આમ્મા મેં આસ્માની કિતાબેં, અમ્બિયાએ કિરામ ﷺ ઔર સહાબા વ ઔલિયાએ કિરામ ﷺ કે મુ-તઅલ્લિક ઇબ્તિદાઈ મા'લૂમાત મૌજૂદ હૈં.

“ઇસ્લામ કી બુન્યાદી બાર્તે (હિસ્સા : 2)” કી પેશકશ કા સેહરા **મજલિસે મદ્ર-સતુલ મદીના ઔર મજલિસે અલ મદીનતુલ ઇલ્મિયા** કે સર હૈ જબ કે દાહલ **ઈલ્તિ અઠલે ષુન્નત** સે ઇસ કી શર-ઈ તફ્તીશ કરવાઈ ગઈ હૈ.

યેહી હૈ આરઝૂ તા'લીમે કુરઆં આમ હો જાએ
હર ઇક પરચમ સે ઊંચા પરચમે ઇસ્લામ હો જાએ

મજલિસે મદ્ર-સતુલ મદીના
મજલિસે અલ મદીનતુલ ઇલ્મિયા

અમલ કા હો જઝબા અતા યા ઇલાહી¹

અમલ કા હો જઝબા અતા યા ઇલાહી
ગુનાહોં સે મુઝ કો બચા યા ઇલાહી

મैं पांयों नमाज़ें पढ़ूं बा जमाअत
हो तौज़ीक ऐसी अता या इलाही

પઢૂં સુન્નતે કબ્લિયા વક્ત હી પર
હોં સારે નવાફિલ અદા યા ઇલાહી

दे शौके तिलावत दे जोके इबादत
रहूं बा पुजू मैं सदा या इलाही

[1] વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 50

હમેશા નિગાહોં કો અપની ઝુકા કર
કરૂં ખાશિઆના દુઆ યા ઈલાહી

હો અખ્લાક અચ્છા હો કિરદાર સુથરા
મુઝે મુત્તકી તૂ બના યા ઈલાહી

ગુસીલે મિઝાજ ઔર તમસ્બુર કી ખસ્લત
સે મુઝ કો બચા લે બચા યા ઈલાહી

ન “નેકી કી દા’વત” મેં સુસ્તી હો મુઝ સે
બના શાઈકે કાફિલા યા ઈલાહી

સઆદત મિલે દર્સે “ફેઝાને સુન્નત”
કી રોઝાના દો મર્તબા યા ઈલાહી

મેં મિટ્ટી કે સાદા સે બરતન મેં ખાઊં
ચટાઈ કા હો બિસ્તરા યા ઈલાહી

હે આલિમ કી ખિદમત યકીનન સઆદત
હો તૌફીક ઈસ કી અતા યા ઈલાહી

“સદાએ મદીના” હૂં રોઝાના સદકા
અબૂ બક્રો ફારૂક કા યા ઈલાહી

મैं નીચી નિગાહેં રખૂં કાશ અક્સર
અતા કર દે શર્મો હયા યા ઈલાહી

હમેશા કરું કાશ પદે મેં પદા
તૂ પૈકર હયા કા બના યા ઈલાહી

લિબાસ સુન્નતોં સે મુઝય્યન રહે ઓર
ઈમામા હો સર પર સજા યા ઈલાહી

સભી મુશ્ત દાઢી વ ગેસૂ સજાએ
બનેં આશિકે મુસ્તફા યા ઈલાહી

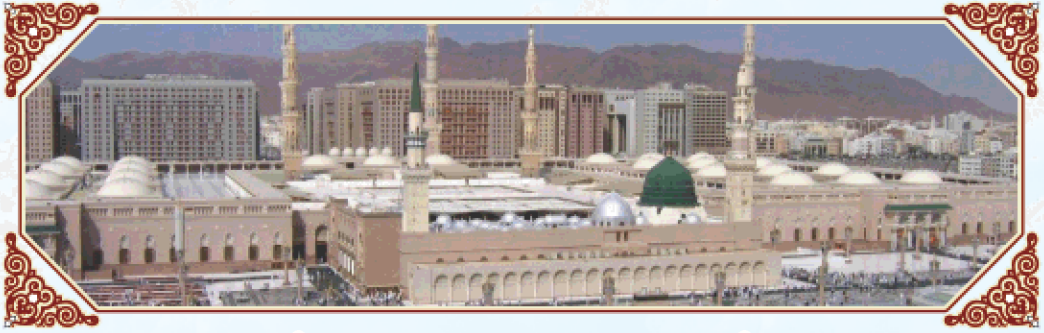
હર ઈક “મ-દની ઈન્આમ” અત્તાર પાએ
કરમ કર પાએ મુસ્તફા યા ઈલાહી

દિન કા એ'લાન

હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ બૈહકી **શુ-અબુલ ઈમાન** મેં નક્લ કરતે હેં : સરકારે નામદાર, મદીને કે તાજદાર **صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** કા ફરમાને ઈબ્રત નિશાન હૈ : રોઝાના સુબ્હ જબ સૂરજ તુલૂઅ હોતા હૈ તો ઉસ વક્ત દિન યેહ એ'લાન કરતા હૈ : **અગર આજ કોઈ અચ્છા કામ કરના હૈ તો કર લો, કે આજ કે બા'દ મેં કભી પલટ કર નહીં આઊંગા.**

(شعب الإيمان، الحديث: ٣٨٢٠، ج ٣، ص ٣٨٦)

ગા'તે મુસ્લફ ¹

સચ્ચી બાત સિખાતે યેહ હૈં
 اِنَّا اَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ
 ઠન્ડા ઠન્ડા મીઠા મીઠા
 રંગે બે રંગોં કા પદા
 માં જબ ઈકલોતે કો છોડે
 બાપ જહાં બેટે સે ભાગે
 લાખ બલાએં કરોડોં દુશ્મન
 અપની બની હમ આપ બિગાડેં

સીધી રાહ ચલાતે યેહ હૈં
 સારી કસરત પાતે યેહ હૈં
 પીતે હમ હૈં પિલાતે યેહ હૈં
 દામન ઢક કે છુપાતે યેહ હૈં
 આ આ કહ કે બુલાતે યેહ હૈં
 લુત્ફ વહાં ફરમાતે યેહ હૈં
 કૌન બચાએ ? બચાતે યેહ હૈં
 કૌન બનાએ ? બનાતે યેહ હૈં

કહ દો રઝા સે ખુશ હો ખુશ રહ
 મુઝદા રિઝા કા સુનાતે યેહ હૈં

¹..... હદાઈકે બખ્શિશ અઝ ઈમામે અહલે સુન્નત આ'લા હઝરત મૌલાના
 શાહ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن, હિસ્સાએ અવ્વલ, સ. 170

અમાર

(નમાઝ)

મૂ-રતુલ કાતિહા

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

અલ્લાહ કે નામ સે શુરુઅ જો નિહાયત મેહરબાન રહ્મ વાલા

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ الرَّحْمَنِ
 الرَّحِيمِ ۝ مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ۝ إِيَّاكَ
 نَعْبُدُ وَ إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝ اهْدِنَا
 الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۝ صِرَاطَ الَّذِينَ
 أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۚ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ۝

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : સબ ખૂબિયાં અલ્લાહ કો જો માલિક સારે જહાન વાલોં કા. બહુત મેહરબાન રહમત વાલા, ચેઝે જઝા કા માલિક. હમ તુઝી કો પૂજેં ઔર તુઝી સે મદદ ચાહેં. હમ કો સીધા ચસ્તા ચલા, ચસ્તા ઉન કા જિન પર તૂ ને એહસાન કિયા, ન ઉન કા જિન પર ગઝબ હુવા ઔર ન બહકે હુઓ કા.

મૂ-રતુલ ઈખ્લાસ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

અલ્લાહ કે નામ સે શુરુઅ જો નિહાયત મેહરબાન રહ્મ વાલા

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ ۝ وَلَمْ يُولَدْ ۝ ۝
لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝

તરજ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : તુમ ફરમાઓ વોહ અલ્લાહ હૈ વોહ એક હૈ.
અલ્લાહ બે નિયાઝ હૈ. ન ઉસ કી કોઈ ઔલાદ ઔર ન વોહ કિસી
સે પૈદા હુવા, ઔર ન ઉસ કે જોડ કા કોઈ.

અકૂચ કી તાસ્બીહ

سُبْحَنَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ ط

તરજમા : પાક હૈ મેરા અ-ઝમત વાલા પરવર દગાર.

તાસ્બીઅ (અકૂચ સે ઉલ્લે હુએ)

سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ

તરજમા : અલ્લાહ ઈંઝર્જલ ને ઉસ કી સુન લી જિસ ને ઉસ કી તા'રીફ કી.

તાહ્મીદ

اَللّٰهُمَّ رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ

તરજમા : ઔ અલ્લાહ ! ઔ હમારે માલિક ! સબ ખૂબિયાં તેરે હી લિયે હૈં.

સાજહે કી તાસ્બીહ

سُبْحَنَ رَبِّيَ الْأَعْلَى

તરજમા : પાક હૈ મેરા પરવર દગાર સબ સે બુલન્દ.

તારજુમા

اَلتَّحِيَّاتُ لِلّٰهِ وَالصَّلٰتُ وَالطَّيِّبٰتُ اَلسَّلَامُ
عَلَيْكَ اَيُّهَا النَّبِيُّ وَ رَحْمَةُ اللّٰهِ وَ بَرَكَاتُهُ ط
اَلسَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلٰى عِبَادِ اللّٰهِ الصّٰلِحِيْنَ ۝
اَشْهَدُ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَ اَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا
عَبْدُهُ وَ رَسُوْلُهُ ۝

તરજમા : તમામ કૌલી, ફે'લી અને માલી ઇબાદતેં અલ્લાહ ઈ ડે લિયે હેં. સલામ હો આપ પર ઐ નબી (صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم) ! ઔર અલ્લાહ ઈ રહમતેં ઔર બ-ર-કતેં. સલામ હો હમ પર ઔર અલ્લાહ ઈ રસૂલ ઈ નેક બન્દે પર. મેં ગવાહી દેતા હૂં કે અલ્લાહ ઈ રસૂલ ઈ સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં ઔર મેં ગવાહી દેતા હૂં કે મુહમ્મદ (صَلَّى اللّٰهُ تَعَالٰى عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم) ઈસ કે બન્દે ઔર રસૂલ હેં.

કુરુદે ઇબ્રાહીમી

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلٰى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ
عَلٰى اِبْرٰهِيْمَ وَعَلٰى اٰلِ اِبْرٰهِيْمَ اِنَّكَ حَبِيْدٌ مَّجِيْدٌ ۝

اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ عَلَى آلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ
عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَ عَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ۝

તરજમા : ઐ અલ્લાહ ! عَزَّوَجَلَّ દુરુદ ભેજ (હમારે સરદાર) મુહમ્મદ ﷺ પર ઔર ઇન કી આલ પર. જિસ તરહ તૂ ને દુરુદ ભેજા (સચ્ચિદ્રના) ઇબ્રાહીમ عَلَيْهِ السَّلَام પર ઔર ઇન કી આલ પર, બેશક તૂ સચાહા હુવા બુતુર્ગા હૈ. ઐ અલ્લાહ ! બ-ર-કત નાઝિલ કર (હમારે સરદાર) મુહમ્મદ ﷺ પર ઔર ઇન કી આલ પર જિસ તરહ તૂ ને બ-ર-કત નાઝિલ કી (સચ્ચિદ્રના) ઇબ્રાહીમ عَلَيْهِ السَّلَام ઔર ઇન કી આલ પર બેશક તૂ સચાહા હુવા બુતુર્ગા હૈ.

દુખાળે માસૂરા

اللَّهُمَّ رَبَّنَا اتِّنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ
حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ

તરજમા : ઐ અલ્લાહ **عَزَّوَجَلَّ** ! ઐ હમારે રબ ! હમેં દુન્યા મેં ભલાઈ દે ઔર હમેં આખિરત મેં ભલાઈ દે ઔર હમેં અઝાબે દોઝખ સે બચા.

પ્રકૃતિ વિદ્યા :

① السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ

તરજમા : તમ પર સલામતી હો और અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ کی رحمت.

۱.....مرآۃ الفلاح حاشیۃ الطحاوی، کتاب الصلاة، فصل فی کیفیت ترتیب، ص ۷۸، ۱۸۱، س. ۱۸۱ کے احادیث،

ચૌથા કલિમા તૌહીદ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ط لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ ط
يُحْيِي وَيُمِيتُ وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ ط أَبَدًا أَبَدًا ط ذُو الْجَلَالِ
وَالْإِكْرَامِ ط بِيَدِهِ الْخَيْرُ ط وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ط

તરજમા : અલ્લાહ કે સિવા કોઈ મા'બૂદ નહીં વોહ અકેલા હૈ ઉસ કા કોઈ શરીક નહીં ઉસી કે લિયે હૈ બાદશાહી ઓર ઉસી કે લિયે હમ્દ હૈ વોહી જિન્દા કરતા ઓર મારતા હૈ ઓર વોહ જિન્દા હૈ ઉસ કો હરગિઝ કભી મૌત નહીં આએગી, બડે જલાલ ઓર બુતુર્ગી વાલા હૈ, ઉસી કે હાથ મેં ભલાઈ હૈ ઓર વોહ હર ચીઝ પર કાદિર હૈ.

પાંચવાં કલિમા ઇસ્તિઝાર

اَسْتَغْفِرُ اللَّهَ رَبِّي مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ اَذْنَبْتُهُ عَمَدًا اَوْ
خَطَاً سِرًّا اَوْ عَلَانِيَةً وَاَتُوبُ اِلَيْهِ مِنَ الذَّنْبِ
الَّذِي اَعْلَمُ وَمِنَ الذَّنْبِ الَّذِي لَا اَعْلَمُ اِنَّكَ
اَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ وَسَتَّارُ الْعُيُوبِ وَغَفَّارُ
الذُّنُوبِ وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ اِلَّا بِاللَّهِ الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ

તરજમા : મેં અલ્લાહ સે મુઆફી માંગતા હૂં જો મેરા પરવર દગાર હૈ હર ગુનાહ

સે જો મੈં ને જાન બૂઝ કર કિયા યા ભૂલ કર, છુપ કર કિયા યા ઝાહિર હો કર, ઓર મੈં ઉસ કી બારગાહ મેં તૌબા કરતા હૂં ઉસ ગુનાહ સે જિસ કો મੈં જાનતા હૂં ઓર ઉસ ગુનાહ સે જિસ કો મੈં નહીં જાનતા (ઐ **اَعْلَمُ**!) બેશક તૂ ગૈબોં કા જાનને વાલા ઓર ઐબોં કા છુપાને વાલા ઓર ગુનાહોં કા બખ્શને વાલા હૈ ઓર ગુનાહ સે બચને કી તાકત ઓર નેકી કરને કી કુવ્વત નહીં મગર **اَعْلَمُ** કી મદદ સે જો બહુત બુલન્દ અ-ઝમત વાલા હૈ.

છદા કલિમા રહે કુફ્ર

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَعُوْذُبِكَ مِنْ اَنْ اُشْرِكَ بِكَ شَيْئًا وَّ اَنَا اَعْلَمُ
بِهِ وَاَسْتَغْفِرُكَ لِمَا لَا اَعْلَمُ بِهِ ثُبْتُ عَنْهُ وَتَبَرَّأْتُ مِنْ
الْكُفْرِ وَالشِّرْكِ وَالْكَذِبِ وَ الْغِيْبَةِ وَ الْبِدْعَةِ وَ
النَّبِیَّةِ وَ الْفَوَاحِشِ وَ الْبُهْتَانِ وَ الْمَعَاصِی كُلِّهَا وَ
اَسْلَمْتُ وَاَقُوْلُ لَا اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ مُحَمَّدٌ رَّسُوْلُ اللّٰهِ

તરજમા : ઐ **اَعْلَمُ** ! મੈં તેરી પનાહ માંગતા હૂં ઇસ બાત સે કે મેં કિસી શૈ કો તેરા શરીક બનાઉં જાન બૂઝ કર ઓર બખ્શિશ માંગતા હૂં તુઝ સે ઉસ (શર્ક) કી જિસ કો મેં નહીં જાનતા ઓર મેં ને ઇસ સે તૌબા કી ઓર મેં બેઝાર હુવા કુફ્ર સે ઓર શર્ક સે ઓર ઝૂટ સે ઓર ગીબત સે ઓર બિદઅત સે ઓર યુગલી સે ઓર બે હયાઈયોં સે ઓર બોહતાન સે ઓર તમામ ગુનાહોં સે ઓર મેં ઇસ્લામ લાયા ઓર મેં કહતા હૂં **اَعْلَمُ** કે સિવા કોઈ ઇબાદત કે લાઈક નહીં મુહમ્મદ (صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَاٰلِهِ وَسَلَّمَ) **اَعْلَمُ** કે રસૂલ હૈં.

દુઆએ

ઇલ્મ મેં ઇમાફે કી દુઆ

اللَّهُمَّ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ط

તરજમા : ઐ અલ્લાહ ! ઐ મેરે રબ ! મેરે ઇલ્મ મેં ઇમાફા ફરમા.

દૂધ પીને કી દુઆ

① اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِيهِ وَزِدْنَا مِنْهُ ط

તરજમા : ઐ અલ્લાહ ! હમારે લિયે ઇસ મેં બ-ર-કત દે
ઔર હમેં ઇસ સે ઝિયાદા ઇનાયત ફરમા.

બૈતુલ ખલા મેં જાને સે પહલે કી દુઆ

② اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْخُبْثِ وَالْخَبَائِثِ ط

તરજમા : ઐ અલ્લાહ ! મેં નાપાક જિન્નોં ઔર જિન્નિયોં સે તેરી પનાહ માંગતા હું.

બૈતુલ ખલા સે બાહર નિકલને કે બા'દ કી દુઆ

③ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنِّي الْأَذَى وَعَافَانِي ط

તરજમા : અલ્લાહ કા શુક હૈ જિસ ને મુઝ સે અઝિયત દૂર કી ઔર મુઝે આફિયત દી.

①..... સનન અબી દાઉદ, કતાબ અશરીયે, બાબ માયુકુલ ઇશરબ લિલ્ન, અહદિથ: ૩૮૩૦, જ ૩, વ ૮૫

②..... સહીહ અલબઘારી, કતાબ દુઆત, બાબ દુઆ અન્દાલ્લાહ, અહદિથ: ૬૩૨૨, જ ૨, વ ૧૫

③..... મુસ્નફ અબી શીબે, કતાબ દુઆ, બાબ માયુકુલ રુજલ... અલખ, અહદિથ: ૨, જ ૬, વ ૧૨૯

આઈના દેખતે વક્ત કી દુઆ

اللَّهُمَّ أَنْتَ حَسَنْتَ خُلُقِي
فَحَسِّنْ خُلُقِي ① ط

તરજમા : ઐ અલ્લાહ! તૂ ને મેરી સૂરત તો અચ્છી બનાઈ હૈ મેરી સીરત ભી અચ્છી કર દે.

સુરમા લગાતે વક્ત કી દુઆ

اللَّهُمَّ مَتَّعْنِي بِالسَّمْعِ وَالْبَصَرِ ط

તરજમા : ઐ અલ્લાહ! મુઝે સુનને ઔર દેખને સે બહરા મન્દ ફરમા.

કિશી મુસલમાન કો મુસ્કુરાતા દેખ કર પઠને કી દુઆ

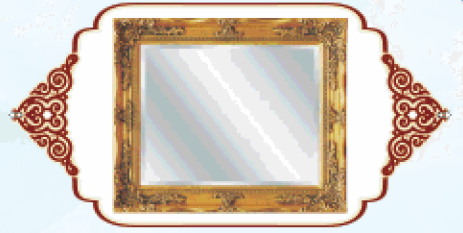
أُضْحِكَ اللَّهُ سِنَّكَ ط ①

તરજમા : અલ્લાહ! આપ કો હમેશા મુસ્કુરાતા રખે.

તેલ ઔર ઈગ્ર લગાતે વક્ત કી દુઆ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ط ②

તરજમા : અલ્લાહ કે નામ સે શુરુઅ જો બહુત મેહરબાન રહમત વાલા.

① الحصن الحصين، ص ١٠٢

② صحيح البخاري، الحديث: ٣٢٩٢، ج ٢، ص ٢٠٣

③ صحيح البخاري، كتاب بدء الخلق، باب صفة ابليس وجنوده، الحديث: ٣٢٩٢، ج ٢، ص ٢٠٣

મસ્જિદ મેં દાખિલ હોને કી દુઆ

① **اَللّٰهُمَّ افْتَحْ لِيْ اَبْوَابَ رَحْمَتِكَ ط**

તરજમા : ઐ અલ્લાહ! મેરે લિયે અપની રહમત કે દરવાઝે ખોલ દે.

મસ્જિદ સે નિકલતે વક્ત કી દુઆ

② **اَللّٰهُمَّ اِنِّيْ اَسْئَلُكَ مِنْ فَضْلِكَ ط**

તરજમા : ઐ અલ્લાહ! મેં તુઝ સે તેરા ફઝલ માંગતા હું.

છીંક આને પર પઢને કી દુઆ

③ **اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَلَى كُلِّ حَالٍ ط**

તરજમા : અલ્લાહ ઇંશા'લાહ કા હર હાલ મેં શુક હૈ.

છીંક વાલે કા જવાબ દેને કી દુઆ

④ **يَرْحَمُكَ اللّٰهُ ط**

તરજમા : અલ્લાહ તુઝ પર રહમ કરે.

①..... સનન અબી દાઉદ, ક્તાબુલ્લાહ, હદીથ: ૪૬૫, જ ૧, વ ૧૧૧

②..... સનન અબી દાઉદ, ક્તાબુલ્લાહ, હદીથ: ૪૬૫, જ ૧, વ ૧૧૧

③..... સનન તરમઝી, ક્તાબુલ્લાહ, હદીથ: ૨૮૨૬, જ ૨, વ ૩૩૯

④..... સહીહુલ્બખારી, ક્તાબુલ્લાહ, હદીથ: ૬૨૨૨, જ ૨, વ ૧૩

ઘર સે નિકલતે વક્ત કી દુઆ

① بِسْمِ اللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ط

તરજમા : અલ્લાહ કે નામ સે (મੈં નિકલતા હૂં ઓર) મੈં ને અલ્લાહ પર ભરોસા ક્રિયા, ગુનાહ સે બચને કી કુવ્વત ઓર નેકી કરને કી તાકત અલ્લાહ છી કી તરફ સે હૈ.

ઘર મેં દાખલ હોતે વક્ત કી દુઆ

② اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَسْأَلُكَ خَيْرَ الْمَوْجِبِ وَخَيْرَ الْمَخْرَجِ

તરજમા : ઐ અલ્લાહ ! મੈં તુઝ સે દાખલ હોને ઓર નિકલને કી જગહોં કી ભલાઈ તલબ કરતા હૂં.

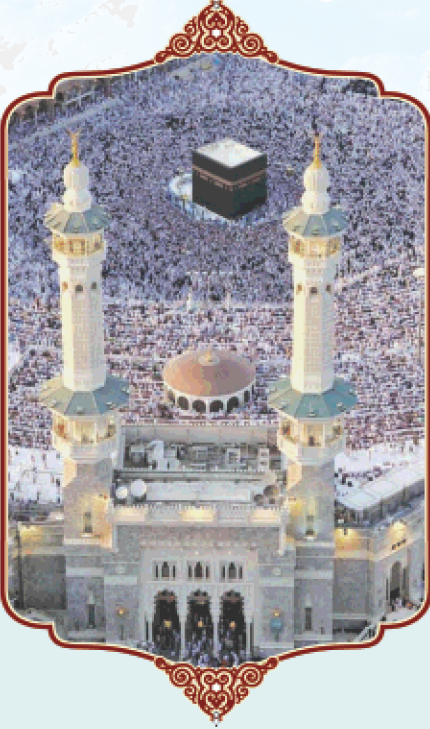

[1] سنن ابی داود، کتاب الادب، باب ما یقول الرجل اذا خرج من بيته، الحديث: ۵۰۹۵، ج ۴، ص ۴۲۰

[2] سنن ابی داود، کتاب الادب، باب ما یقول الرجل اذا دخل بيته، الحديث: ۵۰۹۶، ج ۴، ص ۴۲۰

ઇમાનિસ્થાત વ મકાર્દ

અલ્લાહ ેઝ્જલ

સુવાલ : કયા અલ્લાહ ેઝ્જલ કા કોઈ શરીક હૈ ?

જવાબ : જી નહીં ! અલ્લાહ ેઝ્જલ અકેલા હૈ,
ઉસ કા કોઈ શરીક નહીં.

સુવાલ : અલ્લાહ ેઝ્જલ કબ સે હૈ ઓર કબ તક રહેગા ?

જવાબ : અલ્લાહ ેઝ્જલ હમેશા સે હૈ ઓર હમેશા રહેગા.

સુવાલ : તમામ જહાન વાલોં કો કિસ ને બનાયા ?

જવાબ : અલ્લાહ ેઝ્જલ ને તમામ જહાન વાલોં કો બનાયા.

સુવાલ : સબ કો પાલને વાલા કૌન હૈ ?

જવાબ : અલ્લાહ ેઝ્જલ સબ કો પાલને વાલા હૈ.

સુવાલ : સબ કો રિઝ્ક કૌન દેતા હૈ ?

જવાબ : અલ્લાહ ેઝ્જલ સબ કો રિઝ્ક દેતા હૈ.

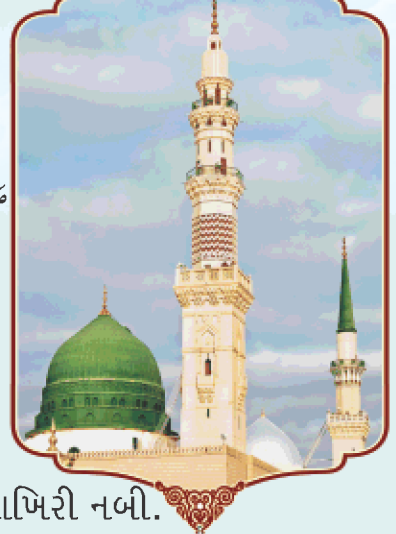
સુવાલ : કયા અલ્લાહ ેઝ્જલ કી કોઈ સિફત બુરી હો સકતી હૈ ?

જવાબ : હરગિઝ નહીં ! બુરી સિફત ઐબ હૈ ઓર

અલ્લાહ ેઝ્જલ હર ઐબ સે પાક હૈ.

हमारे प्यारे नबी ﷺ

સુવાલ : કયા હમારે પ્યારે નબી ﷺ કે બા'દ કોઈ નબી આએગા ?

જવાબ : જી નહીં ! હઝરત મુહમ્મદ મુસ્તફા ﷺ કે બા'દ કોઈ નબી નહીં આએગા ક્યૂંકે આપ ﷺ ખા-તમુન્નબિય્થીન હૈં.

સુવાલ : ખા-તમુન્નબિય્થીન કા કયા મતલબ હૈ ?

જવાબ : ઈસ કા મતલબ હૈ : તમામ નબિયોં મૈં સબ સે આખિરી નબી.

સુવાલ : હુઝૂર ﷺ ને કિસ ઉમ્ર મૈં એ'લાને નુબુવ્વત ફરમાયા ?

જવાબ : હુઝૂર ﷺ ને ચાલીસ સાલ કી ઉમ્ર મૈં એ'લાને નુબુવ્વત ફરમાયા.

સુવાલ : અલ્લાહ ﷻ ને સબ સે ઝિયાદા ઈલ્મ વ ઈજ્તિયાર કિસ નબી કો અતા ફરમાયા ?

જવાબ : હમારે પ્યારે નબી ﷺ કો.

સુવાલ : હુઝૂર ﷺ કા નામે મુબારક સુનતે હી હમૈં કયા કરના ચાહિયે ?

જવાબ : દુરૂદ શરીફ પઢના ચાહિયે.

સુવાલ : કયા હમારે પ્યારે નબી ﷺ કા સાયા થા ?

જવાબ : જી નહીં ! હમારે પ્યારે નબી ﷺ કા સાયા નહીં થા.

અરકાને ઇસ્લામ

સુવાલ : અલ્લાહ ﷻ ને કુરઆને પાક મેં નમાઝ કા કિતની બાર હુકમ ફરમાયા હે ?

જવાબ : અલ્લાહ ﷻ ને કુરઆને પાક મેં નમાઝ કા 700 સે ઝાઈદ મર્તબા હુકમ ફરમાયા હે.

સુવાલ : જો શખ્સ નામઝ કી ફર્જિયત કા ઇન્કાર કરે ઉસ કે બારે મેં ક્યા હુકમ હે ?

જવાબ : જો શખ્સ નમાઝ કી ફર્જિયત કા ઇન્કાર કરે વોહ કાફિર હે.

સુવાલ : હમારે પ્યારે આકા صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને કિસ ચીઝ કો અપની આંખોં કી ઠન્ડક ફરમાયા હે ?

જવાબ : હમારે પ્યારે આકા صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને નમાઝ કો અપની આંખોં કી ઠન્ડક ફરમાયા હે.

સુવાલ : નમાઝ પઢને કે ચન્દ ફઝાઈલ બતાઓ.

જવાબ : નમાઝ પઢને કે ચન્દ ફઝાઈલ યેહ હે :

❖ નમાઝ દીન કા સુતૂન હે.

❖ નમાઝ અલ્લાહ ﷻ કી ખુશ્નૂદી કા સબબ હે.

❖ નમાઝ સે ગુનાહ મુઆફ હોતે હે.

❖ નમાઝ દુઆઓં કી કબૂલિયત કા સબબ હે.

❖ નમાઝ અંધેરી કબ્ર કા ચરાગ હે.

❖ નમાઝ જન્મ કી કુન્જી હે.

❖ નમાઝ મોમિન કી મે'રાજ હે.

❖ નમાઝ સે રહમત નાઝિલ હોતી હે.

❖ નમાઝ બીમારિયોં સે બચાતી હે.

❖ નમાઝ સે રોઝી મેં બ-ર-કત હોતી હે.

❖ નમાઝ કબ્ર ઔર જહન્નમ કે અઝાબ

સે બચાતી હે.

❖ નમાઝ પુલ સિરાત કે લિયે આસાની હે.

❖ નમાઝ મીઠે મીઠે આકા صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કી આંખોં કી ઠન્ડક હે.

❖ નમાઝી કો બરોઝે કિયામત સરકાર صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કી શફાઅત નસીબ હોગી.

❖ નમાઝી કો કિયામત કે દિન દાઁ હાથ મેં આ'માલ નામા દિયા જાએગા.

❖ નમાઝી કે લિયે સબ સે બડી ને'મત યેહ હે કે બરોઝે કિયામત ઉસે અલ્લાહ ﷻ કા દીદાર નસીબ હોગા.

સુવાલ : નમાઝ ન પઢને કે કયા નુક્સાનાત હૈં ?

જવાબ : નમાઝ ન પઢને કે નુક્સાનાત યેહ હૈં :

- ❁ બે નમાઝી સે **અલ્લાહ** عَزَّوَجَلَّ નારાઝ હોતા હૈ.
- ❁ બે નમાઝી કી **કબ્ર** મેં **આગ** ભડકા દી જાએગી.
- ❁ બે નમાઝી પર એક **ગન્જા સાંપ** મુસલ્લત કર દિયા જાએગા.
- ❁ બે નમાઝી સે બરોજે કિયામત **સખ્તી સે હિસાબ** લિયા જાએગા.
- ❁ જો જાન બૂઝ કર એક નમાઝ ભી છોડતા હૈં ઉસ કા **નામ જહન્નમ** કે દરવાઝે પર લિખ દિયા જાતા હૈ.
- ❁ **નમાઝ મેં સુસ્તી કરને વાલે** કો કબ્ર ઈસ તરહ દબાએગી કે ઉસ કી **પસ્લિયાં** ટૂટ ફૂટ કર એક દૂસરે મેં પૈવસ્ત હો જાએગી.

સુવાલ : કયા ભૂલ કર ખાને પીને સે રોઝા ટૂટ જાતા હૈં ?

જવાબ : જી નહીં ! ભૂલ કર ખાને પીને સે **રોઝા નહીં** ટૂટતા.

સુવાલ : રોઝા કબ ફર્ઝ હુવા ?

જવાબ : રોઝા **10 શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ 2 હિજરી** કો ફર્ઝ હુવા.

સુવાલ : કયા રોઝા રખને સે આદમી બીમાર હો જાતા હૈં ?

જવાબ : જી નહીં ! બલ્કે હદીસે પાક મેં હૈં કે “રોઝા રખો સિહ્હત યાબ હો જાઓગે.”¹

સુવાલ : રોઝા રખને કી કોઈ ફઝીલત બયાન કરૈં.

જવાબ : હદીસે પાક મેં હૈં જિસ ને માહે ર-મઝાન કા એક રોઝા ભી ખામોશી ઓર સુકૂન સે રખા ઉસ કે લિયે જન્નત મેં એક ઘર સુર્ખ યાફૂત યા સબ્ઝ ઝબર-જદ કા બનાયા જાએગા.²

[1]المعجم الاوسط، الحديث 8312، ج 1، ص 146

[2]مجمع الزوائد، الحديث: 492، ج 3، ص 331

ફરિશ્તે

સુવાલ : ચાર મશહૂર ફરિશ્તે કૌન સે હૈં ઓર યેહ ક્યા કામ કરતે હૈં ?

જવાબ : ચાર મશહૂર ફરિશ્તે યેહ હૈં :

- {1}.....હઝરતે જિબ્રાઈલ عَلَيْهِ السَّلَام {2}.....હઝરતે મીકાઈલ عَلَيْهِ السَّلَام
 {3}.....હઝરતે ઇસરાફીલ عَلَيْهِ السَّلَام {4}.....હઝરતે ઇઝરાઈલ عَلَيْهِ السَّلَام

ઔર ઇન કે કામ યેહ હૈં :

- ❖.....હઝરતે જિબ્રાઈલ عَلَيْهِ السَّلَام કે ઝિમ્મે અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કી વહ્ય કો અમ્બિયાએ કિરામ عَلَيْهِمُ السَّلَام તક પહોંચાના હૈ.
- ❖.....હઝરતે મીકાઈલ عَلَيْهِ السَّلَام કે ઝિમ્મે રિઝૂક પહોંચાના હૈ.
- ❖.....હઝરતે ઇસરાફીલ عَلَيْهِ السَّلَام કે ઝિમ્મે કિયામત કે દિન સૂર ફૂંકના હૈ.
- ❖.....હઝરતે ઇઝરાઈલ عَلَيْهِ السَّلَام કે ઝિમ્મે રૂહ કબ્જ કરના હૈ.

સુવાલ : ઇન્સાન કે સાથ હર વક્ત દો ફરિશ્તે હોતે હૈં ઊન કો ક્યા કહતે હૈં ?

જવાબ : કિરામન કાતિબીન.

સુવાલ : કિરામન કાતિબીન કે ઝિમ્મે ક્યા કામ હૈ ?

જવાબ : લોગોં કી અચ્છાઈયોં ઔર બુરાઈયોં કો લિખના.

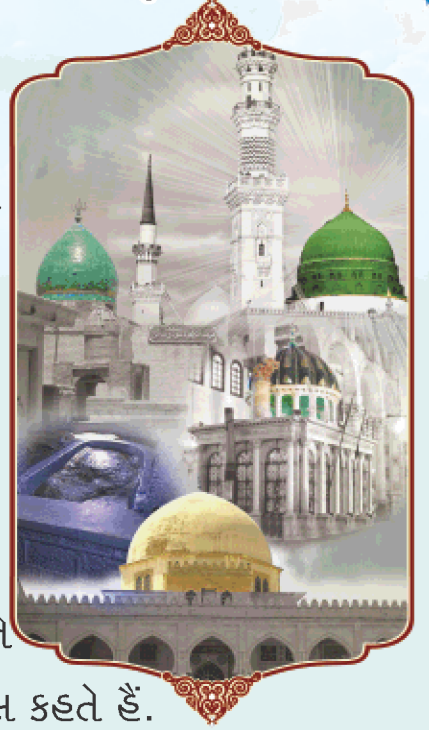
અમ્બિયાએ કિરામ عَلَيْهِمُ السَّلَام

સુવાલ : નબી કિસે કહતે હૈં ?

જવાબ : નબી ઉસ ઈન્સાન કો કહતે હૈં જિસે
અલ્લાહ ﷻ ને મખ્સૂક કી હિદાયત કે લિયે
વહ્ય ભેજી હો ખ્વાહ ફરિશ્તે કે ઝરીએ યા
ફરિશ્તે કે બિગૈર.

સુવાલ : રસૂલ કિસે કહતે હૈં ?

જવાબ : રસૂલ કે લિયે ઈન્સાન હોના ઝરૂરી નહીં
બલ્કે રસૂલ ફરિશ્તોં મેં ભી હોતે હૈં ઔર
ઈન્સાનોં મેં ભી ઔર બા'ઝ ઉ-લમા યેહ ફરમાતે
હૈં કે જો નબી નઈ શરીઅત લાએ ઉસે રસૂલ કહતે હૈં.

સુવાલ : અમ્બિયાએ કિરામ عَلَيْهِمُ السَّلَام કી તા'દાદ બતાઈયે.

જવાબ : અલ્લાહ ﷻ ને બે શુમાર અમ્બિયાએ કિરામ عَلَيْهِમُ السَّلَام ભેજે ઔર
વોહી ઉન કી સહીહ તા'દાદ જાનતા હૈ.

સુવાલ : અબુલ બશર કિસ નબી કો કહા જાતા હૈ ?

જવાબ : હઝરતે સય્યિદુના આદમ عَلَيْهِ السَّلَام કો અબુલ બશર કહા જાતા હૈ.

સુવાલ : કિસ નબી કે ઝમાને મેં તૂફાન સે પૂરી દુન્યા ગર્ક હુઈ ?

જવાબ : હઝરતે સય્યિદુના નૂહ عَلَيْهِ السَّلَام કે ઝમાને મેં.

મો'જિઝાતે અમ્બિયાએ કિરામ عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام

સુવાલ : કિસ નબી عَلَيْهِ السَّلَام ને ચાંદ કે દો ટુકડે કિયે ?

જવાબ : હમારે પ્યારે નબી હઝરત મુહમ્મદ
 صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને.

સુવાલ : વોહ કૌન સી આયત હૈ જિસ મેં ચાંદ કે દો
 ટુકડે હોને કા ઝિક્ક હૈ ?

જવાબ : (પૃ. ૨૫, القمر: ૧) **اِقْتَرَبَتِ السَّاعَةُ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ ۝**

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : પાસ આઈ કિયામત ઔર શક હો ગયા ચાંદ.

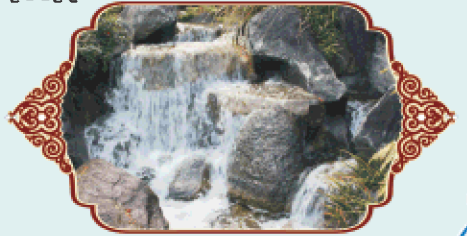
સુવાલ : વોહ કૌન સે નબી હૈં જિન કે ઝમીન પર એડિયાં
 રગડને સે “ઝમઝમ” કા ચશ્મા ફૂટ પડા ?

જવાબ : હઝરતે સય્યિદુના ઈસ્માઈલ عَلَيْهِ السَّلَام કે
 ઝમીન પર એડિયાં રગડને સે ઝમઝમ
 કા ચશ્મા ફૂટ પડા.

સુવાલ : વોહ કૌન સે નબી عَلَيْهِ السَّلَام હૈં જિન્હોં ને પથ્થર
 પર અસા મારા તો બારહ ચશ્મે ફૂટ પડે ?

જવાબ : હઝરતે મૂસા عَلَيْهِ السَّلَام ને પથ્થર પર
 અસા મારા તો બારહ ચશ્મે ફૂટ પડે.

સુવાલ : વોહ કૌન સે નબી عَلَيْهِ السَّلَام હૈં જિન કી મુબારક ઉંગ્લિયોં સે પાની કે ચશમે જારી હુએ ?

જવાબ : વોહ નબી હમારે આકા સરવરે દો صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ હૈં.

સુવાલ : વોહ કૌન સે નબી عَلَيْهِ السَّلَام હૈં જિન્હેં કાફિરોં ને આગ મેં ડાલા તો વોહ ઉન પર ઠન્ડી હો ગઈ ?

જવાબ : હઝરતે ઈબ્રાહીમ عَلَيْهِ السَّلَام કો કાફિરોં ને આગ મેં ડાલા તો વોહ ઉન પર ઠન્ડી હો ગઈ.

સુવાલ : વોહ આયત મઅ તરજમા સુનાએં જિસ મેં હઝરતે ઈબ્રાહીમ عَلَيْهِ السَّلَام પર આગ ઠન્ડી હોને કા ઝિક હે ?

જવાબ : (پ ۱۷، الانبياء: ۶۹) **قُلْنَا إِنَّا رُكُونِي بَرْدًا وَسَلَامًا عَلَىٰ إِبْرَاهِيمَ**

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : હમ ને ફરમાયા એ આગ હો જા ઠન્ડી ઓર સલામતી ઈબ્રાહીમ પર.

પાંચ કો પાંચ સે પહલે

પ્યારે મ-દની મુન્નો ! યકીનન ઝિન્દગી બેહદ મુખ્તસર હૈ, જો વક્ત મિલ ગયા સો મિલ ગયા, આયિન્દા વક્ત મિલને કી ઉમ્મીદ ઘોકા હૈ. ક્યા મા'લૂમ આયિન્દા લખ્હે હમ મૌત સે હમ-આગોશ હો ચુકે હોં. રહમતે આલમ, નૂરે મુજસ્સમ صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ઈર્શાદ ફરમાતે હૈં : પાંચ ચીઝોં કો પાંચ ચીઝોં સે પહલે ગનીમત જાનો : (1) જવાની કો બુઢાપે સે પહલે (2) સિહ્હત કો બીમારી સે પહલે (3) માલદારી કો તંગદસ્તી સે પહલે (4) ફુરસત કો મશગૂલિયત સે પહલે ઓર (5) ઝિન્દગી કો મૌત સે પહલે.

(المستدرك، الحديث: ۹۱۶، ج ۵، ص ۴۳۵)

આસ્માની કિતાબેં

સુવાલ : સબ સે પહલે કૌન સી આસ્માની કિતાબ નાઝિલ હુઈ ?

જવાબ : સબ સે પહલે તૌરૈત નાઝિલ હુઈ.

સુવાલ : તૌરૈત કિસ રસૂલ પર નાઝિલ હુઈ ?

જવાબ : તૌરૈત હઝરતે સય્યિદુના

મૂસા عَلَيْهِ السَّلَام પર નાઝિલ હુઈ.

સુવાલ : તૌરૈત કે બા'દ કૌન સી કિતાબ નાઝિલ હુઈ ?

જવાબ : તૌરૈત કે બા'દ ઝબૂર નાઝિલ હુઈ.

સુવાલ : ઝબૂર કિસ રસૂલ પર નાઝિલ હુઈ ?

જવાબ : ઝબૂર હઝરતે સય્યિદુના દાવૂદ عَلَيْهِ السَّلَام પર નાઝિલ હુઈ.

સુવાલ : ઝબૂર કે બા'દ કૌન સી કિતાબ નાઝિલ હુઈ ?

જવાબ : ઝબૂર કે બા'દ ઈન્જિલ નાઝિલ હુઈ.

સુવાલ : ઈન્જિલ કિસ રસૂલ પર નાઝિલ હુઈ ?

જવાબ : ઈન્જિલ હઝરતે સય્યિદુના ઈસા عَلَيْهِ السَّلَام પર નાઝિલ હુઈ.

સુવાલ : સબ સે આખિર મેં કૌન સી આસ્માની કિતાબ નાઝિલ હુઈ ?

જવાબ : સબ સે આખિર મેં કુરઆને મજીદ નાઝિલ હુવા.

સુવાલ : કુરઆને મજીદ કિસ રસૂલ પર નાઝિલ હુવા ?

જવાબ : કુરઆને મજીદ હમારે પ્યારે નબી صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ પર નાઝિલ હુવા.

કુરઆને મજીદ

સુવાલ : કુરઆને મજીદ કી સબ સે પહલી આયત કહાં નાઝિલ હુઈ ?

જવાબ : કુરઆને મજીદ કી સબ સે પહલી આયત ગારે હિરા મેં નાઝિલ હુઈ.

સુવાલ : કુરઆને મજીદ કિસ ઝબાન મેં હૈ ?

જવાબ : કુરઆને મજીદ અ-રબી ઝબાન મેં હૈ.

સુવાલ : કુરઆને મજીદ કા સબ સે પહલા
નાઝિલ હોને વાલા લફઝ કૌન સા હૈ ?

જવાબ : اقْرَأْ, જિસ કે મા'ના હૈં “પઢો”.

સુવાલ : કુરઆને મજીદ કિતને અર્સે મેં નાઝિલ હુવા ?

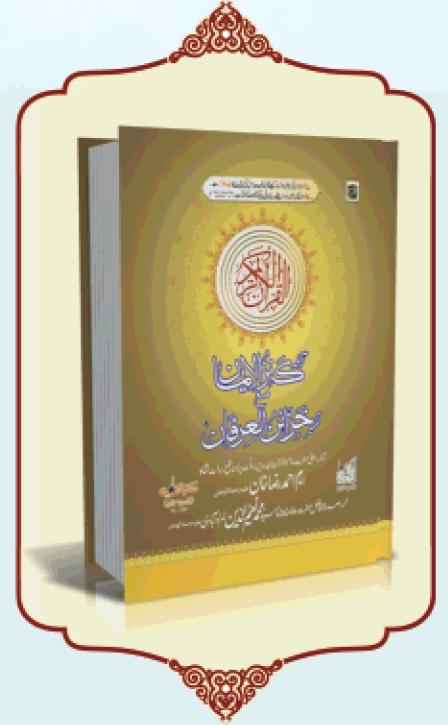
જવાબ : કુરઆને મજીદ તકરીબન {23} સાલ
મેં નાઝિલ હુવા.^①

સુવાલ : કુરઆને મજીદ કે કુલ કિતને પારે હૈં ?

જવાબ : કુરઆને મજીદ કે કુલ {30} પારે હૈં.

સુવાલ : કુરઆને મજીદ મેં કુલ કિતની સૂરતેં હૈં ?

જવાબ : કુરઆને મજીદ મેં કુલ {114} સૂરતેં હૈં.

તિલાવતે કુરઆને મજીદ કે આદાબ

સુવાલ: કુરઆને પાક કી તિલાવત કરતે વક્ત કિસ રુખ પર બેઠના ચાહિયે ?

જવાબ: કુરઆને પાક કી તિલાવત કરતે વક્ત કિબ્લા રુખ હોના ચાહિયે કે ચેહ મુસ્તહબ હૈ.

સુવાલ: તક્યા યા ટેક લગા કર કુરઆને પાક પઢના કેસા હૈ ?

જવાબ: તક્યા યા ટેક લગા કર કુરઆને પાક નહીં પઢના ચાહિયે બલ્કે સીધા બેઠ કર ખુશૂઅ વ ખુઝૂઅ કે સાથ તિલાવત કરની ચાહિયે.

સુવાલ: ક્યા કુરઆને મજીદ લૈટ કર પઢ સકતે હૈં ?

જવાબ: જી હાં ! કુરઆને મજીદ લૈટ કર ભી પઢ સકતે હૈં જબ કે પાઈં સિમટે હુએ હોં.

સુવાલ: કુરઆને મજીદ કી તિલાવત શુરૂઅ કરને સે પહલે ક્યા પઢના ચાહિયે ?

જવાબ: કુરઆને મજીદ કી તિલાવત શુરૂઅ કરને સે પહલે તઅવ્વુઝ (યા'ની اَعُوْذُ بِاللّٰهِ શરીફ) ઓર તસ્મિયા (યા'ની بِسْمِ اللّٰهِ શરીફ) પઢના ચાહિયે.

સુવાલ: વોહ કૌન સી જગહેં હૈં જહાં કુરઆન શરીફ પઢના ના જાઈઝ હૈ ?

જવાબ: ગુસ્લ ખાના ઓર નજાસત કી જગહ (મ-સલન બૈતુલ ખલા) મેં કુરઆન શરીફ પઢના ના જાઈઝ હૈ.

સુવાલ: કુરઆને મજીદ કી તરફ પીઠ યા પાઈં કરના કેસા હૈ ?

જવાબ: કુરઆને મજીદ કી તરફ પીઠ યા પાઈં કરના અદબ કે ખિલાફ હૈ, ઐસા નહીં કરના ચાહિયે.

સુવાલ : કુરઆન શરીફ કી તિલાવત કે દૌરાન જમાહી આ જાએ તો ક્યા કરના ચાહિયે ?

જવાબ : કુરઆન શરીફ કી તિલાવત કે દૌરાન જમાહી આ જાએ તો તિલાવત મૌકૂફ (યા'ની બન્દ) કર દેં ક્યૂંકે જમાહી શૈતાની અસર હૈ.

સુવાલ : કુરઆન શરીફ કી તિલાવત કે દૌરાન અગર પીર સાહિબ, આલિમે દીન, ઉસ્તાઝ સાહિબ યા વાલિદૈન મેં સે કોઈ આ જાએ તો ક્યા ઉન કી તા'ઝીમ કે લિયે ખડે હો સકતે હેં ?

જવાબ : જી હાં ! તિલાવત મૌકૂફ કર કે ઉન કી તા'ઝીમ કે લિયે ખડે હો સકતે હેં.

સુવાલ : બા'ઝ લોગ કહતે હેં કે અગર કુરઆને પાક ખુલા હો તો ઉસે શૈતાન પઢતા હૈ ઈસ કી ક્યા હકીકત હૈ ?

જવાબ : યેહ બાત ગલત હૈ ઔર ઈસ કી કોઈ અસ્લ નહીં.

સુવાલ : કુરઆને પાક કો ઝુઝદાન યા ગિલાફ મેં રખને કા ક્યા હુકમ હૈ ?

જવાબ : કુરઆને પાક કો ઝુઝદાન યા ગિલાફ મેં રખના જાઈઝ હૈ. સહાબએ કિરામ **رَضَوُاْ اللّٰهُ تَعَالٰی عَلَیْهِمْ اَجْمَعِیْنَ** કે દૌરે મુબારક સે મુસલ્માનોં કા ઈસ પર અમલ હૈ.

સુવાલ : કુરઆને મજીદ કો બુલન્દ આવાઝ સે પઢના કેસા હૈ ?

જવાબ : કુરઆને મજીદ કો બુલન્દ આવાઝ સે પઢના અફઝલ હૈ કે જહાં તક આવાઝ પહોંચેગી વોહ અશ્યા પઢને વાલે કે ઈમાન કી બરોઝે કિયામત ગવાહ હોંગી. અલબત્તા ઈસ બાત કા ખયાલ રખા જાએ કે કિસી નમાઝી, બીમાર ઔર સોને વાલે કો તક્લીફ ન પહોંચે.

સુવાલ : કુરઆન શરીફ કી તિલાવત સુનને કે બજાએ બાર્તે કરના યા ઈધર ઉધર દેખના કૈસા હૈ ?

જવાબ : કુરઆન શરીફ કી તિલાવત ખામોશી ઓર તવજ્જોહ સે સુનના ચાહિયે ઈસ દૌરાન ગુફ્ત-ગૂ કરના ગુનાહ હૈ.

ਸੁਵਾਲ: બહુત સે ઈસ્લામી ભાઈયોં કા કુરઆન ખ્વાની વગૈરા મેં બુલન્દ આવાઝ સે કુરઆન શરીફ પઢના કેસા હૈ ?

જવાબ : ઈજતિમાઈ તૌર પર બુલન્દ આવાઝ સે કુરઆન પઢના મન્અ હૈ, ઐસે મૌકઅ પર સબ કો આહિસ્તા આવાઝ મેં કુરઆન શરીફ પઢના ચાહિયે.

ਸੁਵਾਲ : ਮਫ਼ਰਸੇ ਮੈਂ ਤ-ਲਯਾ ਯੁਲਨਦ ਆਵਾਜ਼ ਸੇ ਕੁਰਆਨ ਸਰੀਫ਼ ਪਛੇਂ ਤੋ ਈਸ ਕਾ ਕਯਾ ਫੁਕਮ ਹੈ ?

જવાબ : મદ્રસે મેં ત-લબા કા બુલન્દ આવાઝ સે કુરઆન શરીફ પઢના જાઈઝ હૈ.

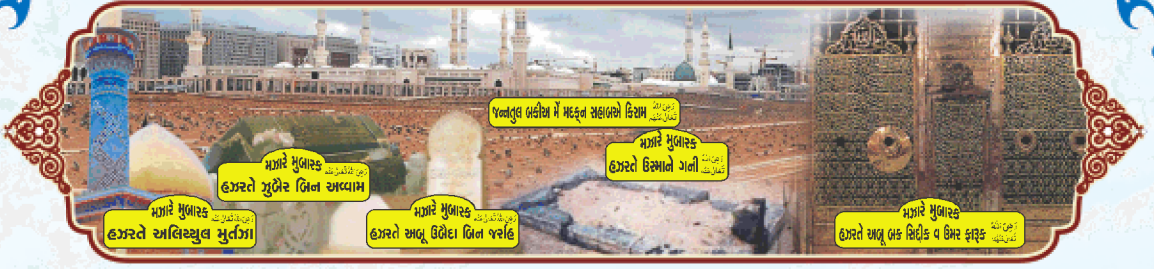

ਘਲਮ ਸੇ ਭੇਫ਼ਤਰ ਕੋਥੈ ਭੈ ਨਹੀਂ

अल्लाह **عَزَّوَجَلَّ** के प्यारे हबीब **صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** अक सहाबी से मइव्वे गुइत-गूथे, के वइय नाजिल हुइ : **ईस सहाबी की जिन्दगी की अक साअत (या'नी घन्टा भर)** बाकी रह गइ है. येह वक्ते अस्तर था. रहमते आलम **صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** ने जब येह बात उस सहाबी को बताई तो उन्हों ने मुअ्तरिब हो कर **ईस्तिजा** की : **“या रसूलल्लाह **صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** ! मुअे अैसे अमल के बारे में बताईये जो ईस वक्ते मेरे लिये सब से बेहतर हो.”** तो आप **صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآलِهِ وَسَلَّمَ** ने **ईर्शाद** इरमाया : **“ईल्म सीअने में मशगूल हो जाओ.”** युनान्हे वोह सहाबी **ईल्म सीअने** में मशगूल हो गअे और मगरिब से पहले ही उन का **ईन्तिका**ल हो गया. रावी इरमाते हैं के अगर **ईल्म** से बेहतर कोई शै होती तो सरकारे मदीना **صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآलِهِ وَسَلَّمَ** उसी का हुक्म **ईर्शाद** इरमाते.

(تفسير کتب، سورة البقرة، ج ۱، ص ۲۰)

(تفسير كبير، سورة البقرة، ج ١، ص ٢١٠)

સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان

સુવાલ : અ-શ-રએ મુબશ્શરહ સે ક્યા મુરાદ હૈ ?

જવાબ : અ-શ-રએ મુબશ્શરહ સે મુરાદ વોહ દસ (10) સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان હૈ જિન્હેં હમારે પ્યારે આકા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને દુન્યા મેં હી જન્મત કી બિશારત દી.

સુવાલ : અ-શ-રએ મુબશ્શરહ મેં કૌન કૌન સે સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان શામિલ હૈ ?

જવાબ : અ-શ-રએ મુબશ્શરહ^① મેં જો સહાબએ કિરામ عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان શામિલ હૈ ઉન કે અસ્માએ ગિરામી યેહ હૈ :

﴿1﴾ સય્યિદુના અબૂ બક્ર સિદીક رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ

﴿6﴾ સય્યિદુના મુબૈર બિન અવ્વામ رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ

﴿2﴾ સય્યિદુના ઉમર ફારૂકે આ'ઝમ رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ

﴿7﴾ સય્યિદુના અબ્દુર્રહમાન બિન ઔફ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ

﴿3﴾ સય્યિદુના ઉસ્માને ગની રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ

﴿8﴾ સય્યિદુના સા'દ બિન અબી વક્કાસ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ

﴿4﴾ સય્યિદુના અલિયુલ મુર્તાઝા રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ

﴿9﴾ સય્યિદુના સઈદ બિન જૈદ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ

﴿5﴾ સય્યિદુના તલ્હા બિન ઉબૈદુલ્લાહ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ

﴿10﴾ સય્યિદુના અબૂ ઉબૈદા બિન જર્રાહ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ

સુવાલ : મુઅઝ્ઝને રસૂલ કિસ સહાબી કો કહતે હૈ ?

જવાબ : મુઅઝ્ઝને રસૂલ હમરતે સય્યિદુના બિલાલ رَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہુ કો કહતે હૈ.

સુવાલ : સૈફુલ્લાહ (અલ્લાહ કી તલવાર) કિસ સહાબી કા લકબ હૈ ?

જવાબ : સૈફુલ્લાહ હઝરતે સય્યિદુના ખાલિદ બિન વલીદ رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ કો કહતે હૈ.

સુવાલ : અ-સદુલ્લાહ (અલ્લાહ કા શેર) કિસ સહાબી કો કહતે હૈ ?

જવાબ : અ-સદુલ્લાહ હઝરતે સય્યિદુના અલિય્યુલ મુર્તઝા كَرَّمَ اللَّهُ تَعَالَى وَجْهَهُ الْكَرِيم કો કહતે હૈ.

સુવાલ : સય્યિદુશ્શુ-હદા કિસ સહાબી કો કહતે હૈ ?

જવાબ : સય્યિદુશ્શુ-હદા હમારે પ્યારે આકા صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કે ચચા હઝરતે સય્યિદુના હમ્ઝા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ કો કહતે હૈ.

સુવાલ : ક્યા કુરઆને મજીદ મેં કિસી સહાબી કા નામ આયા હૈ ?

જવાબ : જી હાં ! કુરઆને મજીદ મેં એક સહાબી કા નામ આયા હૈ.

સુવાલ : કુરઆને મજીદ મેં કિસ સહાબી કા નામ આયા હૈ ?

જવાબ : હઝરતે સય્યિદુના ઝૈદ બિન હારિસા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ કા નામ કુરઆને મજીદ કે 22વેં પારે મેં સૂરઅે અહ્ઝાબ કી 37વીં આયત મેં આયા હૈ.

સુવાલ : સબ સે ઝિયાદા અહાદીસ કિસ સહાબી સે મરવી હૈ ?

જવાબ : હઝરતે સય્યિદુના અબૂ હુરૈરા رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ સે મરવી હૈ.

સુવાલ : બારગાહે રિસાલત صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કે ના'ત ગો શાઈર સહાબી કા નામ બતાઐ ?

જવાબ : હઝરતે સય્યિદુના હસાન બિન સાબિત رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ.

જિસ મુસલ્માં ને દેખા ઉન્હેં ઈક નઝર
ઉસ નઝર કી બસારત પે લાખોં સલામ

ઔલિયાએ કિરામ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِم

સુવાલ : વલિયોં કે સરદાર કૌન હૈં ?

જવાબ : તાજદારે બગદાદ હુઝૂર ગૌસે પાક સચ્ચિદ અબ્દુલ કાદિર જીલાની قُدَّسِ سِرُّهُ التَّوَرَانِ .

સુવાલ : ચન્દ ઔલિયાએ કિરામ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِم કે નામ બતાઈયે ઔર યેહ ભી બતાઈયે કે ઈન કે મઝારાતે મુબારકા કહાં હૈં ?

જવાબ : જન્નત કે આઠ દરવાઝોં કી નિસ્બત સે આઠ ઔલિયાએ કિરામ કે નામ ઔર મઝારાત યેહ હૈં :

﴿1﴾.....હઝરતે સચ્ચિદુના ખ્વાજા નિઝામુદ્દીન ઔલિયા દેહલવી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللهِ الْقَوِي .

❁ ઈન કા મઝારે મુકદ્દસ હિન્દ કે શહર “દેહલી” મેં હૈ.

{2}.....કુતબે મદીના હઝરતે સય્યિદુના ઝિયાઉદ્દીન મ-દની عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْعَنِي .

✿ ઈન કા મઝારે મુબારક જન્નતુલ બકીઅ મેં હે.

{3}.....હઝરતે સય્યિદુના શમ્સુલ આરિફીન ખ્વાજા શમ્સુદ્દીન સિયાલવી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِي .

✿ ઈન કા મઝાર શરીફ પાકિસ્તાન કે શહર “સિયાલ શરીફ” મેં હે.

{4}.....હઝરત પીર સય્યિદ મહર અલી શાહ ગોલડવી હ-નફી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِي .

✿ ઈન કા મઝાર શરીફ પાકિસ્તાન કે શહર “ગોલડા શરીફ” મેં હે.

{5}.....હઝરતે સય્યિદુના શાહ અબ્દુલ્લતીફ ભટાઈ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِي .

✿ ઈન કા મઝાર શરીફ પાકિસ્તાન કે સૂબા બાબુલ ઈસ્લામ (સિન્ધ) કે શહર “ભટ” મેં હે.

{6}.....હઝરતે મૌલાના હસન રઝા ખાન હસન رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ .

✿ ઈન કા મઝાર શરીફ હિન્દ કે શહર “બરેલી શરીફ” મેં હે.

{7}.....હઝરતે સય્યિદુના ઈમામ બરી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِي .

✿ ઈન કા મઝાર શરીફ પાકિસ્તાન કે દારુલ હુકૂમત “ઈસ્લામઆબાદ” મેં હે.

{8}.....હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ શાહ ગાઝી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِي .

✿ ઈન કા મઝાર શરીફ પાકિસ્તાન કે શહર “બાબુલ મદીના (કરાચી)” મેં હે.

સુવાલ : કયા મૌજૂદા દૌર મેં ભી કોઈ યાદગારે અસ્લાફ શખ્સિયત હૈ ?

જવાબ : જી હાં !..... અમીરે અહલે સુન્નત હઝરત અલ્લામા મૌલાના મુહમ્મદ ઈલ્યાસ અત્તાર કાદિરી ર-ઝવી دَامَتْ بَرَكَاتُهُمْ الْعَالِيَهُ મૌજૂદા દૌર કી યાદગારે અસ્લાફ શખ્સિયત હૈં.

કરામાતે સહાબા વ ઔલિયાએ કિરામ

رَضَوَانُ اللّٰهُ تَعَالٰی
عَلَيْهِمْ اَجْمَعِينَ

સુવાલ : કરામત કિસે કહતે હૈં ?

જવાબ : અલ્લાહ ﷻ કે કિસી વલી સે ખિલાફે આદત ઝાહિર હોને વાલી બાત કો કરામત કહતે હૈં.

સુવાલ : કરામત કી કિતની કિસ્મૈં હૈં ?

જવાબ : અલ્લામા તાજુદીન સુબકી رَحْمَةُ اللّٰهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ ને અપની કિતાબ “طَبَقَاتُ الشَّافِعِيَّةِ الْكُبْرَى” મેં ઔલિયાએ કિરામ કી કરામાત સે મુ-તઅલ્લિક એક સો (100) સે ઝાઈદ અક્સામ તહ્રીર ફરમાઈ હૈં. ઉન મેં સે ચન્દ અક્સામ યેહ હૈં :

✿..... મુદ્દોં કો ઝિન્દા કરના	✿..... મુદ્દોં સે કલામ કરના
✿..... દરિયાઓં પર તસરુફ	✿..... ઝમીન કો સમેટ દેના
✿..... નબાતાત સે ગુફ્ત-ગૂ	✿..... શિક્ષાએ અમરાઝ
✿..... મકબૂલિયતે દુઆ	✿..... ઝમાના મુખ્તસર વ
✿..... જાનવરોં કા ફરમાં	તવીલ હો જાના
બરદાર હોના	✿..... ગૈબ કી ખબરેં દેના
✿..... દિલોં કો અપની	✿..... ખાએ પિએ બિગૈર ઝિન્દા
તરફ ખીંચના	રહના વગૈરા

સુવાલ : ચન્દ ઔલિયાએ કિરામ رَحْمَتُهُمُ اللّٰهُ السَّلَام કી કરામાતા બયાન કીજિયે.

- જવાબ :** {1}..... હુઝૂર ગૌસે આ'ઝમ **رَحْمَةُ اللَّهِ الْأَكْرَم** કા પકી હુઈ મુર્ગી કી હકિયોં કો જમ્મ કર કે **अल्लाह** કે હુકમ સે ઝિન્દા કર દેના.^①
- {2}..... હઝરતે શૈખ અહમદ બિન નસર ખુઝા-ઈ **رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ** કા બા'દે શહાદત સૂલી પર તિલાવતે કુરઆને કરીમ કરના.^②
- {3}..... શૈખ અબૂ ઈસ્હાક શીરાઝી **رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهِ** કા બગદાદ મેં બૈઠ કર કા'બએ મુઅઝ્ઝમા કો દેખ લેના.^③

સુવાલ : ક્યા સહાબએ કિરામ **عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان** ભી **अल्लाह** **عَزَّوَجَلَّ** કે વલી હેં ઔર ઈન સે ભી કરામાત કા ઝુહૂર હુવા હૈ ?

જવાબ : જી હાં..... સહાબએ કિરામ **عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان** અફઝલુલ ઔલિયા હેં ઔર ઈન સે ભી કરામાત કા ઝુહૂર હુવા હૈ.

સુવાલ : સહાબએ કિરામ **عَلَيْهِمُ الرِّضْوَان** કી ચન્દ કરામાત બયાન કીજિયે ?

જવાબ : {1}..... અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના અબૂ બક સિદીક **رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ** કે રવાના કિયે ગએ ઈસ્લામી લશ્કર કી કલિમએ તય્યિબા કી સદા સે કલ્એ મેં ઝલ્ઝલા આના.^④

❁ આપ **رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ** કા જનાઝા લે કર સલામ કરને સે રૌઝએ રસૂલ કા દરવાઝા ખુલ જાના.^⑤

{2}..... અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના ઉમર ફારુક **رَضِيَ اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ** કા કબ્ર વાલે સે ગુફત-ગૂ કરના.^⑥

[1]..... تاریخ بغداد، ج 5، ص 384

[2]..... بهجة الاسرار، ص 128

[3]..... ازالة الغفاء، بقصد دوم، ج 3، ص 128

[4]..... جامع کرامات الاولياء، ج 1، ص 392

[5]..... التفسير الكبير، سورة الكهف، ج 4، ص 233

[6]..... حجة الله على العالمين، الخاتمة في اثبات كرامات الاولياء..... الخ، ص 212

- ❁ આપ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ کا મદીનએ મુનવ્વરહ عَلٰی صَاحِبِہَا الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَام سے સેંકડોં મીલ દૂર નહાવન્દ (ઈરાન) કે મકામ પર હઝરતે સચ્ચિદ્દુના સારિયા રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ તક આવાઝ પહોંચાના.^①
- ❁ આપ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ કા રુકે હુએ દરિયાએ નીલ કે નામ ખત લિખ કર ઉસે જારી કરના.^②
- ❁ આપ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ કી દુઆઓં કા મકબૂલે બારગાહે ઈલાહી હોના.^③
- ❁ {3}.....અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સચ્ચિદ્દુના ઉસ્માને ગની રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہુ કે હાથ સે અસા મુબારક લે કર તોડને વાલે કે હાથ મેં કેન્સર હો જાના.^④
- ❁ આપ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰી عَنْہુ કા અપને મદ્ફૂન કી ખબર દેના.^⑤
- ❁ આપ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰી عَنْہુ કી શહાદત કે બા'દ ગૈબી આવાઝ કા આના.^⑥
- ❁ આપ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰી عَنْہુ કી તદ્ફીન કે વક્ત ફરિશતોં કા હુજૂમ હોના.^⑦
- ❁ {4}.....અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સચ્ચિદ્દુના અલિય્યુલ મુર્તઝા کَرَّمَ اللہُ تَعَالٰی وَجْہَهُ الْکَرِیْم મુર્તઝા કા કબ્ર વાલોં સે સુવાલ જવાબ કરના.^⑧

[1].....مشکاۃ المصابیح، کتاب احوال القیامۃ ویدۃ الخلق، الحدیث: ۵۹۵۴، ج ۲، ص ۲۰۱

[2].....حجة الله على العالمين، الخاتمة في اثبات كرامات الاولياء... الخ، ص ۶۱۲

[3].....ازالة الخفاء، مقصد دوم، ج ۲، ص ۱۰۸

[4].....الاصابة في تمييز الصحابة، حرف الجيم، الرقم: ۱۲۳۸، ج ۱، ص ۶۲۲

[5].....ازالة الخفاء، مقصد دوم، ج ۲، ص ۳۱۵

[6].....شواهد النبوة، رکن سادس در بیان شواهد..... الخ، ص ۲۰۹

[7].....المرجع السابق

[8].....حجة الله على العالمين، الخاتمة في اثبات كرامات الاولياء..... الخ، ص ۶۱۳

- ❁ આપ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ को गूटा कहने वाले का अच्छा हो जाना.^①
- ❁ कौन कहां मरेगा, कहां दफ्न होगा की ખબર દેના.^②
- ❁ આપ رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ के घर में ફરિશતોં का ચક્કી ચલાના.^③
- ❁ अपनी વફાત કી ખબર દેના.^④
- ❁ ઘોડે પર સુવાર હોતે હુએ કુરઆન ખત્મ કર લેના.^⑤

હયા ઈમાન સે હૈ

અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ કે મહબૂબ, દાનાએ ગુયૂબ صَلَّی اللہُ تَعَالَى عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم का ફરમાને આલીશાન હૈ : હયા ઈમાન સે હૈ. (مسند ابی یعلی، الحديث: ٤٢٣، ج ٦، ص ٢٩١). 'ની જિસ તરહ ઈમાન, મોમિન કો કુફ્ર કે ઈરતિકાબ સે રોકતા હૈ ઈસી તરહ હયા બા હયા કો ના ફરમાનિયોં સે બચાતી હૈ. ઈસ કી મઝીદ વઝાહત વ તાઈદ હઝરતે સચ્ચિદુના ઈબ્ને ઉમર رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُمَا સે મરવી ઈસ રિવાયત સે હોતી હૈ : બેશક હયા ઔર ઈમાન દોનોં આપસ મેં મિલે હુએ હૈં, જબ એક ઉઠ જાએ તો દૂસરા ભી ઉઠા લિયા જાતા હૈ.

(الْمُسْتَدْرَكُ لِلْحَاكِمِ، الحديث: ٦٦، ج ١، ص ١٤٦)

①..... إزالة الخفاء، مقصد دوم، ج ٢، ص ٢٩٦

②..... الرياض النضرة، الباب الرابع، ج ٢، ص ٢٠١

③..... المرجع السابق، ص ٢٠٢

④..... المرجع السابق

⑤..... شواهد النبوة، ركن سادس در بیان شواهد..... الخ، ص ٢١٢

ઈબાદત

વુઝૂ

વુઝૂ કા તરીકા

- ❁.....પ્યારે મ-દની મુન્નો ! વુઝૂ કરને કે લિયે ઊંચી જગહ કિબ્લા રૂ બૈઠના મુસ્તહબ હૈ.
- ❁.....વુઝૂ કરને સે કબ્લ ઇસ તરહ નિયત કીજિયે “હુકમે ઇલાહી બજા લાને ઓર હુસૂલે સવાબ કી નિયત સે વુઝૂ કરતા હૂં.
- ❁.....વુઝૂ કરને સે પહલે બિસ્મિલ્લાહ પઢના સુન્નત હૈ.
- ❁.....હો સકે તો بِسْمِ اللّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ કહ લીજિયે કે જબ તક વુઝૂ બાકી રહેગા આપ કે નામએ આ'માલ મેં નેકિયાં લિખી જાતી રહેંગી.
- ❁.....અબ તીન તીન બાર દોનોં હાથોં કો ગિઢ્ઠોં તક ધોએ, ઉંગ્લિયોં કા ખિલાલ ભી કીજિયે.
- ❁.....સુન્નત કે મુતાબિક મિસ્વાક શરીફ કીજિયે.
- ❁.....ફિર તીન બાર કુલ્લિયાં કીજિયે, રોઝા ન હો તો ગરગરા કીજિયે.
- ❁.....ફિર તીન બાર નાક મેં પાની ચઢાઈયે રોઝા ન હો તો નાક કી જડ તક પાની પહોંચાઈયે ઓર ઉલ્ટે હાથ કી છોટી ઉંગલી સે નાક ભી સાફ કીજિયે.
- ❁.....ફિર તીન બાર ચેહરે કો ઇસ તરહ ધોઈયે કે પેશાની કી જડ સે ઠોડી તક ઓર એક કાન કી લૌ સે દૂસરે કાન કી લૌ તક પાની બહ જાએ.
- ❁.....ફિર તીન બાર કોહનિયોં સમેત દોનોં હાથ ઇસ તરહ ધોઈયે કે કોહનિયોં સે નાખુન તક કોઈ જગહ ધુલને સે ન રહે.

- ❁..... ફિર દોનોં હાથ તર કર કે એક મર્તબા પૂરે સર કા મસ્હ કીજિયે.
- ❁..... ફિર શહાદત કી ઉંગલી સે કાનોં કે અન્દરૂની હિસ્સે કા ઓર અંગૂઠોં સે બૈરૂની હિસ્સે કા ઓર હાથોં કી પુશત સે ગરદન કા મસ્હ કીજિયે.
- ❁..... ફિર દોનોં પૈર ટપ્નોં સમેત ધોઈયે, પહલે દાઅે પૈર કો ફિર બાઅે પૈર કો ધોઈયે, દોનોં પૈર કી ઉંગ્લિયોં કે દરમિયાન બાઅે હાથ કી છોટી ઉંગલી સે ખિલાલ કીજિયે.
- ❁..... દાઅે પૈર કી છોટી ઉંગલી સે ખિલાલ શુરૂઅ કર કે બાઅે પૈર કી છોટી ઉંગલી પર ખત્મ કીજિયે.

નોટ : મ-દની મુન્નોં કો વુઝૂ ખાને પર વુઝૂ કી અ-મલી તરબિયત દીજિયે ઓર પાની કે ઇસ્તિ'માલ મેં ઇસરાફ સે બચને કી તલકીન કીજિયે.

હુજ્જતુલ ઇસ્લામ ઇમામ મુહમ્મદ ગઝાલી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْوَالِي ફરમાતે હેં : “હર હર ઉઝ્વ ધોતે વક્ત યેહ ઉમ્મીદ કરતા રહે કે મેરે ઇસ ઉઝ્વ કે ગુનાહ ધુલ રહે હેં.”¹

- ❁..... વુઝૂ કે બા'દ યેહ દુઆ ભી પઢ લીજિયે (અવ્વલ વ આબિર દુરૂદ શરીફ)

② **اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنِي مِنَ التَّوَّابِيْنَ وَاجْعَلْنِي مِنَ الْمُتَطَهِّرِيْنَ**

તરજમા : ઐ અલ્લાહ! મુઝે કસરત સે તૌબા કરને વાલોં મેં બના દે ઓર મુઝે પાકીઝા રહને વાલોં મેં શામિલ કર દે.

❑..... احیاء علوم الدین، کتاب اسرار الطهارة، ج ۱، ص ۱۸۳

❑..... المرجع السابق، ص ۱۸۳

જન્નત કે આઠોં દરવાઝે ખુલ જાતે હૈ

હદીસે પાક મેં હૈ : “જિસ ને અચ્છી તરહ વુઝૂ કિયા, ફિર આસ્માન કી તરફ નિગાહ ઉઠાઈ ઔર કલિમએ શહાદત પઢા ઉસ કે લિયે જન્નત કે આઠોં દરવાઝે ખોલ દિયે જાતે હૈં જિસ સે ચાહે અન્દર દાખિલ હો.”^[1]

વુઝૂ કે બા'દ સૂરએ કદ્ર પઢને કે ફઝાઈલ

હદીસે મુબારકા મેં હૈ : “જો વુઝૂ કરને કે બા'દ એક મર્તબા સૂરએ કદ્ર પઢે તો વોહ સિદ્દીકીન મેં સે હૈ ઔર જો દો મર્તબા પઢે તો શુ-હદા મેં શુમાર કિયા જાએ ઔર જો ત્રીન મર્તબા પઢેગા તો અલ્લાહ ﷻ મૈદાને મહશર મેં ઉસે અમ્મિયાએ કિરામ عَلَيْهِمُ الصَّلَاةُ وَالسَّلَام કે સાથ રખેગા.”^[2]

નઝર કભી કમઝોર ન હો

જો વુઝૂ કે બા'દ આસ્માન કી તરફ દેખ કર સૂરએ કદ્ર પઢ લિયા કરે اِنْ شَاءَ اللَّهُ ﷻ ઉસ કી નઝર કભી કમઝોર ન હોગી.^[3]

ઘોને કી તા'રીફ

કિસી ઉઝૂવ કો ઘોને કે યેહ મા'ના હૈં કે ઉસ ઉઝૂવ કે હર હિસ્સે પર કમ અઝ કમ દો કતરે પાની બહ જાએ. સિર્ફ ભીગ જાને યા પાની કો તેલ કી તરહ ચુપડ લેને યા એક કતરા બહ જાને કો ઘોના નહીં કહેંગે ન ઈસ તરહ વુઝૂ હોગા ઔર ન હી ગુસ્લ.

[1].....السنن الكبرى للنسائي، كتاب عمل اليوم والليلة، الحديث: 9912، ج 6، ص 25

[2].....کنز العمال، الحديث: 26085، ج 9، ص 132

[3].....મસાઈલુલ કુરઆન, સ. 291, રૂમી પબ્લીકેશન્સ (લાહોર)

અઝાન

સુવાલ: અઝાન કિસે કહતે હૈં ?

જવાબ: મુસલમાનોં કો નમાઝ કી તરફ બુલાને કે લિયે એક ખાસ એ'લાન કો “અઝાન” કહતે હૈં.

સુવાલ: ક્યા અઝાન ફર્ઝ હૈ ?

જવાબ: જી નહીં ! બલ્કે પાંચ વક્ત કી ફર્ઝ નમાઝ જો જમાઅત કે સાથ મસ્જિદ મેં અદા કી જાએ ઉસ કે લિયે અઝાન સુન્નતે મુઅક્કદા હૈ.

સુવાલ: ક્યા અઝાન સે પહલે દુરૂદ શરીફ પઢ સકતે હૈં ?

જવાબ: જી હાં ! અઝાન સે પહલે દુરૂદ શરીફ પઢના સવાબ કા કામ હૈ.

સુવાલ: જબ અઝાન હો તો ક્યા કરના ચાહિયે ?

જવાબ: અઝાન કે એહતિરામ મેં ગુફ્ત-ગૂ઒ ઔર તમામ કામ રોક કર અઝાન કા જવાબ દેના ચાહિયે.

સુવાલ: અઝાન કે અફ્ઝાઝ ક્યા હૈં ?

જવાબ: અઝાન કે અફ્ઝાઝ યેહ હૈં :

اَللّٰهُ اَكْبَرُ اَللّٰهُ اَكْبَرُ

اَللّٰهُ اَكْبَرُ اَللّٰهُ اَكْبَرُ

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ

حَتَّى عَلَى الصَّلَاةِ حَتَّى عَلَى الصَّلَاةِ

حَتَّى عَلَى الْفَلَاحِ حَتَّى عَلَى الْفَلَاحِ

اَللّٰهُ اَكْبَرُ اَللّٰهُ اَكْبَرُ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

નમાઝ કી શરાર્ત

સુવાલ : નમાઝ કી કિતની શરાર્ત હૈં ?

જવાબ : નમાઝ કી છ શરાર્ત હૈં :

(1) તહારત	(2) સિત્રે ઔરત	(3) ઈસ્તિકબાલે કિબ્લા
(4) વક્ત	(5) નિયત	(6) તક્બીરે તહરીમા

સુવાલ : તહારત સે ક્યા મુરાદ હૈ ?

જવાબ : તહારત સે મુરાદ હૈ કે નમાઝી કા બદન, લિબાસ ઔર જિસ જગહ નમાઝ પઢ રહા હૈ વોહ જગહ હર કિસ્મ કી નજાસત સે પાક હો.

સુવાલ : સત્રે ઔરત કા ક્યા મતલબ હૈ ?

જવાબ : સત્રે ઔરત કા મતલબ યેહ હૈ કે મર્દ કે લિયે નાફ કે નીચે સે લે કર ઘુટનોં સમેત બદન કા સારા હિસ્સા છુપા હોના ઝરૂરી હૈ. જબ કે ઈસ્લામી બહનોં કે લિયે ઈન પાંચ આ'ઝા યા'ની મુંહ કી ટિકલી, દોનોં હથેલિયોં ઔર દોનોં પાઉં કે તલ્વોં કે ઈલાવા સારા જિસ્મ છુપાના લાઝિમી હૈ.

સુવાલ : ઈસ્તિકબાલે કિબ્લા કિસે કહતે હૈં ?

જવાબ : નમાઝ મેં કિબ્લા યા'ની કા'બે કી તરફ મુંહ કરને કો ઈસ્તિકબાલે કિબ્લા કહતે હૈં.

સુવાલ : વક્ત સે ક્યા મુરાદ હૈ ?

જવાબ : ઈસ સે મુરાદ યેહ હૈ કે જો નમાઝ પઢની હૈ ઉસ કા વક્ત હોના ઝરૂરી હૈ.

સુવાલ: નિયત કા ક્યા મતલબ હૈ ?

જવાબ: નિયત દિલ કે પક્કે ઇરાદે કા નામ હૈ ઝબાન સે નિયત કરના ઝરૂરી નહીં હૈ અલબત્તા દિલ મેં નિયત હાઝિર હોતે હુએ ઝબાન સે કહ લેના બેહતર હૈ.

સુવાલ: તકબીરે તહરીમા સે ક્યા મુરાદ હૈ ?

જવાબ: નમાઝ શુરૂઅ કરને કે લિયે તકબીર યા'ની **اَللّٰهُ اَكْبَر** કહને કો તકબીરે તહરીમા કહતે હૈ.

નમાઝ કે ફરાઈઝ

સુવાલ: નમાઝ કે કિતને ફરાઈઝ હૈ ?

જવાબ: નમાઝ કે સાત ફરાઈઝ હૈ :

(1) તકબીરે તહરીમા (2) કિયામ (3) કિરાઅત (4) રુકૂઅ
(5) સજ્દા (6) કા'દએ અખીરા (7) ખુરૂજે બિસુન્ઈહી

સુવાલ: તકબીરે ઊલા સે ક્યા મુરાદ હૈ ?

જવાબ: તકબીરે તહરીમા કો તકબીરે ઊલા ભી કહતે હૈં યેહ નમાઝ કી શરાઈત મેં આખિરી શર્ત ઔર ફરાઈઝ મેં પહલા ફર્ઝ હૈ ઔર ઇસ સે મુરાદ નમાઝ શુરૂઅ કરને કે લિયે તકબીર યા'ની **اَللّٰهُ اَكْبَر** કહના હૈ.

સુવાલ: કિયામ કિસે કહતે હૈં ?

જવાબ: તકબીરે તહરીમા કે બા'દ સીધા ખડા હોને કો કિયામ કહતે હૈં, કિયામ ઇતની દેર તક હૈ જિતની દેર તક કિરાઅત હૈ.

સુવાલ : કિરાઅત કા ક્યા મતલબ હૈ ?

જવાબ : કિરાઅત કા મતલબ હૈ કે તમામ હુરુફ મખારિજ સે અદા કિયે જાએ આહિસ્તા પઢને મેં યેહ ભી ઝરૂરી હૈ કે ખુદ સુન લે.

સુવાલ : રુકૂઅ સે ક્યા મુરાદ હૈ ?

જવાબ : કિરાઅત કે બા'દ ઇતના ઝુકના કે હાથ બઢાએ તો ઘુટનોં તક પહોંચ જાએ રુકૂઅ કહલાતા હૈ ઓર યેહ રુકૂઅ કા અદના દ-રજા હૈ ઓર મર્દ કે લિયે મુકમ્મલ પીઠ સીધી કરના રુકૂઅ કા કામિલ દ-રજા હૈ.

સુવાલ : સજ્દા સે ક્યા મુરાદ હૈ ?

જવાબ : રુકૂઅ કે બા'દ સાત હઙિયોં યા'ની દોનોં હાથ, દોનોં પાઉં, દોનોં ઘુટનોં ઓર નાક કી હઙી કો ઝમીન પર લગાના સજ્દા કહલાતા હૈ. સજ્દે મેં પેશાની ઇસ તરહ જમાએ કે ઝમીન કી સખ્તી મહસૂસ હો. હર રકઅત મેં દો બાર સજ્દા ફર્જ હૈ.

સુવાલ : કા'દએ અખીરા સે ક્યા મુરાદ હૈ ?

જવાબ : નમાઝ કી રકઅતેં પૂરી કરને કે બા'દ ઇતની દેર બેઠના, કે પૂરી તશહ્હુદ (યા'ની પૂરી અત્તહિયાત) **عَبْدُكَ وَرَسُولُكَ** તક પઢ લી જાએ કા'દએ અખીરા કહલાતા હૈ ઓર યેહ ભી ફર્જ હૈ.

સુવાલ : ખુરુજે બિસુન્ઈહી ક્યા હૈ ?

જવાબ : કા'દએ અખીરા કે બા'દ સલામ ફેર કર નમાઝ ખત્મ કરના.

નમાઝ કા તરીકા

નમાઝ કા તરીકા

- ❁..... બા વુઝૂ કિબ્લા રૂ ખડે હોં દોનોં હાથ કાનોં તક લે જાઈયે.
- ❁..... જબ હાથ ઉઠાએ તો ઉંઘિયાં ન મિલી હોં ન ખૂબ ખુલી હોં ઔર હથેલિયાં કિબ્લે કી તરફ હોં.
- ❁..... ફિર જો નમાઝ પઢ રહે હોં ઉસ કી નિયત કીજિયે ઝબાન સે દોહરાના બેહતર હૈ.
- ❁..... ફિર તકબીરે ઊલા યા'ની **اَللّٰهُ اَكْبَرُ** કહતે હુએ હાથ નાફ કે નીચે બાંધ લીજિયે.
- ❁..... અબ સના પઢિયે યા'ની :

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ
وَتَعَالَى جَدُّكَ وَلَا إِلَهَ غَيْرُكَ

- ❁..... ફિર તઅવ્વુઝ યા'ની **أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ** પઢિયે.
- ❁..... ફિર તસ્મિયા યા'ની **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** પઢિયે.
- ❁..... મુકમ્મલ સૂરએ ફાતિહા પઢિયે યા'ની :

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝
مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ۝ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ ۝
إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۝ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ

عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ۝

- ❁..... સૂરઅ ફાતિહા પઢને કે બા'દ આહિસ્તા આમીન કહિયે ઇસ કે બા'દ તીન છોટી યા કોઈ ભી એક બડી આયત જો તીન આયાત કે બરાબર હો યા કોઈ ભી સૂરત પઢિયે મ-સલન સૂરઅ ઇખ્લાસ યા'ની :

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ ۝ اللَّهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ يَلِدْ ۝
وَلَمْ يُولَدْ ۝ لَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا أَحَدٌ ۝

- ❁..... અબ કહતે હુએ રુકૂઅ કીજિયે ઔર રુકૂઅ કી તસ્બીહ યા'ની **سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ** તીન યા પાંચ બાર પઢિયે.

- ❁..... ફિર તસ્મીઅ યા'ની **سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ** કહતે હુએ બિલ્કુલ સીધે ખડે હો જાઈયે, ઇસ ખડે હોને કો કૌમા કહતે હૈં.

- ❁..... અગર અકેલે નમાઝ પઢ રહે હૈં તો **اللَّهُمَّ رَبَّنَا وَلَكَ الْحَمْدُ** ભી પઢિયે.

- ❁..... ફિર **اللَّهُ أَكْبَرُ** કહતે હુએ સજદે મેં જાઈયે ઔર પાઉં કી દસોં ઉંઘિયોં કા રુખ જાનિબે કિબ્લા રહે, ફિર સજદે કી તસ્બીહ યા'ની **سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى** તીન યા પાંચ બાર પઢિયે.

- ❁..... દોનોં સજદોં કે દરમિયાન બૈઠને કો “જલ્સા” કહતે હૈં, ઇસ દૌરાન એક મર્તબા

سُبْحَانَ اللَّهِ કહને કી મિકદાર ઠહરિયે ફિર **اللَّهُ أَكْبَرُ** કહતે હુએ દૂસરા સજદા કીજિયે.

યેહ એક રકઅત પૂરી હુઈ ઈસી તરહ દૂસરી રકઅત ભી અદા કીજિયે.

❁.....દો રકઅત કે બા'દ અત્તહિયાત પઢને કે લિયે બૈઠને કો કા'દા કહતે હૈં.

❁.....કા'દે મેં અબ તશહહુદ પઢિયે યા'ની

التَّحِيَّاتُ لِلَّهِ وَالصَّلَوَاتُ وَالطَّيِّبَاتُ السَّلَامُ عَلَيْكَ
 أَيُّهَا النَّبِيُّ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ السَّلَامُ عَلَيْنَا وَعَلَى
 عِبَادِ اللَّهِ الصَّالِحِينَ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَ
 أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

❁.....જબ તશહહુદ મેં લફ્ઝે “ لا ” કે કરીબ પહોંચેં તો સીધે હાથ કી બીચ કી ઉંગલી
 ઓર અંગૂઠે કા હલ્કા બના લીજિયે ઓર છોટી ઉંગલી ઓર ઈસ કે બરાબર વાલી
 ઉંગલી કો હથેલી સે મિલા દીજિયે.

❁.....ફિર લફ્ઝે “ لا ” કહતે હુએ કલિમે કી ઉંગલી ઉઠાઈયે ઓર લફ્ઝે “ اِلَّا ”
 પર ગિરા કર તમામ ઉંગલિયાં સીધી કર લીજિયે.

❁.....અગર ઝિયાદા રકઅતેં પઢ રહે હૈં તો اللَّهُ أَكْبَرُ કહ કર દોબારા ખડે હો જાઈયે.

❁.....અગર ફર્જ નમાઝ પઢ રહે હૈં તો તીસરી ઓર ચૌથી રકઅત કે કિયામ મેં بِسْمِ اللَّهِ
 ઓર અલ હમ્દ શરીફ ભી પઢિયે મગર સૂરત ન મિલાઈયે.

❁.....તમામ રકઅતેં પૂરી કર કે બૈઠને કો કા'દએ અખીરા કહતે હૈં.

❁.....કા'દએ અખીરા મેં અત્તહિયાત કે બા'દ દુરૂદે ઇબ્રાહીમી પઢિયે. યા'ની

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى
 اِبْرٰهِيْمَ وَعَلَى اٰلِ اِبْرٰهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ ۝
 اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى اٰلِ مُحَمَّدٍ كَمَا بَارَكْتَ
 عَلَى اِبْرٰهِيْمَ وَعَلَى اٰلِ اِبْرٰهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مَّجِيْدٌ ۝

❁..... ફિર કોઈ દુઆએ માસૂરા પઢિયે. મ-સલન.....

❁ اَللّٰهُمَّ رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيْمَ الصَّلٰوةِ وَمِنْ
 ذُرِّيَّتِي ۝ رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ ۝ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي
 وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِيْنَ يَوْمَ يَقُوْمُ الْحِسَابُ ۝
 ❁ رَبَّنَا اٰتِنَا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً
 وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ۝

❁..... ઈસ કે બા'દ નમાઝ ખતમ કરને કે લિયે દાઅે કન્હે કી તરફ મુંહ કર કે

اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ કહિયે, ફિર બાઅે કન્હે કી તરફ ભી મુંહ કર કે
 اَلسَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللّٰهِ કહતે હુઅે સલામ ફેરિયે.

મુઝે દર પે ફિર બુલાના મ-દની મદીને વાલે
 મેરી આંખ મેં સમાના મ-દની મદીને વાલે
 તેરી જબ કે દીદ હોગી જભી મેરી ઈદ હોગી
 મુઝે ગમ સતા રહે હેં મેરી જાન ખા રહે હેં
 મેં અગર્યે હૂં કમીના તેરા હૂં શહે મદીના
 તેરા તુઝ સે હૂં સુવાલી શહા ફેરના ન ખાલી
 યેહ મરીઝ મર રહા હૈ તેરે હાથ મેં શિક્કા હૈ
 તૂ હી અમ્બિયા કા સરવર તૂ હી દો જહાં કા યાવર
 તૂ ખુદા કે બા'દ બેહતર હૈ સભી સે મેરે સરવર
 તેરી ફર્શ પર હુકૂમત તેરી અર્શ પર હુકૂમત
 યેહ કરમ બડા કરમ હૈ તેરે હાથ મેં ભરમ હૈ
 શહા ! ઐસા જઝબા પાર્ગિ કે મેં ખૂબ સીખ જાગિં
 મેરે ગૌસ કા વસીલા રહે શાદ સબ કબીલા
 તેરા ગમ હી યાહે અત્તાર ! ઈસી મેં રહે ગિરિફતાર

મએ ઈશક ભી પિલાના મ-દની મદીને વાલે
 બને દિલ તેરા ઠિકાના મ-દની મદીને વાલે
 મેરે ખ્વાબ મેં તૂ આના મ-દની મદીને વાલે
 તુમ્હીં હૌસલા બઢાના મ-દની મદીને વાલે
 મુઝે કદમોં સે લગાના મ-દની મદીને વાલે
 મુઝે અપના તૂ બનાના મ-દની મદીને વાલે
 ઐ તબીબ ! જલ્દ આના મ-દની મદીને વાલે
 તૂ હી રહબરે ઝમાના મ-દની મદીને વાલે
 તેરા હાશિમી ઘરાના મ-દની મદીને વાલે
 તૂ શહન્શહે ઝમાના મ-દની મદીને વાલે
 સરે હશર બખ્શવાના મ-દની મદીને વાલે
 તેરી સુન્નતેં સિખાના મ-દની મદીને વાલે
 ઈન્હે ખુલ્દ મેં બસાના મ-દની મદીને વાલે
 ગમે માલ સે બચાના મ-દની મદીને વાલે

મ-દની ફૂલ

હાથ મિલાને કે મ-દની ફૂલ

❖ દો મુસલ્માનોં કા બ વક્તે મુલાકાત સલામ કર કે દોનોં હાથોં સે મુસા-ફહા કરના યા'ની દોનોં હાથ મિલાના સુન્નત હૈ. ⁽¹⁾

❖ રુખ્સત હોતે વક્ત ભી સલામ કીજિયે ઓર હાથ ભી મિલા સકતે હૈં.

❖ અલ્લાહ ેઝલ્ કી ખાતિર આપસ મેં મહબ્બત રખને વાલે જબ આપસ મેં મિલતે હૈં ઓર મુસા-ફહા કરતે હૈં ઓર નબિયે કરીમ ﷺ પર દુરુદે પાક પઢતે હૈં તો ઉન દોનોં કે જુદા હોને સે પહલે પહલે દોનોં કે અગલે પિછલે ગુનાહ બખ્શ દિયે જાતે હૈં. ⁽²⁾

❖ હાથ મિલાતે વક્ત દુરુદ શરીફ પઢ કર હો સકે તો યેહ દુઆ ભી પઢ લીજિયે :

يَغْفِرُ اللَّهُ لَنَا وَلَكُمْ (યા'ની અલ્લાહ ેઝલ્ હમારી ઓર તુમહારી મઝ્ફિરત ફરમાએ)

❖ દો મુસલ્માન હાથ મિલાને કે દૌરાન જો દુઆ માંગેંગે ેઝલ્ કબૂલ હોગી ઓર હાથ જુદા હોને સે પહલે પહલે દોનોં કી મઝ્ફિરત હો જાએગી.

❖ આપસ મેં હાથ મિલાને સે દુશ્મની દૂર હોતી હૈ. ⁽³⁾

[1]..... الدر المختار، كتاب الحفظ والاباحة، باب الاستبراء وغيره، ج 9، ص 229

[2]..... مسند أبي يعلى، الحديث: 2951، ج 3، ص 95

[3]..... الموطأ للإمام مالك، كتاب حسن الخلق، الحديث: 31، ج 2، ص 406

❖ ફરમાને મુસ્તફા ﷺ હૈ : જો મુસલમાન અપને ભાઈ સે મુસા-ફહા કરે ઓર કિસી કે દિલ મેં દૂસરે સે અદાવત ન હો તો હાથ જુદા હોને સે પહલે અલ્લાહ ﷻ દોનોં કે ગુઝશ્તા ગુનાહોં કો બખ્શ દેગા ઓર જો કોઈ અપને મુસલમાન ભાઈ કી તરફ મહબ્બત ભરી નઝર સે દેખે ઓર ઉસ કે દિલ યા સીને મેં અદાવત ન હો તો નિગાહ લૌટને સે પહલે દોનોં કે પિછલે ગુનાહ બખ્શ દિયે જાએંગે.⁽¹⁾

❖ જિતની બાર મુલાકાત હો હર બાર હાથ મિલાના મુસ્તહબ હૈ.⁽²⁾

❖ દોનોં તરફ સે એક એક હાથ મિલાના સુન્નત નહીં મુસા-ફહા દો હાથ સે કરના સુન્નત હૈ.⁽³⁾

❖ બા'ઝ લોગ સિર્ફ ઉંગ્લિયાં હી આપસ મેં ટકરા દેતે હૈં યેહ ભી સુન્નત નહીં.⁽⁴⁾

❖ હાથ મિલાને કે બા'દ ખુદ અપના હી હાથ ચૂમ લેના મકરૂહ હૈ.⁽⁵⁾

❖ મુસા-ફહા કરતે (યા'ની હાથ મિલાતે) વક્ત સુન્નત યેહ હૈ કે હાથ મેં કોઈ ચીઝ મ-સલન રુમાલ વગૈરા હાઈલ ન હો, દોનોં હથેલિયાં ખાલી હોં ઓર હથેલી સે હથેલી મિલની ચાહિયે.⁽⁶⁾

[1].....کنز العمال، کتاب الصلوة، الحديث: ۲۵۳۵۸، ج ۹، ص ۵۷

[2].....رد المحتار، کتاب الحظر والاباحه، باب الاستبراء وغيره، ج ۹، ص ۲۲۸

[3].....المرجع السابق، ص ۲۲۹ [4].....المرجع السابق

[5].....تبیین الحقائق، کتاب الکراهية، فصل فی الاستبراء وغيره، ج ۷، ص ۵۶

[6].....رد المحتار، کتاب الحظر والاباحه، باب الاستبراء وغيره، ج ۹، ص ۲۲۹

નાખુન કાટને કે મ-દની ફૂલ

- જુમુઆ કે દિન નાખુન કાટના મુસ્તહબ હૈ. અગર ઝિયાદા બઢ ગએ હોં તો જુમુઆ કા ઇન્તિઝાર ન કીજિયે.^①
- સદરુશશરીઅહ, બદરુતરીકહ મૌલાના અમજદ અલી આ'ઝમી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِی ફરમાતે હૈં કે મન્ફૂલ હૈ : જો જુમુઆ કે રોઝ નાખુન તરશ્વાએ (કાટે) અલ્લાહ ુસ કો દૂસરે જુમુએ તક બલાઓં સે મહફૂઝ રહેગા ઔર તીન દિન ઝાઈદ યા'ની દસ દિન તક. એક રિવાયત મેં યેહ ભી હૈ કે જો જુમુઆ કે દિન નાખુન તરશ્વાએ (કાટે) તો રહમત આએગી ઔર ગુનાહ જાએંગે.^②
- હાથોં કે નાખુન કાટને કા તરીકા યેહ હૈ કે પહલે સીધે હાથ કી શહાદત કી ઉંગલી સે શુરૂઅ કર કે તરતીબ વાર છુંગિયા (યા'ની છોટી ઉંગલી) સમેત નાખુન કાટે જાએ મગર અંગૂઠા છોડ દીજિયે. અબ ઉલ્ટે હાથ કી છુંગિયા (યા'ની છોટી ઉંગલી) સે શુરૂઅ કર કે તરતીબ વાર અંગૂઠે સમેત નાખુન કાટ લીજિયે. અબ આબિર મેં સીધે હાથ કે અંગૂઠે કા નાખુન કાટા જાએ.
- પાઉં કે નાખુન કાટને કી કોઈ તરતીબ મન્ફૂલ નહીં, બેહતર યેહ હૈ કે સીધે પાઉં કી છુંગિયા (યા'ની છોટી ઉંગલી) સે શુરૂઅ કર કે તરતીબ વાર અંગૂઠે સમેત નાખુન કાટ લીજિયે ફિર ઉલ્ટે પાઉં કે અંગૂઠે સે શુરૂઅ કર કે છુંગિયા સમેત નાખુન કાટ લીજિયે.^③

①..... બહારે શરીઅત, હિસ્સા : 16, સ. 225

②..... المرجع السابق، ص ۲۲۶ ③..... المرجع السابق، ص ۲۲۴

- ❖ દાંત સે નાખુન કાટના મકરૂહ હૈ ઓર ઇસ સે બરસ યા'ની કોઢ કે મરઝ કા અન્દેશા હૈ.^①
- ❖ નાખુન કાટને કે બા'દ ઇન કો દફન કર દીજિયે ઓર અગર ઇન કો ફેંક દેં તો ભી હરજ નહીં.^②
- ❖ નાખુન કા તરાશા (યા'ની કટે હુએ નાખુન) બૈતુલ ખલા યા ગુસ્લખાને મેં ડાલ દેના મકરૂહ હૈ, કે ઇસ સે બીમારી પૈદા હોતી હૈ.
- ❖ બુધ કે દિન નાખુન નહીં કાટને યાહિએં કે બરસ યા'ની કોઢ હો જાને કા અન્દેશા હૈ અલબત્તા અગર ઉન્તાલીસ (39) દિન સે નહીં કાટે થે, આજ બુધ કો ચાલીસવાં દિન હૈ અગર આજ નહીં કાટતા તો ચાલીસ દિન સે ઝાઈદ હો જાએંગે તો ઇસ પર વાજિબ હોગા કે આજ હી કે દિન કાટે ઇસ લિયે, કે ચાલીસ દિન સે ઝાઈદ નાખુન રખના ના જાઈઝ વ મકરૂહે તહરીમી હૈ.^③

જન્મલ કી મિશારલ

હુજ્જતુલ ઇસ્લામ હઝરતે સય્યિદુના ઇમામ મુહમ્મદ ગઝાલી رَحْمَةُ اللهِ الْوَالِي નકલ ફરમાતે હૈં : કિસી શખ્સ ને અમીરુલ મુઅમિનીન સય્યિદુના ઉમર બિન અબ્દુલ અઝીઝ رَحْمَةُ اللهِ الْوَالِي સે સપ્ત કલામી કી. આપ ને સર ઝુકા લિયા ઓર ફરમાયા : ક્યા તુમ યેહ ચાહતે હો, કે મુઝે ગુસ્સા આ જાએ ઓર શૈતાન મુઝે તકબ્બુર ઓર હુકૂમત કે ગુરૂર મેં મુબ્તલા કરે ઓર મૈં તુમ કો ઝુલ્મ કા નિશાના બનાઊં ઓર બરોઝે કિયામત તુમ મુઝ સે ઇસ કા બદલા લો મુઝ સે યેહ હરગિઝ નહીં હોગા. યેહ ફરમા કર ખામોશ હો ગએ.

(કિમિયાને સેઆદત ૨ વ ૧૯૫૫ અન્શારાત કંજિનેહ તેહરાન)

[1]..... المرجع السابق، ص ۲۲

[2] બહારે શરીઅત, હિસ્સા : 16, સ. 231

[3] ફતાવા ર-ઝવિયા, જિ. 22, સ. 685 મુલખખસન

ઘર મેં આને જાને કે મ-દની ફૂલ

ઘર મેં દાખિલ હોને સે પહલે યેહ દુઆ પઢિયે :

بِسْمِ اللَّهِ وَلَجْنَا بِسْمِ اللَّهِ خَرَجْنَا وَعَلَى رَبِّنَا تَوَكَّلْنَا ①

તરજમા : અલ્લાહ ઈંશાંકે નામ સે હમ (ઘર મેં) દાખિલ હુએ ઓર અલ્લાહ ઈંશાંકે નામ સે હી બાહર નિકલે ઓર હમ ને અપને રબ પર હી ભરોસા કિયા.

નિગાહેં નીચી કર કે ઘર મેં દાખિલ હોં.

પહલે દાયાં પાઉં રખિયે.

ઘર મેં દાખિલ હોં તો પહલે સલામ કીજિયે.

ઘર સે બાહર જાએં તો ભી સલામ કીજિયે.

ઘર સે નિકલતે વક્ત પહલે બાયાં પાઉં બાહર નિકાલિયે.

જબ ઘર સે બાહર નિકલેં તો યેહ દુઆ પઢિયે.

بِسْمِ اللَّهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ②

તરજમા : અલ્લાહ ઈંશાંકે નામ સે (મેં નિકલતા હું ઓર) મેં ને અલ્લાહ ઈંશાંકે પર ભરોસા કિયા, ગુનાહ સે બચને કી કુવ્વત ઓર નેકી કરને કી તાકત અલ્લાહ ઈંશાંકે હી કી તરફ સે હૈ.

①.....સન્નિ અબી દાઉદ, કતાબુલ અદબ, અહદિથ: ૫૦૧૧, જ ૪, વ ૨૨૦

②.....સન્નિ અબી દાઉદ, કતાબુલ અદબ, અહદિથ: ૫૦૧૫, જ ૪, વ ૨૨૦

જૂતે પહનને કે મ-દની ફૂલ

- ❑ જૂતા પહનને સે પહલે ઝાડ લીજિયે.
- ❑ ફિર بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ પઢ કર પહનિયે.
- ❑ પહલે દાએં પાઉં મેં ફિર બાએં પાઉં મેં જૂતા પહનિયે.
- ❑ જૂતે કો પહલે બાએં પાઉં સે ફિર દાએં પાઉં સે ઉતારિયે.
- ❑ એક જૂતા પહન કર ન ચલિયે. દોનોં પહન લીજિયે યા દોનોં ઉતાર દીજિયે.
- ❑ બેઠેં તો જૂતે ઉતાર લીજિયે.

લિબાસ પહનને કે મ-દની ફૂલ

- ❑ સફેદ લિબાસ હર લિબાસ સે બેહતર હૈ.
- ❑ પાજામા ટપ્નોં સે ઊપર રખિયે.
- ❑ કપડે પહનતે વક્ત દાઈ તરફ સે શુરૂઅ કીજિયે.
- ❑ પહલે કુર્તે કી દાઈ આસ્તીન મેં હાથ દાખિલ કીજિયે ફિર બાઈ આસ્તીન મેં.
- ❑ ઈસી તરહ પહલે પાજામે કે દાએં પાઈયે મેં દાયાં પાઉં દાખિલ કીજિયે ફિર બાએં પાઈયે મેં બાયાં.
- ❑ કપડોં કો ઉતારતે વક્ત બાઈ તરફ સે શુરૂઅ કીજિયે.

સુરમા લગાને કે મ-દની ફૂલ

“ઇસ્મિદ” કે ચાર હુરફ કી નિસ્બત સે સુરમા લગાને કે 4 મ-દની ફૂલ

તમામ સુરમોં મેં બેહતર સુરમા “ઇસ્મિદ” હૈ કે યેહ નિગાહ કો રોશન કરતા ઓર પલ્કેં ઉગાતા હૈ.^①

પથ્થર કા સુરમા ઇસ્તિ’માલ કરને મેં હરજ નહીં ઓર સિયાહ સુરમા યા કાજલ બ કસ્ટે ઝીનત (યા’ની ઝીનત કી નિયત સે) મદ્દ કો લગાના મકરૂહ હૈ ઓર ઝીનત મક્સૂદ ન હો તો કરાહત નહીં.^②

સુરમા સોતે વક્ત ઇસ્તિ’માલ કરના સુન્નત હૈ.^③

સુરમા ઇસ્તિ’માલ કરને કે ત્રીન મન્કૂલ તરીકોં કા ખુલાસા પેશે ખિદમત હૈ :

(1) કભી દોનોં આંખોં મેં ત્રીન ત્રીન સલાઈયાં.

(2) કભી દાઈ આંખ મેં ત્રીન ઓર બાઈ મેં દો.

(3) તો કભી દોનોં આંખોં મેં દો દો ઓર ફિર આખિર મેં

એક સલાઈ બારી બારી દોનોં આંખોં મેં લગાઈયે.^④

①.....سنن الترمذی، کتاب اللباس، الحدیث: ۱۷۶۳، ج ۳، ص ۲۹۳

②.....فتاویٰ ہندیہ، کتاب الکراہیۃ، ج ۵، ص ۳۵۹

③.....المرجع السابق، ص ۲۹۳

④.....سुन्नेतें और आदाब, स. 58

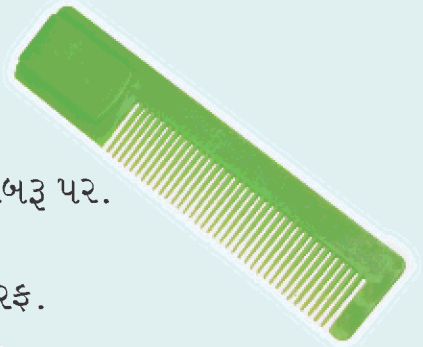
ਤੇਲ ਡਾਲਨੇ ਦੇ ਮ-ਫ਼ਨੀ ਫ਼ੂਲ

- ਸਰ ਮੇਂ ਤੇਲ ਡਾਲਨੇ ਸੇ ਪਹਲੇ **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** ਪਛਿਏ.
- ਸ਼ੀਸ਼ੀ ਫ਼ਾਅੋਂ ਛਾਥ ਸੇ ਪਕੜ ਕਰ ਆਅੋਂ ਛਾਥ ਮੇਂ ਤੇਲ ਡਾਲਿਏ.
- ਫ਼ਾਅੋਂ ਛਾਥ ਕੀ ਉਂਗਲੀ ਸੇ ਫ਼ਾਓਂ ਆਰ ਫ਼ਿਰ ਆਓਂ ਤਰਫ਼ ਕੇ ਅਭੜੁ ਪਰ ਤੇਲ ਲਗਾਓਏ.
- ਓਸ ਕੇ ਆ'ਫ਼ ਫ਼ਾਓਂ ਆਰ ਫ਼ਿਰ ਆਓਂ ਪਲਕ ਪਰ.
- ਫ਼ਿਰ **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** ਪਛ ਕਰ ਸਰ ਮੇਂ ਤੇਲ ਡਾਲਿਏ.

ਕੰਧਾ ਕਰਨੇ ਦੇ ਮ-ਫ਼ਨੀ ਫ਼ੂਲ

- ਪਹਲੇ **بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ** ਪਛਿਏ.
- ਫ਼ਾਓਂ ਤਰਫ਼ ਸੇ ਕੰਧਾ ਕਰਨਾ ਸੁਨਨਤ ਹੈ.^①
- ਪਹਲੇ ਫ਼ਾਓਂ ਅਭੜੁ ਪਰ ਕੰਧਾ ਕੀਯਿਏ ਫ਼ਿਰ ਆਓਂ ਅਭੜੁ ਪਰ.
- ਫ਼ਿਰ ਸਰ ਮੇਂ ਫ਼ਾਓਂ ਤਰਫ਼ ਕੰਧਾ ਕੀਯਿਏ ਫ਼ਿਰ ਆਓਂ ਤਰਫ਼.

①..... الشَّامِلُ الْمُحْمَدِيَّةُ لِلتَّرْبِيَّةِ، بَابُ مَا جَاءَ فِي تَرْجُلِ رَسُولِ اللَّهِ، الْحَدِيثُ: ٣٣، ص ٢٠

બૈતુલ ખલા મેં આને જાને કે મ-દની ફૂલ

બૈતુલ ખલા મેં પહલે ઉલ્ટા પાઉં રખિયે.^①

જબ તક બૈઠને કે કરીબ ન હોં કપડા બદલ ને ન હટાઈયે ઓર ન ઝરૂરત સે ઝિયાદા ખોલિયે.^②

ખડે ખડે પેશાબ ન કીજિયે, કે ઐસા કરના મકરૂહ હૈ.^③

જિસ જગહ વુઝૂ ઓર ગુસ્લ કિયા જાતા હૈ વહાં પેશાબ કરના મકરૂહ હૈ ઓર ઈસ સે વસ્વસે ભી આતે હૈ.^④

દૂધ પીતે મુન્ને યા મુન્ની કા પેશાબ ભી ઐસા હી નાપાક હૈ જૈસા કે બડોં કા નાપાક હોતા હૈ.^⑤

સીધે હાથ સે ઇસ્તિન્જા કરના મકરૂહ હૈ.^⑥

કાગઝ સે ઇસ્તિન્જા કરના મન્અ હૈ અગર્યેં ઉસ પર કુછ ભી ન લિખા હો.^⑦

[1]..... رد المحتار، كتاب الطهارة، فصل الاستنجاء، مطلب في الفرق بين الاستبراء..... الخ، ج 1، ص 115

[2]..... المرجع السابق

[3]..... فتاوى هندية، كتاب الطهارة، الباب السابع في النجاسة واحكامها، الفصل الثالث، ج 1، ص 50

[4]..... الدر المختار وورد المحتار، ج 1، ص 113

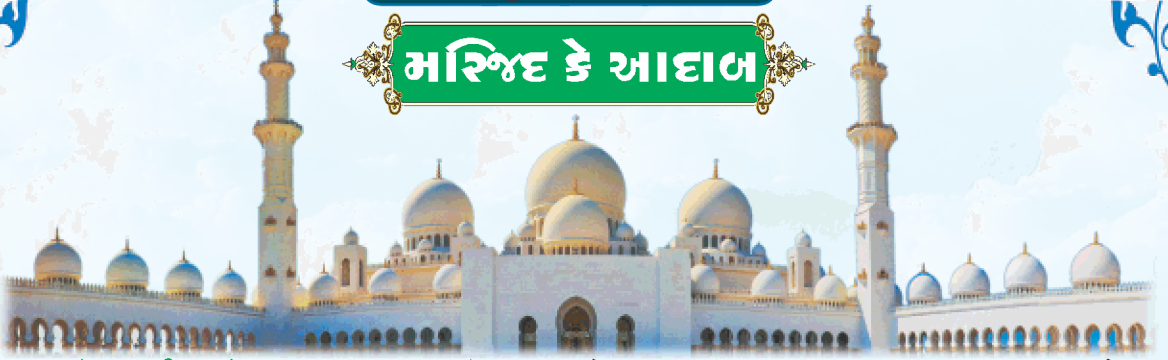
سنن ابوداود، كتاب الطهارة، باب في البول في المستحجم، الحديث: 24، ج 1، ص 22

[5]..... فتاوى هندية، كتاب الطهارة، الفصل الثاني، ج 1، ص 26

[6]..... المرجع السابق، الفصل الثالث، ج 1، ص 50

[7]..... બહારે શરીઅત, હિસ્સા દુવુમ, જિ. 1, સ. 611

મસ્જિદ કે આદાબ

ધ્યારે મ-દની મુન્નો ! મસ્જિદ અલ્લાહ ﷻ કા ઘર હૈ, ઇસ કી તા'ઝીમ બજા લાના સબ પર લાઝિમ હૈ.

- જબ ભી મસ્જિદ મેં દાખિલ હોં તો લિબાસ, મુંહ ઔર બદન પાક વ સાફ ઔર ખુશબૂદાર હો.
- મસ્જિદ મેં બદબૂદાર લિબાસ, બદન યા મુંહ યા કિસી કિસ્મ કી બદબૂદાર ચીઝ લે જાના હરામ હૈ ક્યૂંકે બદબૂદાર ચીઝોં સે ફરિશ્તોં કો તક્લીફ હોતી હૈ.
- જબ ભી મસ્જિદ મેં દાખિલ હોં એ'તિકાફ કી નિયત ફરમા લીજિયે. જબ તક મસ્જિદ મેં રહેંગે કુછ પઢેં યા ન પઢેં સવાબ મિલતા રહેગા.
- મસ્જિદ મેં એ'તિકાફ કી નિયત કે બિગૈર ખાના પીના સોના સ-હરી વ ઇફતાર કરના મન્અ હૈ.
- મસ્જિદ મેં હંસના કબ્ર મેં અંધેરા લાતા હૈ.^① ઝરૂરતન મુસ્કુરાને મેં હરજ નહીં.
- મસ્જિદ મેં મુબાહ બાત કરના મકરૂહ ઔર નેકિયોં કો ખા જાતા હૈ.^②
- મસ્જિદ મેં કૂડા કરકટ હરગિઝ ન ફેંકેં, મસ્જિદ મેં અગર મા'મૂલી તિન્કા યા ઝર્ા ફેંકા જાએ તો ઇસ સે મસ્જિદ કો ઇસ કદર તક્લીફ હોતી હૈ જિસ કદર ઇન્સાન કો આંખ મેં મા'મૂલી ઝર્ા પડને સે હોતી હૈ.
- જૂતે ઉતાર કર મસ્જિદ મેં લે જાના ચાહેં તો ગર્દ વગૈરા અચ્છી તરહ ઝાડ લેં ઇસી તરહ પાઉં મેં મિટ્ટી લગી હો તો રુમાલ સે સાફ કર લીજિયે.^③
- મસ્જિદ મેં દૌડના યા ઇતને ઝોર સે કદમ રખના જિસ સે ધમક પૈદા હો મન્અ હૈ.^④

①..... جذب القلوب، ص ۲۵۷

②..... મલ્હૂઝાતે આ'લા હઝરત, હિસ્સાએ દુવુમ, સ. 323

③..... મલ્હૂઝાતે આ'લા હઝરત, હિસ્સાએ દુવુમ, સ. 318

④..... فتح القدير، كتاب الصلاة، ج 1، ص ۳۶۹

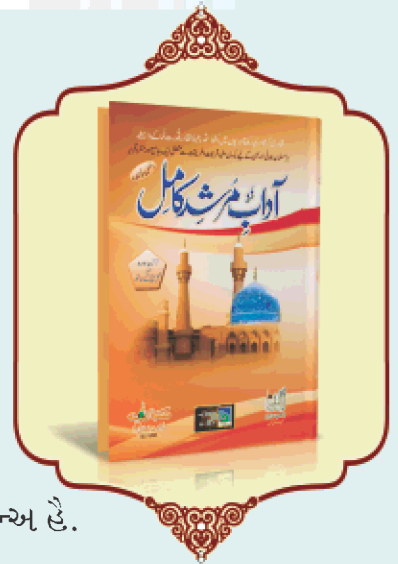
ધ્યારે મ-દની મુન્નો ! આદાબે મસ્જિદ કા ખયાલ રખતે હુએ ફુઝૂલ ગુફત-ગૂ઒ ઔર મઝાક મસ્ખરી સે બચિયે ઔર અપની નેકિયોં કો ભી બરબાદ હોને સે બચાઈયે, કે દુન્યા કી જાઈઝ બાત ભી નેકિયોં કો ખા જાતી હૈ.

મુશિદ કે આદાબ

ફતાવા ર-ઝવિયા શરીફ સે (આદાબે મુશિદે કામિલ)
કે બારહ હુરૂફ કી નિસ્બત સે 12 આદાબ①

- ❖ મુશિદ કે હુકૂક વાલિદ કે હુકૂક સે ઝાઈદ હૈ.
- ❖ વાલિદ જિસ્માની બાપ હૈ ઔર પીર રૂહાની બાપ હૈ.
- ❖ પીર કી મરઝી કે ખિલાફ કોઈ ભી કામ કરના મુરીદ કો જાઈઝ નહીં.
- ❖ ઈન કે સામને હંસના મન્અ હૈ.
- ❖ ઈન કી ઈજાઝત કે બિગૈર બાત કરના મન્અ હૈ.
- ❖ જબ ઈન કી મજલિસ મેં હાઝિર હોં તો દૂસરી તરફ મુ-તવજજેહ હોના મન્અ હૈ.
- ❖ ઈન કી ગૈર હાઝિરી મેં ઈન કે બૈઠને કી જગહ બૈઠના મન્અ હૈ.
- ❖ ઈન કી ઔલાદ કી તા'ઝીમ ફર્ઝ હૈ.
- ❖ ઈન કે બિછોને કી તા'ઝીમ ફર્ઝ હૈ.
- ❖ ઈન કી ચોખટ કી તા'ઝીમ ફર્ઝ હૈ.
- ❖ અપને જાનો માલ કો ઉન્હીં કા સમઝે.
- ❖ ઉન સે અપના કોઈ હાલ છુપાને કી ઈજાઝત નહીં.

① ફતાવા ર-ઝવિયા, જિ. 26, સ. 563

વાલિદૈન કા અ-દબો એહતિરામ

સુવાલ : અલ્લાહ ઈઝ્જલ્ ને વાલિદૈન કે સાથ કિસ તરહ કે સુલૂક કા હુકમ ફરમાયા હૈ ?

જવાબ : અલ્લાહ ઈઝ્જલ્ ને વાલિદૈન કે સાથ ભલાઈ કા હુકમ ફરમાયા હૈ. યુનાન્યે, સૂ-રતુલ અન્કબૂત મેં ઇશાદિ ફરમાતા હૈ :

(પ ૨૦, અન્કબૂત: ૮) **وَصَيِّنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا**

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔર હમ ને આદમી કો તાકીદ કી અપને માં બાપ કે સાથ ભલાઈ કી.

સુવાલ : હદીસે પાક કી રોશની મેં વાલિદૈન કે અ-દબો એહતિરામ કી ફઝીલત બતાઈયે.

જવાબ : સરકારે દો આલમ صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઇશાદિ ફરમાયા : “જો નેક ઔલાદ અપને માં બાપ કી તરફ મહબ્બત ભરી નઝર સે દેખતી હૈ ઇસ કે લિયે અલ્લાહ ઈઝ્જલ્ હર નઝર કે બદલે મેં એક મકબૂલ હજ કા સવાબ તહરીર ફરમા દેતા હૈ.”^①

સુવાલ : માં બાપ કે લિયે કૌન સી દુઆ કરતે રહના ચાહિયે ?

જવાબ : માં બાપ કે લિયે યેહ દુઆ કરતે રહના ચાહિયે :

(પ ૧૫, બની આસરાઈલ: ૨૨) **رَبِّ اَرْحَمْهُمْ اَكْبَارَ بَيْنِي صَغِيرًا**

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : ઔ મેરે રબ તૂ ઇન દોનોં પર રહ્મ કર જૈસા કે ઇન દોનોં ને મુઝે છટપન મેં પાલા.

સુવાલ : માં બાપ સે કિસ તરહ ગુફત-ગૂ કરની ચાહિયે ?

જવાબ : માં બાપ સે ગુફત-ગૂ કરતે વક્ત આવાઝ ધીમી ઔર નઝરેં નીચી રખની ચાહિએ ઇન કી મૌજૂ-દગી મેં ઊંચી આવાઝ સે ગુફત-ગૂ નહીં કરની ચાહિયે.

સુવાલ: હમ્ને માં બાપ કા કિસ તરહ બયાલ રખના ચાહિયે ?

જવાબ: માં બાપ બુલાએ તો ફૌરન જવાબ દેના ચાહિયે, ઇન કી બાત તવજજોહ સે સુનની ચાહિયે, જિસ બાત કા હુકમ દેં ઉસ પર અમલ કરના ચાહિયે ઓર જિસ ચીઝ સે મન્ઝ કરેં ઉસ સે રુક જાના ચાહિયે.

સુવાલ: માં બાપ કે હમ પર કયા એહસાનાત હૈં ?

જવાબ: માં બાપ કે હમ પર બે શુમાર એહસાનાત હૈં. વોહ હમારે ખાને, પીને, લિબાસ, તા'લીમ, સિદ્દહત ઓર દૂસરી ઝરૂરતોં કા બયાલ રખતે હૈં, લિહાઝા હમ્ને ભી ઇન કા ખૂબ એહતિરામ કરના ચાહિયે.

ઉસ્તાદ કા અ-દબો એહતિરામ

તાલિબે ઇલ્મ કા ઇસ્તાદ કે સાથ ઇન્તિહાઈ મુકદ્દસ રિશ્તા હોતા હૈ લિહાઝા તાલિબે ઇલ્મ કો ચાહિયે કે ઉસ્તાદ કો અપને હક મેં હકીકી બાપ સે બઢ કર ખાસ જાને ક્યૂંકે વાલિદૈન ઉસે દુન્યા કી આગ ઓર મસાઈબ સે બચાતે હૈં જબ કે ઉસ્તાદ ઉસે નારે દોઝખ ઓર મસાઈબે આખિરત સે બચાતા હૈ.

❦ અગર્યે કિસી ઉસ્તાદ સે એક હી હર્ફ પઢા હો ઉસ કી ભી તા'લીમ બજા લાઈયે, કે હદીસે પાક મેં હૈ સચ્ચિદે આલમ صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ઇશાદ ફરમાયા : “જિસ ને કિસી આદમી કો કુરઆને કરીમ કી એક આયત પઢાઈ વોહ ઉસ કા આકા હૈ.”⁽¹⁾

❦ ઉસ્તાદ કી ગૈર મૌજૂ-દગી મેં ભી ઉન કા અદબ કીજિયે, ઉન કી જગહ પર ન બૈઠિયે.

- ❖ ચલતે વક્ત ઉન સે આગે ન બઢિયે.
- ❖ ઉસ્તાદ સે ઝૂટ બોલના બાઈસે મહરૂમી હૈ લિહાજા ઉસ્તાદ સે હમેશા સચ બોલિયે.
- ❖ ઉન સે નિગાહ ન મિલાઈયે બલકે નિગાહ નીચી રખિયે.
- ❖ ઈસી તરહ હર નમાઝ કે બા'દ અપને અસાતિજા ઔર વાલિદૈન કે લિયે હમેશા દુઆ કરતે રહિયે.
- ❖ આપ જહાં પઢતે હૈં ઉસ મદ્રસે કે દીગર અસાતિજા જો આપ કો અગર્યે નહીં પઢાતે ઉન કા અદબ ભી લાઝિમ જાનિયે.
- ❖ ઉસ્તાદ કી ના શુકી સે બચિયે ક્યૂંકે યેહ એક ખૌફનાક બલા ઔર તબાહ કુન બીમારી હૈ ઔર ઈલ્મ કી બ-ર-કતોં કો ખત્મ કર દેતી હૈ. યુનાન્યે હદીસે પાક મેં હમારે પ્યારે આકા صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ઈશાદિ ફરમાયા : “જિસ ને લોગોં કા શુકિયા અદા નહીં કિયા ઉસ ને અલ્લાહુલ્લઝ્કલ્ કા શુક અદા નહીં કિયા.”^①
- ❖ દ-રજે સે બાહર આતે જાતે ઉસ્તાદ સાહિબ સે ઈજાઝત ઝરૂર લીજિયે.
- ❖ ઉસ્તાદ સાહિબ આપ કો જો ભી જદ્વલ બના કર દેં ઉસ પર મદ્રસે ઔર ઘર મેં અમલ કર કે વક્ત પર અપને અસ્બાક સુના કર ઉસ્તાદ સાહિબ કે દિલ સે દુઆઓ લીજિયે.
- ❖ ઉસ્તાદ કી સખ્તી કો અપને લિયે બાઈસે રહમત જાનિયે. કૌલે મશહૂર હૈ કે “જો ઉસ્તાદ કી સખ્તિયાં નહીં ઝેલ સકતા ઉસે ઝમાને કી સખ્તિયાં ઝેલની પડતી હૈં.”

અચ્છે ઔર બુરે કામ

ઝૂટ કા બયાન

ઝૂટ કી તા'યીફ

ખિલાફે વાકિઆ બાત કરને કો “ઝૂટ” કહતે હૈં.^①

હમારે મુઆ-શરે મેં ઝૂટ ઇતના આમ હો ચુકા હૈ કે અબ ઇસે **مَعَادُ اللَّهِ** બુરાઈ હી તસવ્વુર નહીં કિયા જાતા. ઐસે હાલાત મેં બચ્ચોં કા ઇસ સે બચના બહુત દુશ્વાર હૈ. હમેં ચાહિયે કે અપને બચ્ચોં કે ઝેહન મેં બચપન હી સે ઝૂટ કે ખિલાફ નફરત બિઠા દેં તાકે વોહ બડે હોને કે બા'દ ભી સચ બોલને કી આદત કો હર હાલ મેં અપના કર રખેં.

ઝૂટ કી સઝા

અલ્લાહ **عَزَّوَجَلَّ** કે પ્યારે હબીબ **صَلَّى اللَّهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ** ને ઇશાદિ ફરમાયા : જબ બન્દા ઝૂટ બોલતા હૈ તો ફિરિશ્તા ઉસ કી બદબૂ સે એક મીલ દૂર હો જાતા હૈ.^②

પ્યારે મ-દની મુન્નો ! દેખા આપ ને, કે ઝૂટ કી નુહૂસત કિતની બુરી હૈ ઇસી તરહ ઝૂટ કે નુકસાનાત ભી બહુત હૈં. ચુનાન્ચે,

મરવી હૈ કે હઝરતે સય્યિદુના ઇસા **عَلَيْهِ السَّلَام** એક સફર પર જા રહે થે કે રાસ્તે મેં એક શખ્સ મિલા જિસ ને આપ **عَلَيْهِ السَّلَام** સે અર્ઝ કી : ઐ અલ્લાહ કે નબી ! મેં આપ કી સોહબત મેં રહ કર આપ **عَلَيْهِ السَّلَام** કી ખિદમત કરના ઔર

① حدیقه ندیه، ج ۲، ص ۲۰۰

② سنن الترمذی، کتاب البر والصلة، ج ۳، ص ۳۹۲

ઇલ્મે શરીઅત હાસિલ કરના ચાહતા હું. મુઝે ભી અપને સાથ સફર કી ઇજાઝત અતા ફરમા દીજિયે. પસ આપ ﷺ ને ઉસે ઇજાઝત અતા ફરમા દી ઔર યૂં યેહ દોનોં એક સાથ સફર કરને લગે. ચલતે ચલતે રાસ્તે મેં એક નહર કે કનારે પહોંચે તો આપ ﷺ ને ફરમાયા : “આઓ ખાના ખા લેં.” દોનોં ખાના ખાને લગે, આપ ﷺ કે પાસ તીન રોટિયાં થીં જબ દોનોં એક એક રોટી ખા ચુકે તો આપ ﷺ નહર સે પાની નોશ ફરમાને લગે. પીછે સે ઉસ શખ્સ ને તીસરી રોટી છુપા લી. જબ આપ ﷺ પાની પી કર વાપસ તશરીફ લાએ તો દેખા કે તીસરી રોટી ગાઈબ હે, આપ ﷺ ને ઉસ શખ્સ સે પૂછા : તીસરી રોટી કહાં ગઈ? ઉસ ને ઝૂટ બોલતે હુએ કહા : મુઝે મા’લૂમ નહીં. આપ ﷺ ખામોશ હો રહે, ફિર થોડી દેર બા’દ આપ ﷺ ને ફરમાયા : આઓ ! આગે ચલેં.

દૌરાને સફર આપ ﷺ ને રાસ્તે મેં એક હરની કો અપને દો ખૂબ સૂરત બચ્ચોં કે સાથ ખડે દેખા તો હરની કે એક બચ્ચે કો અપની તરફ બુલાયા, વોહ આપ ﷺ કા હુકમ પાતે હી ફૌરન હાઝિરે ખિદમત હો ગયા. આપ ﷺ ને ઉસે ઝબ્હ ક્રિયા, ભૂના ઔર દોનોં ને મિલ કર ઉસ કા ગોશ્ત ખાયા. ગોશ્ત ખાને કે બા’દ આપ ﷺ ને ઉસ કી હકિયાં એક જગહ જમ્મ કીં ઔર ફરમાયા : **فَمُيَادِنُ اللَّهِ**. યા’ની અલ્લાહ કે હુકમ સે ખડા હો જા. તો યકાયક હરની કા વોહ બચ્ચા ઝિન્દા હો ગયા ઔર ફિર અપની માં કે પાસ ચલા ગયા. ઈસ કે બા’દ આપ ﷺ ને ઉસ શખ્સ સે ફરમાયા : તુઝે ઉસ અલ્લાહ કે હુકમ કસમ જિસ ને મુઝે યેહ મો’જિઝા દિખાને કી કુદરત અતા કી ! સચ સચ બતા વોહ તીસરી રોટી કહાં ગઈ? વોહ બોલા : મુઝે નહીં મા’લૂમ. તો આપ ﷺ ને ફરમાયા : ચલો આઓ ! આગે ચલેં.

ચલતે ચલતે એક દરિયા પર પહોંચે તો આપ ﷺ ને ઉસ શખ્સ કા હાથ પકડા ઓર પાની કે ઊપર ચલતે હુએ દરિયા કે દૂસરે કનારે પહોંચ ગએ. અબ ફિર આપ ﷺ ને ઉસ શખ્સ સે ફરમાયા : તુઝે ઉસ અલ્લાહ ﷻ કી કસમ જિસ ને મુઝે યેહ મો'જિઝા દિખાને કી કુદરત અતા કી ! સચ સચ બતા વોહ તીસરી રોટી કહાં ગઈ? ઇસ બાર ભી ઉસ ને યેહી જવાબ દિયા કે મુઝે નહીં મા'લૂમ. તો આપ ﷺ ને ફરમાયા : આઓ આગે ચલેં !

ચલતે ચલતે એક રેગિસ્તાન મેં પહોંચ ગએ જહાં હર તરફ રૈત હી રૈત થી. આપ ﷺ ને કુછ રૈત જમ્મ કી ઓર ફરમાયા : ઐ રૈત ! અલ્લાહ ﷻ કે હુકમ સે સોના બન જા. તો વોહ રૈત ફૌરન સોના બન ગઈ. આપ ﷺ ને ઉસ કે તીન હિસ્સે કિયે ઓર ફરમાયા : એક હિસ્સા મેરા, દૂસરા તેરા ઓર તીસરા ઉસ કા જિસ ને વોહ રોટી લી. યેહ સુનતે હી વોહ શખ્સ ઝટ બોલ ઉઠા : વોહ રોટી મેં ને હી લી થી. યેહ મા'લૂમ હોને કે બા'દ હઝરતે સય્યિદુના ઇસા ﷺ ને ઉસ શખ્સ સે ફરમાયા : યેહ સારા સોના તુમ હી લે લો. બસ મેરા ઓર તેરા ઇતના હી સાથ થા.

ઇતના કહને કે બા'દ આપ ﷺ ઉસ શખ્સ કો વહીં છોડ કર આગે રવાના હો ગએ. વોહ ઇતના ઝિયાદા સોના મિલ જાને પર બહુત ખુશ થા, જબ સારા સોના એક ચાદર મેં લપેટ કર વાપસ ઘર કો લૌટને લગા તો રાસ્તે મેં ઉસે દો શખ્સ મિલે જિન્હોં ને ઉસ કે પાસ ઇતના સોના દેખ કર ઉસે કતલ કર કે સારા સોના છીન લેને કા ઇરાદા કર લિયા. ચુનાન્ચે જબ વોહ ઉસે કતલ કરને કે ઇરાદે સે આગે બઢે તો વોહ શખ્સ જાન બચાને કી ખાતિર બોલા : તુમ મુઝે ક્યૂં કતલ કરના ચાહતે હો? અગર સોના લેના ચાહતે હો તો હમ ઇસ કે તીન હિસ્સે કર લેતે હૈં ઓર એક એક હિસ્સા આપસ મેં બાંટ લેતે હૈં. વોહ દોનોં ઇસ પર રાઝી હો ગએ. ફિર વોહ શખ્સ બોલા કે બેહતર યેહ હૈ કે હમ મેં સે એક આદમી થોડા સા સોના લે કર કરીબ કે શહૂર મેં જાએ ઓર ખાના ખરીદ લાએ તાકે ખા પી કર સોના તક્સીમ કરેં.

પસ ઉન મેં સે એક આદમી શહૂર પહોંચા, ખાના ખરીદ કર વાપસ હોને લગા તો ઉસ ને સોચા : બેહતર યેહ હૈ કે ખાને મેં ઝહૂર મિલા દૂં તાકે વોહ દોનોં ખા કર મર જાએં ઓર સારા સોના મેં હી લે લૂં. યેહ સોચ કર ઉસ ને ઝહૂર ખરીદ કર ખાને મેં મિલા દિયા. ઉધર ઉન દોનોં ને યેહ સાઝિશ કી કે જૈસે હી વોહ ખાના લે કર આએગા હમ દોનોં મિલ કર ઉસ કો માર ડાલેંગે ઓર ફિર સારા સોના આધા આધા બાંટ લેંગે. યુનાન્યે જબ વોહ શખ્સ ખાના લે કર આયા તો દોનોં ઉસ પર પિલ પડે ઓર ઉસ કો કતલ કર દિયા. ઈસ કે બા'દ ખુશી ખુશી ખાના ખાને કે લિયે બૈઠે તો ઝહૂર ને અપના કામ કર દિખાયા ઓર યેહ દોનોં ભી તડપ તડપ કર ઠન્ડે હો ગએ ઓર સોના જૂંકા તૂં પડા રહા.

કુછ અર્સે કે બા'દ હઝરતે ઈસા عليه السلام કા વાપસી મેં વહાં સે ગુઝર હુવા તો ક્યા દેખતે હેં કે સોના વહીં મૌજૂદ હૈ ઓર સાથ મેં તીન લાશેં ભી પડી હેં તો યેહ દેખ કર આપ عليه السلام ને અપને સાથ મૌજૂદ લોગોં સે ફરમાયા : “દેખ લો ! દુન્યા કા યેહ હાલ હૈ, પસ તુમ પર લાઝિમ હૈ કે ઈસ સે બચતે રહો.”^①

ધ્યારે મ-દની મુન્નો ! દેખા આપ ને કે ઉસ શખ્સ કો ઝૂટ ઓર માલે દુન્યા કી મહબ્બત ને બરબાદ કર દિયા ઓર ન ઉસે દૌલત મિલી ઓર ન હી ઝૂટ સે કોઈ ફાએદા હુવા બલકે જાન સે હાથ ધોને કે સાથ સાથ દુન્યા વ આખિરત કા નુકસાન ભી ઉઠાના પડા.

ન મુઝ કો આઝમા દુન્યા કા માલો ઝર અતા કર કે
અતા કર અપના ગમ ઓર ચશમે ગિર્યાં યા રસૂલલ્લાહ ﷺ

મૂટ કે મઝીદ ગુસ્સાનાત મુલા-હમા કીજિયે

હઝરતે સય્યિદુના બક બિન અબ્દુલ્લાહ رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْهِ سے મરવી હૈ કે એક શખ્સ કી આદત થી કે વોહ બાદશાહોં કે દરબારોં મેં જાતા ઔર ઉન કે સામને અચ્છી અચ્છી બાર્તે કરતા, બાદશાહ ખુશ હો કર ઉસે ઇન્આમો ઇકરામ સે નવાઝતે ઔર ઉસ કી ખૂબ હૌસલા અફઝાઈ કરતે.

એક મર્તબા વોહ એક બાદશાહ કે દરબાર મેં ગયા ઔર ઉસ સે ઇજાઝત ચાહી કે મેં કુછ બાર્તે અર્ઝ કરના ચાહતા હૂં. બાદશાહ ને ઇજાઝત દી ઔર ઉસે અપને સામને કુર્સી પર બિઠા દિયા ઔર કહા અબ જો કહના ચાહતે હો કહો. ઉસ શખ્સ ને કહા : **“એહસાન કરને વાલે કે સાથ એહસાન કર ઔર જો બુરાઈ કરે ઉસ કી બુરાઈ કા બદલા ઉસે ખુદ હી મિલ જાએગા.”** બાદશાહ ઉસ કી યેહ બાત સુન કર બહુત ખુશ હુવા ઔર ઉસે ઇન્આમો ઇકરામ સે નવાઝા. યેહ દેખ કર બાદશાહ કે એક દરબારી કો ઉસ શખ્સ સે હસદ હો ગયા ઔર દિલ હી દિલ મેં કુઢને લગા કે ઇસ આમ સે શખ્સ કો બાદશાહ કે દરબાર મેં ઇતની ઇઝ્ઝત ઔર ઇતના મકામ ક્યૂં હાસિલ હો ગયા. બિલ આખિર વોહ હસદ કી બીમારી સે મજબૂર હો કર બાદશાહ કે પાસ ગયા ઔર બડે ખુશા-મદાના અન્દાઝ મેં ઝૂટ બોલતે હુએ કહા : **“બાદશાહ સલામત ! અભી જો શખ્સ આપ કે સામને ગુફ્ત-ગૂ કર કે ગયા હૈ અગર્યે ઇસ કી બાર્તે અચ્છી હૈં લેકિન વોહ આપ સે નફરત કરતા હૈ ઔર કહતા હૈ કે બાદશાહ કો ગન્દા દ-હની (યા'ની મુંહ સે બદબૂ આને) કા મરઝ લાહિક હૈ.”** બાદશાહ ને યેહ સુન કર પૂછા : તુમ્હારે પાસ ક્યા સુબૂત હૈ કે વોહ

મેરે બારે મેં ઐસા ગુમાન રખતા હૈ? વોહ હાસિદ બોલા : હુઝૂર ! અગર આપ કો મેરી બાત પર યકીન નહીં આતા તો આપ આઝમા કર દેખ લેં ઉસે અપને પાસ બુલાએ જબ વોહ આપ કે કરીબ આએગા તો અપની નાક પર હાથ રખ લેગા તાકે ઉસે આપ કે મુંહ કી બદબૂ ન આએ. યેહ સુન કર બાદશાહ ને કહા : તુમ જાઓ જબ તક મેં ઇસ મુઆ-મલે કી ખુદ તહકીક ન કર લૂં ઉસ કે બારે મેં કોઈ ફેસલા નહીં કરુંગા.

પસ વોહ હાસિદ દરબારે શાહી સે ચલા આયા ઔર ઉસ શખ્સ કે પાસ પહોંચા ઔર ઉસે ખાને કી દા'વત દી. ઉસ ને કબૂલ કર લી ઔર ઉસ કે સાથ ચલ દિયા. હાસિદ ને ઉસે જો ખાના ખિલાયા ઉસ મેં બહુત ઝિયાદા લહ્સન ડાલ દિયા. અબ ઉસ શખ્સ કે મુંહ સે લહ્સન કી બદબૂ આને લગી. બહર હાલ વોહ દા'વત સે ફારિગ હો કર અપને ઘર આ ગયા. અભી થોડી દેર હી ગુઝરી થી કે બાદશાહ કા કાસિદ આયા ઔર ઉસ ને કહા કે બાદશાહ ને આપ કો અભી દરબાર મેં બુલાયા હૈ. વોહ કાસિદ કે સાથ દરબાર મેં પહોંચા. બાદશાહ ને ઉસે અપને સામને બિઠાયા ઔર કહા હમેં વોહી કલિમાત સુનાઓ જો તુમ સુનાયા કરતે હો. ઉસ ને કહા : **“એહસાન કરને વાલે કે સાથ એહસાન કર ઔર જો બુરાઈ કરે ઉસ કી બુરાઈ કા બદલા ઉસે ખુદ હી મિલ જાએગા.”** જબ ઉસ ને અપની બાત મુકમ્મલ કર લી તો બાદશાહ ને કહા મેરે કરીબ આઓ. વોહ બાદશાહ કે કરીબ ગયા તો ઉસ ને ફૌરન અપને મુંહ પર હાથ રખ લિયા તાકે લહ્સન કી બદબૂ સે બાદશાહ કો તક્લીફ ન હો. જબ બાદશાહ ને યેહ સૂરતે હાલ દેખી તો અપને દિલ મેં કહા કે ઉસ શખ્સ ને ઠીક હી કહા થા કે મેરે

બારે મેં યેહ શખ્સ ગુમાન રખતા હૈ કે મુઝે ગન્દા દ-હની કી બીમારી હૈ. બાદશાહ ઉસ શખ્સ કે બારે મેં બદ ગુમાની કા શિકાર હો ગયા ઓર બિલા તહકીક ફૈસલા કર લિયા, કે ઇસ શખ્સ કો સખ્ત સજા મિલની ચાહિયે. યુનાન્યે ઉસ ને અપને ગવર્નર કે નામ ઇસ તરહ ખત લિખા : ઐ ગવર્નર ! જૈસે હી યેહ શખ્સ તુમ્હારે પાસ મેરા ખત લે કર પહોંચે ઇસે ઝબ્દ કર દેના ઓર ઇસ કી ખાલ મેં ભૂસા ભર કે મેરે પાસ ભિજવા દેના. ફિર બાદશાહ ને ખત પર મોહર લગાઈ ઓર ઉસ શખ્સ કો દેતે હુએ કહા યેહ ખત લે કર ફુલાં અલાકે કે ગવર્નર કે પાસ જાઓ.

ઉસ બાદશાહ કી યેહ આદત થી કે જબ ભી વોહ કિસી કો કોઈ બડા ઇન્આમ દેના ચાહતા તો કિસી ગવર્નર કે નામ ખત લિખતા ઓર ઉસ શખ્સ કો ગવર્નર કે પાસ ભેજ દેતા વહાં ઉસે ખૂબ ઇન્આમો ઇકરામ સે નવાજા જાતા. કભી ભી બાદશાહ ને સજા કે લિયે કિસી કો ખત નહીં લિખા થા. આજ પહલી બાર બાદશાહ ને કિસી કો સજા દેને કે લિયે યેહ તરીકા ઇખ્તિયાર કિયા. બહર હાલ વોહ શખ્સ ખત લે કર દરબાર સે નિકલા તો વોહ હાસિદ રાહ મેં મુન્તઝિર થા કે દેખૂં ક્યા હોતા હૈ જબ ઉસે આતા દેખા તો પૂછા કે ક્યા હુવા ? કહાં કા ઇરાદા હૈ ? ઉસ ને કહા મૈં ને બાદશાહ કો અપના કલામ સુનાયા તો ઉસ ને મુઝે એક ખત મોહર લગા કર દિયા ઓર કહા કે ફુલાં ગવર્નર કે પાસ યેહ ખત લે જાઓ અબ મૈં ઉસી ગવર્નર કે પાસ જા રહા હૂં. હાસિદ કહને લગા : ભાઈ ! યેહ ખત મુઝે દે દો મૈં ઇસે ગવર્નર તક પહોંચા દૂંગા. યુનાન્યે, ઉસ શરીફ આદમી ને વોહ ખત હાસિદ કે હવાલે કર દિયા. હાસિદ ખત લે કર ખુશી ખુશી ગવર્નર કે દરબાર કી તરફ ચલ પડા ઓર રાસ્તે મેં સોચતા જા રહા થા કે મેરી કિસ્મત કિતની અચ્છી હૈ કે મૈં ને ઉસ શખ્સ કો બે વુકૂફ બના કર

ઇન્આમ વાલા ખત લે લિયા અબ મુઝે હી ઇન્આમો ઇક્રામ સે નવાઝા જાએગા. ઓર મેં માલામાલ હો જાઉંગા. ઇન્હી સોચોં મેં ગુમ હાસિદ ઝૂમતા ઝૂમતા આગે બઢ રહા થા લેકિન વોહ નહીં જાનતા થા કે વોહ અપને ઇબ્રત નાક અન્જામ કી તરફ બઢ રહા હૈ.

જબ વોહ ગવર્નર કે પાસ પહોંચા ઓર બડે મુઅદબાના અન્દાઝ મેં બાદશાહ કા ખત ગવર્નર કો દિયા ઓર ગવર્નર ને જૈસે હી ખત પઢા તો પૂછા : ઐ શાખ્સ ! ક્યા તુઝે મા'લૂમ હૈ કે ઇસ ખત મેં બાદશાહ ને ક્યા લિખા હૈ ? ઉસ ને કહા : જનાબ ! યેહી લિખા હોગા કે મુઝે ઇન્આમો ઇક્રામ સે નવાઝા જાએ. ગવર્નર ને કહા : ઐ નાદાન શાખ્સ ! ઇસ ખત મેં મુઝે હુકમ દિયા ગયા હૈ કે જૈસે હી તુમ પહોંચો મેં તુમહેં ઝબ્હ કર કે તુમ્હારી ખાલ મેં ભૂસા ભર કે તુમ્હારી લાશ બાદશાહ કી તરફ રવાના કર દૂં. યેહ સુન કર હાસિદ કે હોશ ઉડ ગએ ઓર કહને લગા : ખુદા કી કસમ ! યેહ ખત મેરે બારે મેં નહીં લિખા ગયા બલ્કે યેહ તો ફુલાં શાખ્સ કે મુ-તઅલ્લિક હૈ, બેશક આપ બાદશાહ કે પાસ કિસી કાસિદ કો ભેજ કર મા'લૂમ કર લેં. ગવર્નર ને ઉસ કી એક ન સુની ઓર કહા : હમેં કોઈ હાજત નહીં કે હમ બાદશાહ સે ઇસ મુઆ-મલે કી તસ્દીક કરેં, બાદશાહ કી મોહર ઇસ ખત પર મૌજૂદ હૈ, લિહાઝા હમેં બાદશાહ કે હુકમ પર અમલ કરના હી હોગા. ઇતના કહને કે બા'દ ઉસ ને જલ્લાદ કો હુકમ દિયા કે ઇસ (હાસિદ) કો ઝબ્હ કર કે ઇસ કી ખાલ ઉતાર લો ઓર ઉસ મેં ભૂસા ભર દો. ફિર ઉસ કી લાશ કો બાદશાહ કે પાસ ભિજવા દિયા ગયા.

ઇધર દૂસરે દિન વોહ નેક શાખ્સ હસ્બે મા'મૂલ દરબાર મેં ગયા ઓર બાદશાહ કે સામને ખડે હો કર વોહી કલિમાત દોહરાએ, કે **“એહસાન કરને વાલે કે સાથ એહસાન કર ઓર જો બુરાઈ કરે ઉસ કી બુરાઈ કા બદલા ઉસે ખુદ હી**

મિલ જાએગા.” જબ બાદશાહ ને ઉસે સહીહો સાલિમ દેખા તો પૂછા : મੈં ને તુઝે જો ખત દિયા થા ઉસ કા ક્યા હુવા ? ઉસ ને જવાબ દિયા : મੈં આપ કા ખત લે કર ગવર્નર કે પાસ જા રહા થા કે રાસ્તે મેં મુઝે ફુલાં શખ્સ મિલા ઔર ઉસ ને મુઝ સે કહા કે યેહ ખત મુઝે દે દો. મੈં ને ઉસે વોહ ખત દે દિયા ઔર વોહ લે કર ગવર્નર કે પાસ ચલા ગયા. બાદશાહ ને કહા : ઉસ શખ્સ ને મુઝે તુમ્હારે બારે મેં બતાયા થા કે તુમ મેરે મુ-તઅલ્લિક યેહ ગુમાન રખતે હો, કે મેરે મુંહ સે બદબૂ આતી હૈ, ક્યા વાકેઈ ઐસા હૈ ? ઉસ શખ્સ ને કહા : બાદશાહ સલામત ! મੈં ને કભી ભી આપ કે બારે મેં ઐસા નહીં સોચા. તો બાદશાહ ને પૂછા : જબ મੈં ને તુઝે અપને કરીબ બુલાયા થા તો તૂ ને અપને મુંહ પર હાથ ક્યૂં રખ લિયા થા ? ઉસ ને જવાબ દિયા : બાદશાહ સલામત ! આપ કે દરબાર મેં આને સે કુછ દેર પહલે ઉસ શખ્સ ને મેરી દા'વત કી થી ઔર ખાને મેં મુઝે બહુત ઝિયાદા લહૂસન ખિલા દિયા થા જિસ કી વજહ સે મેરા મુંહ બદબૂદાર હો ગયા જબ આપ ને મુઝે અપને કરીબ બુલાયા તો મੈં ને યેહ ગવારા ન કિયા કે મેરે મુંહ કી બદબૂ સે બાદશાહ સલામત કો તક્લીફ પહોંચે, ઈસી લિયે મੈં ને મુંહ પર અપના હાથ રખ લિયા થા.

જબ બાદશાહ ને યેહ સુના તો કહા : ઐ ખુશ નસીબ ! તૂ ને બિલ્કુલ ઠીક કહા તેરી યેહ બાત બિલ્કુલ સચ્ચી હૈ કે **જો કિસી કે સાથ બુરાઈ કરતા હૈ ઉસે અન્કરીબ ઉસ કી બુરાઈ કા બદલા મિલ જાએગા.** ઉસ શખ્સ ને તેરે સાથ બુરાઈ કા ઈરાદા કિયા ઔર ઝૂટ બોલા ઔર તુઝે સઝા દિલવાના ચાહી લેકિન ઉસે અપને ઝૂટ બોલને કા સિલા ખુદ હી મિલ ગયા. સચ હૈ કે **જો કિસી કે લિયે ગઢા ખોદતા હૈ વોહ ખુદ હી ઉસ મેં જા ગિરતા હૈ.** ઐ નેક શખ્સ ! મેરે સામને બૈઠ ઔર અપની ઈસ બાત કો દોહરા. યુનાન્યે વોહ શખ્સ બાદશાહ કે સામને બૈઠા

ઔર કહને લગા : “એહસાન કરને વાલે કે સાથ એહસાન કર ઔર જો બુરાઈ કરે ઉસ કી બુરાઈ કા બદલા ઉસે ખુદ હી મિલ જાએગા.”

ધ્યારે મ-દની મુબ્નો !

જો કિસી પર એહસાન કરતા હૈ ઉસ પર ભી એહસાન કિયા જાતા હૈ ઔર જો કિસી કે લિયે બુરા ચાહતા હૈ ઉસ કે સાથ બુરા હી મુઆ-મલા હોતા હૈ.

જો જૂટ બોલ કર દૂસરોં કી તબાહી વ બરબાદી ચાહતા હૈ વોહ ખુદ તબાહો બરબાદ હો જાતા હૈ.

અચ્છે કામ કા અચ્છા નતીજા ઔર બુરે કામ કા બુરા નતીજા.

જેસી કરની વૈસી ભરની.

અલ્લાહ ેઝે જૂટ જેસી બીમારી સે મહફૂઝ ફરમાએ !

آمين بجاہ النبی الامین صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم

દેખે હેં યેહ દિન અપની હી ગફવત કી બદૌલત

સય હે કે બુરે કામ કા અન્જામ બુરા હે

અલ્લાહ ેઝે કા ઇશાદે ગિરામી હૈ :

بَلْ نَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَدْمَغُهُ (پ ۱، الانبياء: ۱۸)

તર-જ-મએ કન્ઝુલ ઈમાન : બલ્કે હમ હક કો બાતિલ પર ફેંક મારતે હૈં તો વોહ ઉસ કા ભેજા નિકાલ દેતા હૈ.

સય કી બ-ર-કત

પ્યારે મ-દની મુન્નો ! એક કમસિન લડકે ને અપની માં કી ખિદમત મેં હાઝિર હો કર અર્જ કી : “ઐ મેરી પ્યારી અમ્મીજાન ! મુઝે રિઝાએ રબ્બુલ અનામ કે લિયે રાહે ખુદા મેં વક્ફ કર દીજિયે ઔર મુઝે બગદાદ શરીફ જા કર ઇલ્મે દીન હાસિલ કરને ઔર અલ્લાહ ﷻ કે નેક બન્દોં કી ખિદમત મેં હાઝિર હો કર ઉન કા ફૈજાન હાસિલ કરને કી ઇજાઝત અતા ફરમાઈયે.” તો ઉસ કમસિન લડકે કી વાલિદએ માજિદા ને અલ્લાહ ﷻ કી મશિયત વ રિઝા પર લબ્બૈક કહા ઔર રાહે ખુદા કે ઇસ નન્હે મુસાફિર કે લિયે ઝાદે રાહ તપ્યાર કરના શુરૂઅ કર દિયા ઔર ચાલીસ દીનાર અપને લપ્તે જિગર કી કમીસ કે અન્દર સી દિયે. ફિર સફર પર રવાના હોને સે પહલે અપને લપ્તે જિગર સે વા’દા લિયા કે **હમેશા ઔર હર હાલ મેં સય બોલના**, ફિર ઉસ અઝીમ માં ને રિઝાએ ઇલાહી કે હુસૂલ કી ખાતિર અપને બેટે કો યેહ કહતે હુએ અલ વદાઅ કહા : “જાઓ ! મેં ને તુમ્હેં રાહે ખુદા મેં હમેશા કે લિયે વક્ફ કર દિયા, અબ મેં યેહ ચેહરા કિયામત સે પહલે ન દેખૂંગી.”

પસ રાહે ખુદા કા યેહ નન્હા મુસાફિર ઇલ્મે દીન હાસિલ કરને કે જઝબે સે સરશાર ઔર ઔલિયાએ કિરામ رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْهِمْ કી મહબ્બત કો સીને સે લગાએ એક કાફિલે કે હમરાહ સૂએ બગદાદ ચલ પડા, રાસ્તે મેં સાઠ ડાકૂ કાફિલે કા રાસ્તા રોક કર લૂટમાર કરને લગે, ઉન્હોં ને કિસી કો ભી ન છોડા ઔર હર એક સે ઉસ કા માલો અસ્બાબ છીન લિયા મગર ઉસ કમસિન લડકે કો કમ ઉમ્ર જાનતે હુએ કિસી ને કુછ ભી ન કહા, ફિર એક ડાકૂ ને પાસ સે ગુઝરતે હુએ વૈસે હી પૂછા : ઐ કમસિન લડકે ! કયા તુમ્હારે પાસ ભી કુછ હૈ ? કમસિન લડકે ને બે ધડક જવાબ દિયા : જી હાં ! મેરે પાસ ચાલીસ દીનાર હૈં. ડાકૂ ને મઝાક સમઝા ઔર આગે ચલ દિયા. ઇસી તરહ એક ઔર ડાકૂ ને

ભી ઉસ કમસિન લડકે કે પાસ સે ગુઝરતે હુએ પૂછા તો ઉસે ભી કમસિન લડકે ને યેહી જવાબ દિયા કે મેરે પાસ ચાલીસ દીનાર હૈં. જબ યેહ દોનોં ડાકૂ અપને સરદાર કે પાસ ગએ તો ઉસે બતાયા કે કાફિલે મેં એક એસા નિડર કમસિન લડકા હૈ જો ઇસ હાલ મેં ભી મઝાક કર રહા હૈ.

સરદાર ને કમસિન લડકે કો બુલાને કા કહા, વોહ આયા તો ઉસ ને પૂછને પર અબ ભી વોહી જવાબ દિયા જો પહલે દિયા થા. સરદાર ને તલાશી લી તો વાકેઈ ચાલીસ દીનાર મિલ ગએ. કમસિન લડકે કે ઇસ સય બોલને પર સબ હૈરાન હુએ ઔર ઉસ સે સય બોલને કા સબબ પૂછા તો કમસિન લડકે ને જવાબ દિયા કે મેરી માં ને ઘર સે નિકલતે હુએ વા'દા લિયા થા કે **હમેશા ઔર હર હાલ મેં સય બોલના, કમી ઝૂટ ન બોલના** ઔર મેં અપની માં સે કિયે હુએ વા'દે કો નહીં તોડ સકતા. ડાકૂઓં કા સરદાર કમસિન લડકે કી યેહ બાત સુન કર રોને લગા ઔર કહને લગા : હાએ અફસોસ ! સદ અફસોસ ! યેહ કમસિન લડકા અપની માં સે કિયા હુવા વા'દા ઇસ તરહ પૂરા કર રહા હૈ ઔર એક મેં હૂં કે કઈ સાલોં સે અપને રબ ﷻ સે કિયે ગએ વા'દે કી ખિલાફ વર્જી કર રહા હૂં. પસ ઉસ સરદાર ને રોતે હુએ રાહે ખુદા કે ઇસ નન્હે મુસાફિર કે હાથ પર તૌબા કર લી ઔર ઉસ કે બાકી સાથી ભી યેહ કહતે હુએ તાઈબ હો ગએ કે ઐ સરદાર ! જબ બુરાઈ કી રાહ પર તૂ હમારા સરદાર થા તો અબ નેકી કી રાહ પર ભી તૂ હી હમારા રહનુમા હોગા.¹

પ્યારે મ-દની મુન્નો ! ક્યા આપ જાનતે હૈં કે રાહે ખુદા કા યેહ નન્હા મુસાફિર કૌન થા ? યેહ કોઈ ઔર નહીં બલ્કે હમારે **પ્યારે પ્યારે મુશિદ, હુઝૂર ગૌસે પાક, શૈખ સયિદ અબ્દુલ કાદિર જીલાની** **قُدَسِ سِرُّهُ التَّوَرَانِ** થે. જિન્હોં ને અભી રાહે ખુદા મેં સફર કા આગાઝ હી કિયા થા કે ઇસ નન્હી સી ઉમ્ર મેં

સિર્ફ માં સે કિયે હુએ વા'દે કી લાજ નિભાને કી બ-ર-કત સે સાઠ⁶⁰ ડાકૂઓં ને આપ કે હાથ પર તૌબા કર લી. તો ઝરા સોચિયે : અગર બન્દા અપને રબ ﷻ સે કિયે હુએ વા'દે કી પાસદારી કરને લગે તો કિસ મર્તબે પર ફાઈઝ હોગા. પસ યેહી વજહ હૈ કે માં સે જો વા'દા કર કે આએ થે કે હમેશા સય બોલેંગે ઓર સય હી કા બોલબાલા કરેંગે ઈસ સય કી બ-ર-કત સે જબ આપ કા શોહરા આમ હુવા તો હઝારોં નહીં બલ્કે લાખોં રાહે હક સે ભટકે હુએ લોગ રાહે રાસ્ત પર આ ગએ ઓર હર છોટે બડે ને ન સિર્ફ આપ કી વિલાયત કા એ'તિરાફ કિયા બલ્કે આપ કો અપને સર કા તાજ ભી સમઝા.

વહાં સર ઝુકાતે હેં સબ ઊંચે ઊંચે
જહાં હૈ તેરા નક્શે પા ગૌસે આ'ઝમ

ઝૂટ ઓર ખુદા કી નારાઝી

પ્યારે મ-દની મુન્નો ! ઝૂટ કે બે શુમાર નુક્સાનાત મેં સે એક નુક્સાન યેહ ભી હૈ કે ઝૂટ બોલને સે અલ્લાહ ﷻ નારાઝ હો જાતા હૈ. જૈસા કે ફરમાને બારી તઆલા હૈ :

لَعْنَتُ اللَّهِ عَلَى الْكَذِبِينَ ﴿٦١﴾ (پ ٣، العمران: ٦١)

તરજમા : ઝૂટોં પર અલ્લાહ કી લા'નત.

એક બુઝુર્ગ ને હઝરતે સય્યિદુના હસન બસરી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِي સે ઈશાદિ ફરમાયા : ઐ અબૂ સઈદ ! મેં ને રહીમો કરીમ પરવર દગાર કી ના ફરમાની કી તો ઉસ ને મુઝે બીમારી મેં મુબ્તલા કર દિયા. મેં ને શિફા તલબ કી તો ઉસ

ને શિક્ષા અતા ફરમાઈ. મૈં ને ફિર ના ફરમાની કી તો દોબારા બીમારી મેં મુબતલા હો ગયા. ફિર ગુનાહોં કી મુઆફી તલબ કી ઔર સિદ્દહત યાબી કી દુઆ માંગી. ઉસ પાક પરવર દગાર ને મુઝે શિક્ષા અતા ફરમા દી. મૈં ઇસી તરહ ગુનાહ કરતા રહા ઔર વોહ મુઆફ કરતા રહા. પાંચવીં મર્તબા બીમાર હુવા તો મૈં ને ઇસ મર્તબા ફિર અલ્લાહ ﷻ સે ગુનાહોં કી મુઆફી તલબ કી ઔર સિદ્દહત યાબી કે લિયે અર્ઝ કી તો અપને ઘર કે કોને સે યેહ ગૈબી આવાઝ સુની : “તેરી દુઆ વ મુનાજાત કબૂલ નહીં હમ ને તુઝે કઈ મર્તબા આઝમાયા મગર હર બાર તુઝે ઝૂટા પાયા.”^①

ઝૂટ નિફાક કી અલામત હૈ

નૂર કે પૈકર, તમામ નબિયોં કે સરવર ﷺ કા ફરમાને ઇબ્રત નિશાન હૈ : મુનાફિક કી ત્રીન અલામતેં હૈં :

{1}.....જબ બાત કરે તો ઝૂટ બોલે.

{2}.....જબ વા'દા કરે તો પૂરા ન કરે.

{3}.....જબ ઉસ કે પાસ અમાનત રખી જાએ તો ખિયાનત કરે.

અગર્યે વોહ નમાઝ પઢતા હો, રોઝે રખતા હો ઔર અપને આપ કો મુસલમાન સમઝતા હો.^②

મુફર્રિસરે શહીર, હકીમુલ ઉમ્મત મુફતી અહમદ યાર ખાન ﷺ رَحْمَةُ اللهِ الْخَاتَمَان મુઝે એક જગહ ફરમાતે હૈં કે “ઝૂટ તમામ ગુનાહોં કી જડ હૈ.”^③

[1].....عیون الحکایات، ج ۲، ص ۲۳ ملخصاً

[2].....صحیح مسلم، کتاب الایمان، باب بیان خصال المنافق، الحدیث: ۵۹، ص ۵۰

[3].....میر آتول મનાજીહ، ج. 6، ص. 447

ગાલી દેને કી સઝા

અલ્લાહ ﷻ કુરઆને મજીદ મેં ઈશ્દ ફરમાતા હૈ :

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ۝۱ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خِشْعُونَ ۝۲

(પૃ. ૧૮૧, મુસ્તોન : ૩૮)

وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ۝۳

તર-જ-મએ કન્જુલ ઈમાન : બેશક મુરાદ કો પહોંચે ઈમાન વાલે જો અપની નમાઝોં મેં ગિડગિડાતે હેં ઓર વોહ જો કિસી બેહૂદા બાત કી તરફ ઈત્તિફાત નહીં કરતે.

પ્યારે મ-દની મુન્નો ! દેખા આપ ને ! અલ્લાહ ﷻ અચ્છી બાતેં કરને વાલોં કો પસન્દ ફરમાતા હૈ ઓર બુરી બાતેં કરને વાલોં કો પસન્દ નહીં ફરમાતા, મગર બદ કિસ્મતી સે આજકલ ગાલી ગલોચ ઓર ગન્દી બાતેં બહુત ઝિયાદા આમ હો ચુકી હેં, બચ્ચા હો યા બડા, મદ્દ હો યા ઓરત ઈસ બુરી આદત મેં મુબ્તલા નઝર આતા હૈ. બલકે અબ તો ગાલિયાં દેના લોગોં કા તક્યા કલામ બન ગયા હૈ કે બાત બાત પર ગાલી દી જાતી હૈ ઓર આહ ! અબ તો લોગોં કે ઝમીર ઈસ કદર મુદ્દા હો ચુકે હેં કે વોહ એક દૂસરે કો ગન્દી ગન્દી ગાલિયાં દેતે હુએ હંસતે હેં ઓર ઈસી તરહ ગુસ્સે કે વક્ત ભી ગાલી ગલોચ કરના આમ હો ગયા હૈ. યા'ની અબ તો વોહ દૌર આ ગયા કે હંસી મઝાક મેં ભી ગાલિયાં બકી જાતી હેં ઓર ગુસ્સે કે વક્ત ભી.

પ્યારે મ-દની મુન્નો ! ગાલી દેના બહુત બુરી બાત હૈ ક્યા આપ મેં સે કોઈ યેહ જુરૂઅત કરેગા કે અપને પીર, ઉસ્તાદ યા વાલિદ યા કિસી મુઅઝ્ઝઝ શખ્સ કે સામને ગાલી બકે, હરગિઝ નહીં ! તો ઝરા સોચિયે કે હમારા મુઅઝ્ઝઝ તરીન

પરવર દગાર ﷺ હમે હર આન દેખ રહા હૈ ઓર હમારી બાર્તે ભી સુન રહા હૈ બલ્કે વોહ તો હમ સે હમારી શહ રગ સે ભી ઝિયાદા કરીબ હૈ તો ફિર ગાલિયાં બકને ઓર ગન્દી બાર્તે કરતે વક્ત હમેં યેહ એહસાસ ક્યૂં નહીં રહતા. યુનાન્યે,

હઝરતે સચ્ચિદુના બિશરે હાફી ﷺ નિહાયત કમ ગુફ્ત-ગૂ કરતે ઓર અપને દોસ્તોં કો ફરમાતે : તુમ ગૌર કરો કે અપને આ'માલ નામોં મેં ક્યા લિખવા રહે હો ? ક્યૂંકે વોહ તુમ્હારે રબ ﷺ કે સામને પેશ હોંગે તો જો શખ્સ બુરી બાર્તે કરતા હૈ ઉસ પર અફસોસ હૈ. અગર અપને દોસ્ત કો કુછ લિખવાતે હુએ કભી ઉસ મેં બુરે અલ્ફાઝ લિખવાઓ તો યેહ ઉસ કે સાથ તુમ્હારી બે હયાઈ તસવ્વુર હોગી ફિર અલ્લાહ ﷻ કે સાથ તુમ્હારા ક્યા બરતાવ હૈ ?

પ્યારે મ-દની મુન્નો ! ગાલિયાં દેતે વક્ત હમેં ઇસ બાત કા એહસાસ નહીં હોતા કે અલ્લાહ ﷻ કે મા'સૂમ ફરિશ્તે હમારી હર બાત લિખ રહે હેં તો જબ હમારી ઝબાન સે નિકલી હુઈ ગાલિયાં ઓર બે શર્મી વ બે હયાઈ કી બાર્તે ઉન્હેં લિખના પઢતી હોંગી તો ઉન્હેં કિસ કદર તક્લીફ હોતી હોગી જૈસા કે હઝરતે સચ્ચિદુના ઇમામ હસન બસરી ﷺ ફરમાતે હેં કે ઇન્સાન પર તઅજજુબ હૈ કે કિરામન કાતિબીન ઇસ કે પાસ હેં ઓર ઇસ કી ઝબાન ઉન કા કલમ ઓર ઇસ કા લુઆબ ઉન કી સિયાહી હૈ, ફિર ભી બેહૂદા કલામ કરતા હૈ.^①

પ્યારે મ-દની મુન્નો ! અલ્લાહ ﷻ કે કહુરો ગઝબ સે હર દમ પનાહ માંગતે રહિયે ઓર ઐસી બાર્તોં સે મુકમ્મલ પરહેઝ કીજિયે જિન સે અલ્લાહ ﷻ નારાઝ હોતા હૈ. હમેશા અચ્છી અચ્છી બાર્તે કીજિયે ક્યૂંકે મદીને કે તાજદાર, શાફેએ રોઝે શુમાર, નબિયોં કે સરદાર ﷺ કા ઇશાદિ ખુશબૂદાર હૈ : “બિલા

શુબા બન્દા કભી અલ્લાહ ﷻ કી પસન્દ કા કોઈ ઐસા કલિમા કહ દેતા હૈ કે જિસ કી તરફ ઉસ કા ધ્યાન ભી નહીં હોતા ઔર ઉસ કી વજહ સે અલ્લાહ ﷻ ઉસ કે બહુત સે દ-રજાત બુલન્દ ફરમા દેતા હૈ ઔર બિલા શુબા બન્દા કભી અલ્લાહ ﷻ કી ના ફરમાની કા કોઈ ઐસા કલિમા કહ ગુઝરતા હૈ કે ઇસ કી તરફ ઉસ કા ધ્યાન ભી નહીં હોતા ઔર ઇસ કી વજહ સે દોઝખ મેં ગિરતા ચલા જાતા હૈ.”^①

પ્યારે મ-દની મુન્નો ! હમેં અપની ઝબાન કો કાબૂ મેં રખના ચાહિયે, ગાલી ગલોચ, બે હયાઈ વ બે શર્મી કી બાતોં સે ગુરેઝ કરના ચાહિયે તાકે આખિરત મેં હમ નજાત પા જાએ. જૈસા કે હઝરતે સય્યિદુના ઉકબા બિન આમિર رَضِيَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ સે રિવાયત હૈ, ફરમાતે હેં: મેં બારગાહે રિસાલત صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ મેં હાઝિર હુવા ઔર અર્ઝ કી કે નજાત ક્યા હૈ ? ઇર્શાદ ફરમાયા : અપની ઝબાન પર કાબૂ રખો ઔર તુમહારા ઘર તુમહારે લિયે ગુન્જાઈશ રખે (યા’ની બેકાર ઇધર ઉધર ન જાઓ) ઔર અપની ખતા પર રોયા કરો.^②

પ્યારે મ-દની મુન્નો ! આઈયે અબ ગાલી દેને કી શર-ઈ હૈસિયત કે મુ-તઅલ્લિક કુછ જાનતે હેં:

(સુવાલ): અલ્લાહ ﷻ કે નઝદીક ગાલિયાં દેને વાલે કી ક્યા હૈસિયત હૈ ?

(જવાબ): અલ્લાહ ﷻ ગાલિયાં દેને વાલે કો ના પસન્દ ફરમાતા હૈ ઔર અપના દુશ્મન જાનતા હૈ.

(સુવાલ): સરકારે મદીના صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ગાલી દેને વાલે કે બારે મેં ક્યા ઇર્શાદ ફરમાયા હૈ ?

①.....مشكاة المصابيح، كتاب الادب، الحديث: ٣٨١٣، ج ٢، ص ١٨٩

②.....سنن الترمذی، کتاب الزهد، باب ما جاء في حفظ اللسان، الحديث: ٢٣١٤، ج ٢، ص ١٨٢

જવાબ : સરકારે મદીના صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ને ઈર્શાદ ફરમાયા : “ફોહ્શ ગોઈ (યા'ની ગાલી ગલોચ વ બેહૂદા બાર્તે) કરને વાલે પર જન્નત હરામ હૈ.”^①

સુવાલ : બુઝુર્ગાને દીન કો જબ કોઈ ગાલી દેતા તો વોહ ઉસ કે સાચ ક્યા સુલૂક કરતે થે ?

જવાબ : બુઝુર્ગાને દીન કો જબ કોઈ ગાલી દેતા તો વોહ ગુસ્સા ન કરતે બલ્કે ઉસ કે લિયે દુઆએ ખૈર ફરમાતે ઔર હુસ્ને અખ્લાક કા મુઝા-હરા કરતે.

પ્યારે મ-દની મુન્નો ! બદ કિસ્મતી સે આજકલ હમારા મુઆ-મલા બિલ્કુલ ઉલટ નઝર આતા હૈ આજ અગર હમેં કોઈ બુરા ભલા કહ દે તો હમ ગુસ્સે સે લાલ પીલે હો જાતે હેં ઔર ખૂબ ઊલફૂલ બકતે હેં બલ્કે બસા અવકાત નૌબત લડાઈ ઝગડે તક જા પહોંચતી હૈ. ઐ કાશ ! ઈન બુઝુર્ગાને દીન કે તુફૈલ હમ સરાપા અખ્લાક બન જાએં અપની ઝાત કે લિયે ગુસ્સા કરને ઔર ગાલિયાં દેને કી આદત ખત્મ હો જાએ ઔર હમેશા નરમી સે કામ લેં ક્યૂંકે

હે ફલાહો કામરાની નરમી વ આસાની મેં
હર બના કામ બિગડ જાતા હૈ નાદાની મેં

સુવાલ : ગાલી દેને કા શર-ઈ હુકમ ક્યા હૈ ?

જવાબ : ગાલી દેના ના જાઈઝ વ ગુનાહ હૈ.

સુવાલ : લડાઈ ઝઘડે મેં ગાલિયાં દેના કેસા હૈ ?

જવાબ : લડાઈ ઝઘડે મેં ગાલિયાં દેના મુનાફિક કી અલામત હૈ.

સુવાલ: બા'ઝ બચ્ચે જબ આપસ મેં લડ પડેં તો એક દૂસરે પર લા'નત ભેજતે હૈં ઇસ કે મુ-તઅસ્લિક ક્યા હુકમ હૈ ?

જવાબ: અવ્વલ તો લડના ઝઘડના બહુત બુરી બાત હૈ ઓર ફિર કિસી મુસલમાન પર લા'નત ભેજના ના જાઈઝ વ ગુનાહ હૈ હદીસે પાક મેં હૈ કે મોમિન પર લા'નત ભેજના, ઉસે કતલ કરને કી તરહ હૈ.^①

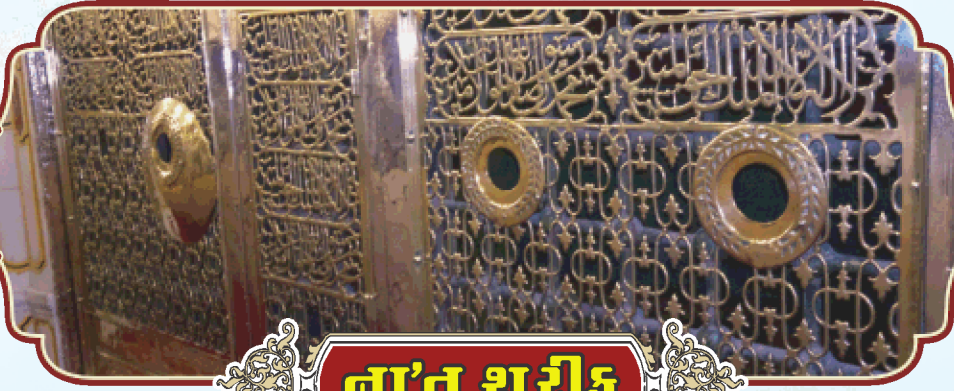
સુવાલ: ક્યા ગાલિયાં દેને, બે હયાઈ વ બે શર્મી કી બાર્તે કરને સે દિલ સખ્ત હો જાતા હૈ ?

જવાબ: જી હાં ! ગાલિયાં બકને, બે હયાઈ વ બે શર્મી કી બાર્તે કરને સે દિલ સખ્ત હો જાતા હૈ ઓર બદન સુસ્ત રહતા હૈ, નીઝ રિઝ્ક મેં તંગી હોતી હૈ.

સુવાલ: બા'ઝ લોગ ઝમાને કો બુરા ભલા કહતે હૈં ઇસ કે બારે મેં ક્યા હુકમ હૈ ?

જવાબ: ઝમાને કો બુરા કહના ઐસા હૈ જૈસે અલ્લાહ ﷻ કો બુરા કહના. લિહાઝા ઝમાને કો બુરા નહીં કહના ચાહિયે.

ના'ત શરીફ

કિસ્મત મેરી ચમકાઈયે

કિસ્મત મેરી ચમકાઈયે ચમકાઈયે આકા
સીને મેં હો કા'બા તો બસે દિલ મેં મદીના
બેતાબ હૂં બેચૈન હૂં દીદાર કી ખાતિર
હર સમ્ત સે આફાતો બલિય્યાત ને ઘેરા
સકરાત કા આલમ હૈ શહા દમ હે લબોં પર
વહૂશત હૈ અંધેરા હૈ મેરી કબ્ર કે અન્દર
મુજરિમ કો લિયે જાતે હૈં અબ સૂએ જહન્નમ

મુઝ કો ભી દરે પાક પે બુલવાઈયે આકા
આંખોં મેં મેરી આપ સમા જાઈયે આકા
તડપાએં ન અબ ખ્વાબ મેં આ જાઈયે આકા
મજબૂર કી ઈમદાદ કો અબ આઈયે આકા
તશરીફ સિરહાને મેરે અબ લાઈયે આકા
આ કર ઝરા રોશન ઈસે ફરમાઈયે આકા
લિલ્લાહ ! શફાઅત મેરી ફરમાઈયે આકા

અત્તાર પર હો બહરે રઝા ઈતની ઈનાયત
વીરાનએ દિલ આ કે બસા જાઈયે આકા

મ-દની માહ

મુબારક ઇસ્લામી મહીને

{1}.....મુહર્રમુલ હરામ

મુહર્રમુલ હરામ ઇસ્લામી સાલ કા પહલા મહીના હે ઓર ઇસ માહે મુબારક કો બહુત સી નિસ્બતે હાસિલ હેં ઇસ માહ કી દસ તારીખ કો યોમે આશૂરા કહતે હેં. યેહ દિન નવાસએ રસૂલ, મઝલૂમે કરબલા, ઇમામે આલી મકામ સચ્ચિદુના ઇમામ હુસૈન રَضِیَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ કા યોમે શહાદત હે. આપ રَضِیَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ કો 10 મુહર્રમુલ હરામ 61 સિ.હિ. કો મૈદાને કરબલા મેં આપ કે રુ-ફકા સમેત શહીદ કર દિયા ગયા. દુન્યા ભર મેં આશિકાને રસૂલ શબે આશૂરા કો આપ રَضِیَ اللهُ تَعَالَى عَنْهُ કે ઇસાલે સવાબ કે લિયે ઇજતિમાએ ઝિક્રો ના'ત કા ઇન્ઠકાદ કરતે હેં ઓર નિયાઝ વગૈરા કા ભી એહતિમામ કરતે હેં.

{2}.....સા-ફરુલ મુઝફ્ફર

25 સા-ફરુલ મુઝફ્ફર કો આશિકાને રસૂલ દુન્યા ભર મેં અકીદતો એહતિરામ સે સરકારે આ'લા હઝરત, ઇમામે અહલે સુન્નાત, મુજદિદે દીનો મિલ્લત, ઇમામ અહમદ રઝા ખાન عَلَيْهِ رَحْمَةُ الرَّحْمٰن કા ઉર્સ મનાતે હેં. ઓર 28 તારીખ કો હઝરતે સચ્ચિદુના મુજદિદ અલ્ફે સાની قَدِيسِ سِرُّهُ التَّوْرَانِ કા ઉર્સ મનાયા જાતા હે.

{3}.....રબીઉલ અવ્વલ

12 રબીઉલ અવ્વલ કો સરકારે મદીના, કરારે કલ્બો સીના صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ ઇસ દુન્યા મેં જલ્વાગર

ઇસ્લામ કી બુન્ધાદી ખાર્તે (હિસ્સા : 2)

હુએ, દુન્યા ભર મેં આશિકાને રસૂલ ઇસ દિન મ-દની જુલૂસ મેં શિર્કત કરતે હૈં ઓર બારહવીં શબ ઇજતિમાએ મીલાદ મેં શિર્કત કર કે સુબહે સાદિક કે વક્ત સુબહે બહારાં કા અશકબાર આંખોં સે ઇસ્તિકબાલ કરતે હૈં.

{4}.....રબીઉસ્સાની

ઇસ મુબારક મહીને કો સરકારે બગદાદ, હુઝૂરે ગૌસે પાક સય્યિદુના અબ્દુલ કાદિર જીલાની રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ સે નિસ્બત હાસિલ હૈ. 11વીં શબ કો આશિકાને રસૂલ સય્યિદુના ગૌસે પાક રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ કે ઇસાલે સવાબ ઓર લંગરે ગૌસિયા કા એહતિમામ ફરમાતે હૈં. સરકારે બગદાદ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ કા મઝારે મુબારક બગદાદે મુઅલ્લા (ઇરાક) મેં વાકેઅ હૈ.

{5}.....જુમાદલ ઊલા

7 જુમાદલ ઊલા કો આશિકાને રસૂલ હઝરતે સય્યિદુના શાહ રુકને આલમ عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللہِ الْکَرِیْم કા ઓર 17 કો શહઝાદએ આ'લા હઝરત, હઝરતે સય્યિદુના હામિદ રઝા ખાન رَحْمَةُ اللہِ الْکَرِیْم કા ઉર્સ મુબારક ઇન્તિહાઈ અકીદતો એહતિરામ સે મનાતે હૈં.

{6}.....જુમાદલ ઉખરા

22 જુમાદલ ઉખરા કો આશિકે અકબર અમીરુલ મુઅમિનીન હઝરતે સય્યિદુના સિદ્દીકે અકબર રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ ને ઇસ જહાને ફાની સે કૂચ ફરમાયા, ઇસ દિન આશિકાને રસૂલ આપ રَضِیَ اللہُ تَعَالٰی عَنْہُ કી યાદ મેં ઇસાલે સવાબ કા ખૂબ એહતિમામ ફરમાતે હૈં.

{7}.....૨-જબુલ મુરજજબ

૨-જબુલ મુરજજબ કી 27વીં શબ કો હમારે ખ્યારે આકા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم આસ્માનોં કી સૈર કો તશરીફ લે ગએ ઓર અપને રબ عَزَّوَجَلَّ કા ભી સર કી આંખોં સે દીદાર કિયા. ઇસ શબ કો શબે મે'રાજ કહતે હેં ઓર યેહ ઇન્તિહાઈ મુકદ્દસ રાત હે.

{8}.....શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ

શા'બાનુલ મુઅઝ્ઝમ કે બારે મેં મક્કી મ-દની સરકાર صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم ને ઇશાદ ફરમાયા કે યેહ મેરા મહીના હે ઇસ મુબારક માહ કી 15વીં શબ કો શબે બરાઅત કહતે હેં. અલ્લાહ عَزَّوَجَلَّ ઇસ શબ મેં તજલ્લી ફરમાતા હે ઓર જો તૌબા કરતે હેં ઉન કો બખ્શ દેતા હે ઓર જો રહમત તલબ કરતે હેં ઉન પર રહમ ફરમાતા હે લિહાઝા ઇસ શબ આતશ બાઝી વ દીગર હરામ કામોં સે બચના ચાહિયે ઓર ખૂબ ઇબાદત કર કે અપને રબ કો રાઝી કરના ચાહિયે.

{9}.....૨-મઝાનુલ મુબારક

૨-મઝાનુલ મુબારક કો અલ્લાહ કા મહીના કહા જાતા હે ઓર ઇસ મેં રોઝે રખે જાતે હેં. માહે ૨-મઝાન કે ફૈઝાન કે ક્યા કહને ! ઇસ કી તો હર ઘડી રહમત ભરી હે. ઇસ મહીને મેં અજરો સવાબ બહુત હી બઢ જાતા હે. નફલ કા સવાબ ફર્જ કે બરાબર ઓર ફર્જ કા સવાબ 70 ગુના કર દિયા જાતા હે બલ્કે ઇસ મહીને મેં તો રોઝાદાર કા સોના ભી ઇબાદત મેં શુમાર કિયા જાતા હે.

{10}.....શવ્વાલુલ મુકર્રમ

યકુમ શવ્વાલુલ મુકર્રમ કો દુન્યા ભર મેં આશિકાને રસૂલ ઈદુલ ફિત્ર મનાતે હેં. ઈસ દિન કે બહુત સે ફઝાઈલ હેં, લિહાઝા ઈસ દિન કો ગફલત મેં ગુઝારને કે બજાએ ઈબાદત મેં ગુઝારના ચાહિયે.

{11}.....ઝુલ કા'દતિલ હરામ

ઝુલ કા'દતિલ હરામ કી 20 તારીખ કો આશિકાને રસૂલ બાબુલ મદીના કરાચી મેં હઝરતે સય્યિદુના અબ્દુલ્લાહ શાહ ગાઝી رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه کા ઉર્સ મુબારક બડે એહતિમામ સે મનાતે હેં. ઔર 29 તારીખ કો આ'લા હઝરત કે વાલિદે માજિદ હઝરતે સય્યિદુના મૌલાના નકી અલી ખાન رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی عَلَيْه કે ઉર્સ મુબારક કી તકરીબાત દુન્યા ભર મેં મુન્અકિદ કી જાતી હેં.

{12}.....ઝુલ હિજ્જતિલ હરામ

10 ઝુલ હિજ્જતિલ હરામ કો ઈદુલ અઝ્હા મઝ્હબી જોશો જઝબે સે મનાઈ જાતી હે, ઈસ મૌકઅ પર આશિકાને રસૂલ કુરબાની કા એહતિમામ ભી કરતે હેં નીઝ હજ જૈસા અહમ ફરીઝા ભી ઈસી માહે મુબારક મેં અદા કિયા જાતા હે.

દા'વતે ઇસ્લામી

બાનિયે દા'વતે ઇસ્લામી અમીરે અહલે સુન્નત

ઇસ પુર ફિતન દૌર (યા'ની પન્દરહવીં સદી હિજરી) મેં, કે જબ દુન્યા ભર મેં ગુનાહોં કી યલગાર મુસલ્માનોં કી અક્સરિય્યત કો બે અમલ બના ચુકી થી, મસ્જિદેં વીરાન ઔર ગુનાહોં કે અકે આબાદ હુએ ચલે જા રહે થે ઇન નાઝુક હાલાત મેં અલ્લાહ ﷻ ને અપને એક વલિય્યે કામિલ કો પ્યારે આકા صَلَّی اللہُ تَعَالٰی عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم કી દુખ્યારી ઉમ્મત કી ઇસ્લાહ કે લિયે મુન્તાખબ ફરમાયા જિन्हેં દુન્યા અમીરે અહલે સુન્નત دَامَتْ بَرَکَاتُہُمْ اَعَالِیَہ કે નામ સે પુકારતી હૈ.

આપ કી હયાતે મુબારકા કી ચન્દ ઝલ્કિયાં

- સુવાલ :** શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત دَامَتْ بَرَکَاتُہُمْ اَعَالِیَہ કા નામ મુબારક ક્યા હૈ ?
- જવાબ :** આપ કા નામ મુબારક “મુહમ્મદ” ઔર ઉર્ફી નામ “ઇલ્યાસ” હૈ આપ કી કુન્યત “અબૂ ખિલાલ” ઔર તખલ્લુસ “અત્તાર” હૈ યુનાન્યે મુકમ્મલ નામ ઇસ તરહ હૈ : “અબૂ ખિલાલ મુહમ્મદ ઇલ્યાસ અત્તાર” કાદિરી ર-ઝવી ઝિયાઈ દَامَتْ بَرَکَاتُہُمْ اَعَالِیَہ .
- સુવાલ :** શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત દَامَتْ بَرَکَاتُہُمْ اَعَالِیَہ કી વિલાદતે બા સઆદત કબ, કહાં ઔર કિસ દિન હુઈ ?
- જવાબ :** 26 ર-મઝાનુલ મુબારક 1369 સિ.હિ. બ મુતાબિક 12 જુલાઈ 1950 સિ.ઈ. બરોઝ બુધ, પાકિસ્તાન કે મશહૂર શહર બાબુલ મદીના કરાચી મેં નમાઝે મગરિબ સે કુછ દેર કબ્લ હુઈ.

- સુવાલ :** શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَةِ કે વાલિદ સાહિબ કા નામ ક્યા હૈ ?
- જવાબ :** શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَةِ કે વાલિદે બુઝુર્ગવાર કા મુબારક નામ હાજી અબ્દુર્રહમાન કાદિરી عَلَيْهِ رَحْمَةُ اللَّهِ الْقَوِي હૈ જો કે એક પરહેઝ ગાર ઈન્સાન થે.
- સુવાલ :** શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَةِ કી વાલિદએ માજિદા કા નામ ક્યા હૈ ?
- જવાબ :** શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَةِ કી વાલિદએ માજિદા કા નામ અમીના رَحْمَةُ اللَّهِ تَعَالَى عَلَيْهَا હૈ જો એક નેક ઔર પરહેઝ ગાર ખાતૂન થીં.
- સુવાલ :** શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَةِ ને ઈસ્લાહે ઉમ્મત કે જઝબે કે તહ્ત કિસ અઝીમુશ્શાન મ-દની તહરીક કી બુન્યાદ રખી ?
- જવાબ :** આપ دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَةِ ને તબ્લીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક “દા’વતે ઈસ્લામી” કી બુન્યાદ રખી ઔર ઈસે અપની શબો રોઝ કી મેહનત ઔર ખૂને જિગર સે પરવાન ચઢાયા.
- સુવાલ :** શૈખે તરીકત, અમીરે અહલે સુન્નત دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَةِ ને હમેં ક્યા મ-દની મક્સદ અતા ફરમાયા ?
- જવાબ :** આપ دَامَتْ بَرَكَاتُهُمُ الْعَالِيَةِ ને હમેં યેહ મ-દની મક્સદ અતા ફરમાયા :
- “**મુઝે અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઈસ્લાહ કી કોશિશ કરની હૈ**” اِنْ شَاءَ اللَّهُ عَزَّوَجَلَّ

મન્કબતે અત્તાર

સુન્નત કો ફેલાયા હૈ અમીરે અહલે સુન્નત ને
 બિદ્અત કો મિટાયા હૈ અમીરે અહલે સુન્નત ને
 હઝારોં ગુમ-રહોં કો વા'ઝ ઔર તહરીર સે અપની
 રહે જન્નત દિખાયા હૈ અમીરે અહલે સુન્નત ને
 કરા કર બહુત સે કુફરાર વ ફુજ્જાર સે તૌબા
 જહન્નમ સે બચાયા હૈ અમીરે અહલે સુન્નત ને
 હઝારોં આશિકાને લન્દનો પેરિસ કો દીવાના
 મદીને કા બનાયા હૈ અમીરે અહલે સુન્નત ને
 લાખોં ફેશની ચેહરોં કો દાઢી ઔર સરોં કો ભી
 ઈમામે સે સજાયા હૈ અમીરે અહલે સુન્નત ને
 વોહ ફેઝાને મદીના રાત દિન તક્સીમ કરતા હૈ
 જિસે મર્કઝ બનાયા હૈ અમીરે અહલે સુન્નત ને
 બહુત મેહનત લગન સે અપને પ્યારે દીન કા ડંકા
 દુન્યા મેં બજાયા હૈ અમીરે અહલે સુન્નત ને
 ઈલાહી ફૂલતા ફલતા રહે રોઝે હશર તક ચેહ
 ગુલિસ્તાં જો લગાયા હૈ અમીરે અહલે સુન્નત ને
 ઈસ નાકારા આઈઝ કો ખુલૂસ અપને કી શમ્અ કા
 પરવાના બનાયા હૈ અમીરે અહલે સુન્નત ને

અવરાધે વમાઈફ

﴿1﴾..... **يَا قَادِرُ** : જો વુઝૂ કે દૌરાન હર ઉઝૂવ ધોતે હુએ પઢને કા મા'મૂલ બના લે
 اِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ દુશ્મન ઉસ કો ઈગ્વા નહીં કર સકેગા.

﴿2﴾..... **يَا مُحْيِي، يَا مُمِيتُ** : 7 બાર રોઝાના પઢ કર અપને
 ઊપર દમ કર લિયા કીજિયે
 اِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ જાદૂ અસર
 નહીં કરેગા.

﴿3﴾..... **يَا مَاجِدُ** : 10 બાર પઢ કર શરબત વગેરા પર દમ કર
 કે જો પી લિયા કરે اِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ બીમાર ન હોગા.

﴿4﴾..... **يَا وَاجِدُ** : જો કોઈ ખાના ખાતે વક્ત હર નિવાલે પર પઢા કરેગા اِنْ شَاءَ اللّٰهُ عَزَّوَجَلَّ
 વોહ ખાના ઉસ કે પેટ મેં નૂર હોગા ઓર બીમારી દૂર હોગી.

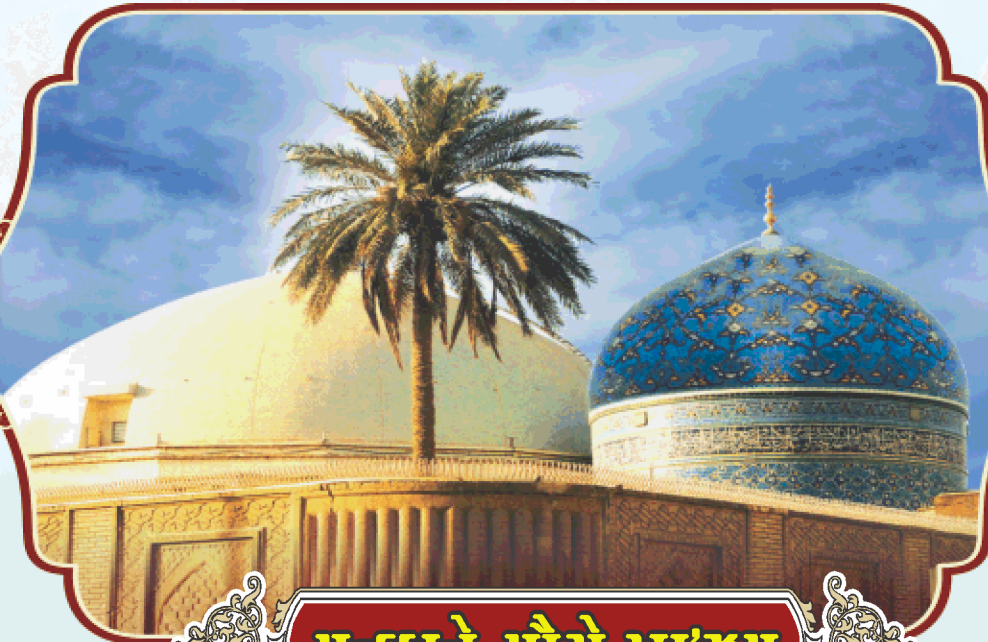

દુરૂદે ર-ઝબિયા શરીફ

صَلَّى اللّٰهُ عَلَى النَّبِيِّ الْأُمِّيِّ وَإِلَيْهِ صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
 صَلَوةٌ وَسَلَامًا عَلَيْكَ يَا رَسُولَ اللّٰهُ^①

યેહ દુરૂદ શરીફ હર નમાઝ કે બા'દ ખુસૂસન બા'દ નમાઝે જુમુઆ મદીનએ મુનવ્વરહ
 કી જાનિબ મુંહ કર કે સો મર્તબા પઢને સે બે શુમાર ફઝાઈલો બ-રકાત હાસિલ હોતે હેં.
 (પાક વ હિન્દ મેં કા'બા શરીફ કી તરફ રુખ કરને સે મદીનએ મુનવ્વરહ કી તરફ ભી મુંહ હો જાતા હે)

①..... અલ વઝી-ફતુલ કરીમા, સ. 40

મલ્કબતે ગૌસે આ'મમ

યા ગૌસ ! બુલાઓ મુઝે બગદાદ બુલાઓ
બગદાદ બુલા કર મુઝે જલ્લા ભી દિખાઓ

દુન્યા કી મહબ્બત સે મેરી જાન છુડાઓ
દીવાના મુઝે શાહે મદીના કા બનાઓ

ચમકા દો સિતારા મેરી તકદીર કા મુશિદ
મદ્ફૂન કો મદીને મેં જગહ મુઝ કો દિલાઓ

નય્યા મેરી મંજધાર મેં સરકાર ફંસી હે
ઈમદાદ કો આઓ મેરી ઈમદાદ કો આઓ

હસનૈન કે સદકે હોં મેરી મુશ્કિલેં આસાં
આફાતો બલિય્યાત સે યા ગૌસ ! બચાઓ

યા પીર ! મૈં ઈસ્યાં કે તલાતુમ મેં ફંસા હૂં
લિલ્લાહ ગુનાહોં કી તબાહી સે બચાઓ

અચ્છોં કે ખરીદાર તો હર જા પે હૈં મુર્શિદ
બદકાર કહાં જાએં જો તુમ ભી ન નિભાઓ

અહકામે શરીઅત રહેં મલ્હૂઝ હમેશા
મુર્શિદ મુઝે સુન્નત કા ભી પાબન્દ બનાઓ

અત્તાર જહન્નમ સે બહુત ખૌફઝદા હૈ
યા ગૌસ ! ઈસે દામને રહમત મેં છુપાઓ

બન્દગી કી હકીકત

બન્દગી ત્રીન ચીઝોં કા નામ હૈ : (1) અહકામે શરીઅત કી પાબન્દી કરના (2) અલ્લાહ ﷻ કી તરફ સે મુકરર કદા કઝા વ કદર ઔર તક્સીમ પર રાઝી રહના. (3) અલ્લાહ ﷻ કી રિઝા કે લિયે અપને નફસ કી ખ્વાહિશાત કો કુરબાન કર દેના.

(બેટે કો વસિયત, સ. 37)

યા રબ્બે મુહમ્મદ મેરી તકદીર જગા દે¹

યા રબ્બે મુહમ્મદ ! મેરી તકદીર જગા દે
સહરાએ મદીના મુઝે આંખોં સે દિખા દે

પીછા મેરા દુન્યા કી મહબ્બત સે છુડા દે
યા રબ ! મુઝે દીવાના મદીને કા બના દે

રોતા હુવા જિસ વક્ત મૈં દરબાર મૈં પહોંચૂં
ઉસ વક્ત મુઝે જલ્વએ મહબૂબ દિખા દે

દિલ ઈશકે મુહમ્મદ મૈં તડપતા રહે હર દમ
સીને કો મદીના મેરે અલ્લાહ બના દે

¹..... વસાઈલે બખ્શિશ (મુરમ્મમ), સ. 112

બહતી રહે અક્સર શહે અબરાર કે ગમ મેં
રોતી હુઈ વોહ આંખ મુઝે મેરે ખુદા દે

ઈમાન પે દે મૌત મદીને કી ગલી મેં
મદૂફન મેરા મહબૂબ કે કદમોં મેં બના દે

હો બહરે જિયા નઝરે કરમ સૂઝે ગુનહગાર
જન્નત મેં પડોસી મુઝે આકા કા બના દે

દેતા હૂં તુઝે વાસિતા મેં પ્યારે નબી કા
ઉમ્મત કો ખુદાયા રહે સુન્નત પે ચલા દે

અત્તાર સે મહબૂબ કી સુન્નત કી લે ખિદમત
ડંકા ચેહ તેરે દીન કા દુન્યા મેં બજા દે

અલ્લાહ મિલે હજ કી ઈસી સાલ સઆદત
અત્તાર કો ફિર રૌઝએ મહબૂબ દિખા દે

અપને ઇલ્મ પર અમલ કી બ-ર-કત

શહન્શાહે મદીના, કરારે કલ્બો સીના صَلَّى اللهُ تَعَالَى عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ કા ફરમાને ખુશબૂદાર હૈ :
مَنْ عَمِلَ بِمَا عَلِمَ وَرَثَةُ اللَّهِ عَلِمَ مَا لَمْ يَعْلَمْ જિસ ને અપને ઇલ્મ પર અમલ ક્રિયા
અલ્લાહ ઉસે ઐસા ઇલ્મ અતા ફરમાએગા જો વોહ પહલે ન જાનતા થા.

(હલીએ الاولیاء، الرقم ۴۵۵ احمد بن ابی الحواری، الحديث ۱۳۳۰ ج ۱، ص ۱۳)

સલાતો સલામ¹

તાજદારે હરમ ઐ શહન્શાહે દીં
હો નિગાહે કરમ મુઝ પે સુલ્તાને દીન
દૂર રહ કર ન દમ ટૂટ જાએ કહીં
દફન હોને કો મિલ જાએ દો ગઝ ઝમીં
કોઈ હુસ્ને અમલ પાસ મેરે નહીં
ઐ શફીએ ઉમમ ! લાજ રખના તુમ્હીં
દોનોં આલમ મેં કોઈ ભી તુમ સા નહીં
કાસિમે રિઝકે રબ્બુલ ઉલા હો તુમ્હીં
ફિકે ઉમ્મત મેં રાતોં કો રોતે રહે

તુમ પે હર દમ કરોડોં દુરુદો સલામ
તુમ પે હર દમ કરોડોં દુરુદો સલામ
કાશ તયબા મેં ઐ મેરે માહે મુબીં
તુમ પે હર દમ કરોડોં દુરુદો સલામ
ફંસ ન જાઊં કિયામત મેં મૌલા કહીં
તુમ પે હર દમ કરોડોં દુરુદો સલામ
સબ હસીનોં સે બઢ કર કે તુમ હો હસીં
તુમ પે હર દમ કરોડોં દુરુદો સલામ
આસિયોં કે ગુનાહોં કો ઘોતે રહે

¹ વસાઈલે બખ્શિશ, સ. 586 તા 587

તુમ પે કુરબાન જાઊં મેરે મહ જબીં તુમ પે હર દમ કરોડોં દુરુદો સલામ
 ફૂલ રહમત કે હર દમ લુટાતે રહે યાં ગરીબોં કી બિગડી બનાતે રહે
 હોઝે કૌસર પે ન ભૂલ જાના કહીં તુમ પે હર દમ કરોડોં દુરુદો સલામ
 ગુલ્મ કુફરાર કે હંસ કે સહતે રહે ફિર ભી હર આન હક બાત કહતે રહે
 કિતની મેહનત સે કી તુમ ને તબ્લીગે દીં તુમ પે હર દમ કરોડોં દુરુદો સલામ
 મૌત કે વક્ત કર દો નિગાહે કરમ કાશ ! ઈસ શાન સે યેહ નિકલ જાએ દમ
 સંગે દર પર તુમ્હારે હો મેરી જબીં તુમ પે હર દમ કરોડોં દુરુદો સલામ
 અબ મદીને મેં હમ કો બુલા લીજિયે ઔર સીના મદીના બના દીજિયે
 અઝ પએ ગૌસે આ'ઝમ ઈમામે મુબીં તુમ પે હર દમ કરોડોં દુરુદો સલામ
 ઈશક સે તેરે મા'મૂર સીના રહે લબ પે હર દમ મદીના મદીના રહે
 બસ મેં દીવાના બન જાઊં સુલ્તાને દીં તુમ પે હર દમ કરોડોં દુરુદો સલામ
 દૂર હો જાએં દુન્યા કે રન્જો અલમ હો અતા અપના ગમ દીજિયે ચશમે નમ
 માલો દૌલત કી કોઈ તમન્ના નહીં તુમ પે હર દમ કરોડોં દુરુદો સલામ
 અબ બુલા લો મદીને મેં અત્તાર કો અપને કદમોં મેં રખ લો ગુનહગાર કો
 કોઈ ઈસ કે સિવા આરઝૂ હી નહીં તુમ પે હર દમ કરોડોં દુરુદો સલામ

પ્યારે મ-દની મુન્નો ! દુઆ માંગના બહુત બડી સઆદત હૈ. કુરઆનો અહાદીસે મુબારકા મેં જગહ જગહ દુઆ માંગને કી તરગીબ દિલાઈ ગઈ હૈ. એક હદીસે પાક મેં હૈ : “ક્યા તુમ્હેં વોહ ચીઝ ન બતાઊં જો તુમ્હેં તુમ્હારે દુશ્મન સે નજાત દે ઔર તુમ્હારા રિઝ્ક વસીઅ કર દે, રાત દિન અલ્લાહ ﷻ સે દુઆ માંગતે રહો, કે દુઆ મોમિન કા હથિયાર હૈ.”^①

મહબૂબે રબ્બુલ ઈઝઝત ﷺ કા ફરમાને રહમત નિશાન હૈ કે અલ્લાહ ﷻ કે નઝદીક દુઆ સે બઢ કર કોઈ શૈ નહીં.^②

①.....મસ્નાદ અબી યેલી, હદીથ: ૮૦૧, જ ૨, વ ૨૦૧

②.....સનન તરમ્ઝી, કતાબ દદ્વાત, હદીથ: ૩૩૮૧, જ ૫, વ ૨૨૩

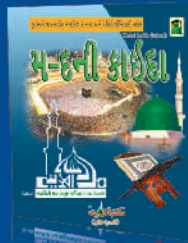
ماخذ و مراجع

1	قرآن مجید کلام باری تعالیٰ	ضیاء القرآن پبلی کیشنز لاہور
2	کنز الایمان فی ترجمۃ القرآن	اعلیٰ حضرت امام احمد رضا خان متوفی ۱۳۳۰ھ
3	انوار التنزیل و اسرار التاویل	ناصر الدین عبداللہ ابو عمر بن محمد شیرازی بیضاوی متوفی ۵۷۹ھ
4	النجایۃ الاحکام القرآن تفسیر قرطبی	امام محمد بن احمد القرطبی متوفی ۵۶۷ھ
6	صحیح البخاری	امام محمد اسماعیل بخاری متوفی ۲۵۶ھ
7	صحیح مسلم	امام مسلم بن حجاج بن مسلم القشیری متوفی ۲۶۱ھ
8	سنن الترمذی	امام ابو عیسیٰ محمد بن عیسیٰ الترمذی متوفی ۲۷۹ھ
9	سنن ابی داود	امام ابو داؤد سلیمان بن اشعث متوفی ۲۷۵ھ
10	سنن ابن ماجہ	امام ابو عبد اللہ محمد بن یزید القزوینی متوفی ۲۷۳ھ
11	المستند لابی یعلیٰ	شیخ الاسلام ابو یعلیٰ احمد الموصلی متوفی ۳۰۷ھ
12	المعجم الکبیر	امام سلیمان احمد طبرانی متوفی ۳۲۰ھ
13	المعجم الاوسط	امام سلیمان احمد طبرانی متوفی ۳۲۰ھ
14	ابن ابی الدنیا	امام ابوبکر عبداللہ بن محمد القرشی متوفی ۲۸۱ھ
15	معجم الزوائد	حافظ نور الدین علی بن ابوبکر ہیشی متوفی ۸۰۷ھ
16	المصنف لابن ابی شیبہ	امام عبداللہ بن محمد ابی شیبہ متوفی ۲۴۵ھ
17	کنز العمال	علامہ علاء الدین علی المتقی الہندی متوفی ۹۷۵ھ
18	تاریخ بغداد	حافظ ابوبکر احمد بن علی الخطیب البغدادی متوفی ۴۶۳ھ
19	بہار شریعت	صدر الشریعہ مفتی امجد علی اعظمی متوفی ۱۳۷۶ھ
20	سنن الکبریٰ للنسائی	امام احمد بن شعبہ النسائی متوفی ۳۰۳ھ
21	مشکوٰۃ المصابیح	الشیخ محمد بن عبداللہ الخطیب التبریزی متوفی ۷۴۱ھ
22	مرآۃ المناجیح	حکیم الامت مفتی احمد یار خان نعمی
23	الشمائل المحمدیہ	الامام ابو عیسیٰ محمد بن عیسیٰ الترمذی متوفی ۲۷۹ھ
24	الاصابہ فی تمییز الصحابہ	امام حافظ احمد بن علی بن حجر العسقلانی متوفی ۸۵۲ھ
25	الریاض النضرۃ	امام ابو جعفر محمد بن عبد اللہ طبری
26	ازالۃ الخفاء	شاد ولی اللہ محدث دہلوی متوفی ۱۱۷۶ھ
27	جامع کرامات الاولیاء	امام یوسف بن اسماعیل نہانی متوفی ۱۳۵۰ھ
28	بہجۃ الاسرار	ابوالحسن نور الدین علی بن یوسف شطرنوی متوفی ۷۱۳ھ
29	احیاء علوم الدین	امام محمد بن احمد الغزالی متوفی ۵۰۵ھ
30	فتح القدیر	کمال الدین محمد بن عبد الواحد المعروف بابن ہمام متوفی ۶۸۱ھ
31	تبیین العقائد	الامام فخر الدین عثمان بن علی زبلی حنفی متوفی ۷۴۳ھ
32	الدر المختار	علامہ علاؤ الدین العسکری متوفی ۱۰۸۸ھ
33	فتاویٰ ہندیہ	ملا نظام الدین متوفی ۱۱۶۱ھ و علمائے ہند
34	الفتاویٰ الرضویہ	اعلیٰ حضرت امام احمد رضا خان متوفی ۱۳۳۰ھ
		ضیاء القرآن پبلی کیشنز لاہور

સુન્નત કી બહારે

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ عَزَّوَجَلَّ તબલીગે કુરઆનો સુન્નત કી આલમગીર ગૈર સિયાસી તહરીક દા'વતે ઈસ્લામી કે મહકે મહકે મ-દની માહોલ મેં બ કસરત સુન્નતેં સીખી ઔર સિખાઈ જાતી હૈં, હર જુમા'રાત ઈશા કી નમાઝ કે બા'દ આપ કે શહર મેં હોને વાલે દા'વતે ઈસ્લામી કે હફતાવાર સુન્નતોં ભરે ઈજતિમાઅ મેં રિઝાએ ઈલાહી કે લિયે અચ્છી અચ્છી નિયતોં કે સાથ સારી રાત ગુઝારને કી મ-દની ઈસ્તિજા હૈ. આશિકાને રસૂલ કે મ-દની કાફિલોં મેં બ નિયતે સવાબ સુન્નતોં કી તરબિયત કે લિયે સફર ઔર રોઝાના ફિકે મદીના કે ઝરીએ મ-દની ઈન્આમાત કા રિસાલા પુર કર કે હર મ-દની માહ કે ઈબ્તિદાઈ દસ દિન કે અન્દર અન્દર અપને યહાં કે ઝિમ્મેદાર કો જમ્અ કરવાને કા મા'મૂલ બના લીજિયે, اِنَّكَ اِلٰهٌ اَحَدٌ, ઈસ કી બ-ર-કત સે પાબન્દે સુન્નત બનને, ગુનાહોં સે નફરત કરને ઔર ઈમાન કી હિફાઝત કે લિયે કુઠને કા ઝેહન બનેગા.

હર ઈસ્લામી ભાઈ અપના યેહ ઝેહન બનાએ કે “મુઝે અપની ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઈસ્લાહ કી કોશિશ કરની હૈ. اِنَّكَ اِلٰهٌ اَحَدٌ” અપની ઈસ્લાહ કી કોશિશ કે લિયે “મ-દની ઈન્આમાત” પર અમલ ઔર સારી દુન્યા કે લોગોં કી ઈસ્લાહ કી કોશિશ કે લિયે “મ-દની કાફિલોં” મેં સફર કરના હૈ. اِنَّكَ اِلٰهٌ اَحَدٌ

મક-ત-બતુલ મદીના કી શાખેં

સૂરત : વલિયા ભાઈ મસ્જિદ, ખ્વાજા દાના દરગાહ કે પાસ મો. 9377869225

મોઝસા : ફૈઝાને મદીના, બાગે હિદાયત સોસાયટી, કોલેજ રોડ મો. 9725824820

ભરૂચ : ફૈઝાને મદીના, મેમણ કોલોની, બુન્યાદ નગર, ડુંગરી શેરપૂર રોડ મો. 9327522145

માંડવી : ફૈઝાને મદીના, તયબા મસ્જિદ કે પાસ બન્દર રોડ મો. 7383774763

જામનગર : પાંચ હાટડી મો. 9327977293

મક-ત-બતુલ મદીના®

દા'વતે ઈસ્લામી

ફૈઝાને મદીના ત્રી કોનિયા બગીચે કે પાસ, મિરઝાપૂર, અહમદઆબાદ, ગુજરાત, ઇન્ડિયા
Mo.091 93271 68200 E-mail : maktabaahmedabad@gmail.com www.dawateislami.net